

PÉLDABESZÉD
OLOFSSON PLACIDOSB

A KILENCVENEDIK ESZTENDŐ

Szentimreváros Kétezerhat

Ez a könyv Dr. Olofsson Placid OSB atya szentbeszédeinek a Budai Ciszterci Szent Imre templomban rögzített válogatását tartalmazza.

Közreadását a templom közössége – elsősorban a vasárnapi, 8 órás szentmise hívei – tette lehetővé, a testvérek szeretetének megindító jeleként. Ennek lendületével, örömeivel lehattunk társak a kiadvány kivitelezésében: *Entzné Tőkés Emese*, a folyamat elindítója; *P. Tóth Zsolt Ipoly O. Cist.*, felelős szerkesztő; *Dutka Judit* újságíró, aki a szöveget válogatta és gondozta; *Földvári Márta*, aki a helyesírást javította friss szemmel; *Csányi Tamás* karnagy, aki a könyvet tervezte és készítette. Az adományozók névsora a kötet végén található.

Imprimatur Dr. Várszegi Asztrik OSB, püspök-főapát
Pannonhalma, 2006. november 23.

Borítóképek: Gresz István

Felelős kiadó: Angeli Könyvterjesztő Bt.

Kapható és megrendelhető:

Quo Vadis, a keresztény értékek könyvesboltja

1053 Bp., Ferenciek tere 7-8.

266 6209

quovadis@vnet.hu

www.areopagusz.hu

ISBN-10: 963-06-1619-X

ISBN-13: 978-963-06-1619-5

Tartalom

<i>Lélekkel, megrendülten</i>	5
-------------------------------	---

Körforgásban

Úrjövét első vasárnapja	8
Úrjövét második vasárnapja	10
Úrjövét harmadik vasárnapja	12
Úrjövét negyedik vasárnapja	14
Karácsony	16
Vízkereszt	18
Nagyböjt első vasárnapja	20
Nagyböjt második vasárnapja	22
Nagyböjt harmadik vasárnapja	24
Nagyböjt negyedik vasárnapja	26
Nagyböjt ötödik vasárnapja	28
Húsvét	30
Húsvét	32
Húsvét	34
Húsvét	36
Húsvétvasárnap	38
Húsvéthétfő	40
Pünkösdvasárnap	42
Úrnapja	44

Visszhang

És a Te lelkeddel	48
Uram, irgalmazz	50
Hittel valljuk feltámadásodat	52
Kérünk Téged hallgass meg minket!	54
Nem vagyok méltó	56
Legyen békeesség közöttünk!	58
Istennek legyen hála!	60

Kegyelemben

A búza és a konkoly	64
A cél és a vég	66
A kishitűségről	68
A magvető	70
A mustármagról	72
A szeretet kettős parancsa	74
A törvény lelke	76
A világ piacán	78
Csendes egyszerűség	80
Imádságos olvasás	82
Isten, ember, történelem	84
Jövők	86
Kéréseink	88
Legyünk apostolok!	90
A krisztuskövetés feltételei	93
Meghívottak	96
Ne ítélj!	98
Ne várjunk szenzációt!	100
Szelídség és alázat	103
Szentlélek	106
Találkozunk Vele?	108
Vár minket	110
Hallgassunk Rá!	113
Magyarok Nagyasszonya	116
<i>A közösség ereje (az adományozók névsora)</i>	118

Lélekkal, megrendülten

 ködös adventi hajnal búvös szürkületét a szeretet járja át – lélektől lélekig tartó útján – idén, 2006 decemberében. Törekény alkatával, sötét gombszemeivel – melyek éltetően mosolyognak vissza öregre, fiatalra egyaránt – oly jó találkozni egy pillanatra. Számtalan alkalommal gondolkoztam el, mi lehet személyiségének varázsa, de semmit nem tudok kiragadni. „Placid atya” – nevét kimondva eszünkbe jut az elmúlt évszázad tragédiája, egy nép minden öröme, szomorúsága és sajátosan megburcolt léte. Ami mégis különössé teszi közöttünk jelenlétét, az az optimizmus, amely soha nem fárad meg lelkében, az a láng, ami ott ég szemében, az a tettekre készség, ami kérlelhetetlenül hajtja lelkipásztori szolgálatában.

A könyv gondolatának megfogásától néhány hónap telt el. Amit átéltünk és megtapasztaltunk – egy csodával ér fel. Az első hívásra egy emberként lelkesült és társult mindenki, aki meghallotta a tervet. Érződött, hogy a földre hullt mag életre kel és termést hoz. Az elkészült kéziratot zarándokok kicsiny csoportja vitte imádságos szívvel Fatimába, avval jár-tuk végig a keresztutat, és kértük a Szűzanyát, ahogy vigyázó szemét nem vette le II. János Pál pápáról, őrizze a mi Placid atyánkat is szeretettel élete végéig. Vegye karjába, óvja, szeresse nagyon!

Tudjuk, az idő kérlelhetetlenül halad tovább, de szeretnénk egy pillanatra megállítani és megállni, mert ünnep van. Belegondolni is félelmetes, milyen gazdag az a történelmi ívű kilencven év, ami Placid atya mögött van. Lelki örökségét kincs-ként kezeljük, amiből most szeretnénk néhány válogatott szépséget átadni Testvéreinknek, mert tudjuk, hogy minden betűjében lélek van, a megélt örömhír élő példabeszéde.

P. Tóth Zsolt Ipoly O. Cist.

Körforgásban

Úrjövettől Úrnapjáig

Úrjövet első vasárnapja

Olvasmány: Jer 5,14-16

Evangélium: Lk 21,25-36

A polgári évet mulatozással kezdik az emberek, az egyház azonban egészen csendesen, egy igen komoly gondolattal lép át az új liturgikus évbe. Tudja, hogy ami egyszer elkezdődött, annak vége is lesz. A világ is, a saját életem is valamikor elkezdődött, tehát valamikor elérkezik a végéhez is. Számunkra természetesen halálunk órája lesz egyben a világ vége is. Akkor érkezik meg számunkra az Úr, dicsőséggel és hatalommal, mint az ítélet bírója, mégpedig mindent tudó, igazságos Bírója.

A mai Evangéliumban éppen erről a pillanatról olvastunk. A kozmikus megrázkódtatásoktól félelem és rettegés foghatja el az embereket, nekünk azonban – krisztushívőknek – a mi Megváltó Jézusunk egészen meglepően azt mondja: „Emeljétek föl, fejeteket! És nézzetek föl. Elérkezett a ti megváltástok ideje!” Nos, mi ezzel a szinte váratlan, de határozottan biztató jézusi fölszólítással kezdjük az új egyházi évet.

Emeljük föl fejünket!

Bármennyire gyatra, kilátástalan és nehéz az életünk, bármilyen teher nehezedik ránk, bármilyen bizonytalannak látszik a jövő, ott, akkor, abban a döntő pillanatban emeljük föl fejünket. Magának Megváltó Jézusunknak a kérése ez.

Sőt, utasítása.

Ezzel kezdődik az új egyházi év biztató nyitánya: „Emeljük föl fejünket!” Hiszen a vég számunkra nem negatívum, hanem a krisztusi megváltás megvalósulása, igazi találkozás Megváltó Jézusunkkal, ami maga az örök üdvösség.

Persze ennek előfeltételei is vannak. Jézus három figyelmeztetésbe sűríti bele ezeket a feltételeket. „Vigyázzatok, nehogy készületlenül érjen benneteket az a nap!” Ez az első figyelmeztetés.

tetés óriási mértékben értékeli föl a mi földi életünket is. Tudnunk kell, hogy minden mozzanata hallatlan jelentőségű, hiszen az örök élet, az örök boldogság a tét! Már az ősi bölcsesség is ezt mondta: „Bármit teszel, okosan tedd, és gondoldj a következőmre!”

Igen.

Egyetlen gondolatom sem lehet jelentéktelen, egyetlen szavam sem lehet meggondolatlan, egyetlen cselekedetem sem lehet felelőtlen, hiszen az örökkévalóság függ tőle.

Legkisebb áldozatom, legkisebb jócselekedetem, türelmem vagy megbocsátásom a jó készülést biztosítja erre az utolsó napra. Amikor ott, ezektől függ minden. Éppen ezért szól Jézus második figyelmeztetése így: „Virraszatok!” Életünk veszedelme, hogy az egyik nap mechanikusan követi a másikat. A körülmények sodornak, futószalagon közeledünk a vég felé.

De mi nem a halálra, hanem az örök életre készülünk.

Ezt nem szabad egy pillanatra sem elfelejteni! Ezért kell becsülettel virrasztanunk. De még ebben a virrasztásban is – valljuk meg őszintén – annyi a bizonytalanság. Bármennyire éberek akarunk lenni, lehetetlen, hogy ne érezzük gyengeségünket. Éppen ezért figyelmeztet Jézus harmadik szava: „Imádkozzatok!” Mindannyian tudjuk jól, hogy Istennek is van beleszólása életünk alakításába. Isten a rosszból is tud jót kihozni. Ő görbe vonalzóval is tud egyenes vonalat húzni. Ő a rosszhoz, a megpróbáltatáshoz, a szenvedéshez is tud erőt adni! Ezért szüntelenül imádkoznunk kell.

Csak akkor sikerül a végén emelt fővel föltekinteni a mi Ítéelő Bírónkra, a mi dicsőségesen eljövő Megváltó Jézusunkra. Ezekkel a gondolatokkal kezdjük el az új liturgikus évet, amelyben úgy akarunk vigyázni, virrasztani és imádkozni, hogy a döntő pillanatban valóban fölemelhessük fejünket és biztosan nézhessünk fel dicsőségével megjelenő Megváltó Jézusunkra. Ámen!

Úrjövet második vasárnapja

Olvasmány: Bar 5,1-9

Evangélium: Lk 3,1-6

Lukács evangélista valódi történetírói pontossággal határozza meg az Evangéliumban, hogy mikor és hol kezdett nyilvánvalóvá válni az emberiség történelmének legnagyobb eseménye. Hét, általánosan ismert történeti ténnyel írja körül, hogy a húszas évek végén a Jordán vidékén, Zakariás pap fia János, valóságos szenzációt keltett azzal, hogy úgy lépett fel, mint aki egy most érkező Uralkodónak előhírnöke lett.

Akkoriban ugyanis egy király vagy egy győztes hadvezér, amikor serege élén bevonult egy városba, előre küldte heroldjait, hogy a lakosság készüljön fel, hozza rendbe az utakat a bevonulásra. János próféta 600 évvel korábbi Báruk és Izaiás próféták szavaival figyelmeztet. Akkor a babiloni szabadulásra kellett felkészíteni a népet, most pedig a legnagyobb szabadítónak, a Messiásnak érkezésére kell készülni. János azonban nem hagy kétséget, hogy az izaiási szavakat képletesen érti. Lelki értelemben. Az emberi élet göröngyeit, gödreit és torlaszait, a bűnök, a hibák, az eltévelyedések elhárítását hirdeti. A nagy bűnbánatot.

Az ószövetségi próféták már régen megjövendölték a szabadító Messiás eljövetelét, de ők ezt csak a messiás jövőben képzeltek el. Az igazi szenzáció az volt most, hogy a Jordán parti próféta a Messiás közvetlen érkezésére, konkrét fogadására akarja előkészíteni a népet a bűnbánat meghirdetésével. Mi most, az adventi időben, Megváltó Jézusunk karácsonyi születésének megünneplésére készülünk. A mi lelki előkészületünk sem lehet más, csakis az igazi bűnbánat.

Óriási különbség van azonban az akkori és a mostani bűnbánat között. Az ószövetség is gyakran tartott bűnbánatot, a jeruzsálemi templomban szinte szakadatlanul folyt az engesztelő áldozat-

tok állatainak vére, de ezek nem tudták eltörölni a bűnöket. Ezt mindenki jól tudta. János próféta viszont most Annak az érkezését hirdette meg, Aki majd elveszi a világ bűnét. Aki majd megszerzi minden emberi bűn bocsánatát.

Mi már tudjuk, hogy a mi Megváltó Jézusunk valóban megérkezett az első Karácsonykor, és életével, kereszthalálával és föltámadásával, megszerezte számunkra a bűnök bocsánatát. A mi bánatunk tehát már nem hiábavaló, mi már boldogan részesülhetünk a bocsánatban. De azért egyet semmiképpen sem szabad elfelejtenünk: bánat nélkül mi sem részesülünk az isteni bocsánatban! Nekünk is meg kell hallanunk Jánosnak, a keresztlőnek a Jordán parti felhívását, nekünk is készítenünk kell az utat, a Megváltó Jézus felénk áradó kegyelmeinek befogadására, mégpedig őszinte bánattal.

Ennek, napjainkban sajnos, akadályai vannak. Nagyon elhomályosodott bennünk a bűn fogalma, az elmúlt évtizedek mindent megtettek, hogy így legyen. Alig-alig vesszük észre gyengeségeinket, mulasztásainkat. Manapság divatos, hogy mindenki teljesen tökéletesnek, teljesen bűn nélkülinek tartja magát. Csak a másik a bűnös. Csak másoknak a bűnét veszi észre. Ha pedig valamiképp mégis elfogadni kényszerülünk, hogy vétkeztünk, csodálatos tehetségünk van arra, hogy kimagyarázzuk magunkat belőle. Mindent kitalálunk, ami emberileg érthetővé teszi a bűnünket. Csak ne kelljen tudatosítanunk, hogy ebben vagy abban mi is vétkesek vagyunk.

Itt kell nekünk is komolyan megváltoznunk. Önmagunkkal szemben is sokkal őszintébbnek kell lennünk, hogy képesek legyünk észrevenni, fölismerni, fájlalni, megbánni bűneinket. Ami még ezzel jár: valamiképp elszakadni bűneinktől.

Halljuk meg Szent János figyelmeztetését és értsük meg. Siennai Szent Katalin mondta nagyon szépen: „Adventi programunk a következő: Tekintsünk előre, vegyük vállunkra keresztünket, teljesítsük mindenben Isten akaratát, gyakoroljuk a szeretetet, cselekedjük a jót, tőrjünk hőiesen és igazi bánatunkkal készüljünk Jézus születésének megünneplésére, Karácsonyra.” Adja Isten, hogy mindannyiunk számára így legyen. Ámen!

Úrjövet harmadik vasárnapja

Szentlecke: Fil 4,4-7

Evangélium: Lk 3,10-18

Testvéreim! Napjainkban sorozatosan szokatlan nagy eseményeknek vagyunk tanúi és cselekvő résztvevői.

Természetesen ezek között a nagy események között nem sikkadhat el a mi mindennapos életünk. Aminek most az a sajátossága, hogy Megváltó Jézusunk születésének ünnepére készülünk. A közvetlenül előttünk álló feladatokra éppen a mai Evangéliumban figyelmeztet minket János Próféta, a keresztelő. Különösen kettőre hívja fel a figyelmet. Ő valóságos szenzációt jelentett a Jordán partján azzal, hogy a próféták szavával bűnbánatot hirdetett. A próféták még csak a messi jövőben képzeltek el a szabadító Messiás eljövetelét, ő viszont kereken megmondta, hogy már itt is van, és hozzáfűzte a nagy újdonságot, hogy Ő majd elveszi a világ bűneit. Tehát, aki őszintén bánja bűnét, az elnyeri Tőle bűneinek bocsánatát is. Erre mindannyiunknak szüksége van. De bűnbánat nélkül még a csodálatos Megváltó és Üdvözítő sem tudja megszerezni számunkra az isteni bocsánatot. Meg kell ezt nekünk is szívlelnünk: nincs igazi adventi felkészülés őszinte bűnbánat, szentgyónás nélkül.

A másik, amire János, a keresztelő felhívja a figyelmünket, a hozzá forduló válaszából tűnik ki. Sokan mentek hozzá azzal a kérdéssel: Akkor most mit tegyünk? Figyeljük meg: ő semmi rendkívülit nem kívánt tőlük. Nem írt elő külön imádságot vagy böjtöket, nem hirdetett meg új törvényt vagy áldozatokat, csak azt kötötte a lelkükre, hogy mindegyikük a saját életfeladataiban legyen lelkiismeretes, legyen jószívű, legyen adakozó.

Egyszóval, cselekedje a jót!

Nos, a mi adventi előkészületünknek is elmaradhatatlan mozzanata legyen az, hogy ezekben a napokban tegyünk minél több

jót. Buzgólkodjunk a jó cselekedetekben. Az apróságoknak is nagy jelentőségük van. Ha az átlagnál egy picit figyelmesebbek, picit derűsebbek, egy picit segítőkészebbek, egy picit elnézőbbek, egy picit megbocsátóbbak vagyunk, akkor már helyesen készülünk a Karácsonyra. Higgyük el, hogy nemcsak a drágán megfizethető ajándékok teszik széppé Karácsonyunkat, hanem sokkal inkább az apró kedvességek, szívességek, szeretetszolgálatok.

Keresztelő János szavai alapján, éppen a mai vasárnapnak – amelyet a hagyomány szerint az „Öröm Vasárnapja”-nak szoktuk nevezni – ez a figyelmeztető kérése hozzánk. Szívleljük meg. Tartsunk őszinte bűnbánatot és iparkodjunk minél több apró jót tenni környezetünkben.

Akkor minden körülmények között szép Karácsonyunk lesz és egészen biztosan meg fogjuk ízlelni a Karácsony csodálatos örömet.

Ámen!

Úrjövet negyedik vasárnapja

Olvasmány: Mik 5,2-5

Evangélium: Lk 1,39-45

Karácsonyra készülő Adventünkben olyan jó hallani Mária Adventjének erről az eseményéről. Mária az angyaltól tudta meg, hogy rokona, az idős Erzsébet már hatodik hónapja gyermeket vár. Csatlakozik tehát egy Jeruzsálembe induló zarándokcsoporthoz és 3-4 nap múlva elérkezik a ma Aim Karimnak nevezett helységbe, ahol Zakariásék laknak, hogy Erzsébet segítségére legyen az elkövetkezendő nehéz napokban.

Mária és Erzsébet találkozására megható. A fiatal rokon váratlan megjelenése azt jelenti, hogy hallott az ő örömről. De ugyanakkor egy belső hang vele is tudatja Mária titkát. Lukács evangélista így fejezi ezt ki: „Eltelt Szentlélekkel.” Nemcsak köszönti Máriát, hanem prófétai ihlettel szinte csatlakozik az angyal szavaihoz: „Üdvözlégy, Te kegyelemmel teljes, az Úr van Teveled, Te vagy a legáldottabb az asszonyok között.” Erzsébet egyenesen folytatja: „Áldott a Te méhednek Gyümölcse!” Ehhez fűzték hozzá már az első századokban Jézus nevét, azután a XII. században a Kármel hegyén a könyörgést is: „Imádkozzál értünk bűnösökért, most és halálunk órájában.” Így keletkezett a mi kedvelt imádságunk az „Üdvözlégy Mária”, amiben mi is hódolunk Mária csodálatos kiváltsága előtt.

Erzsébet azonban Mária személyes érdemét is kiemeli: hogy hittel vállalta egészen különös szerepét. Az Isten fölfoghatatlan üzenetére hívő lélekkel igent mondott. Ebben rejlik Mária igazi emberi nagysága. Ha az isteni kiválasztottság nem is menti meg Őt a földi élet küzdelmeitől, a hite boldoggá teszi minden körülmények között. Ezért mondhatta Erzsébet, „Boldog vagy, mert hittél!” Ez számunkra tulajdonképpen a mai Evangélium isteni tanítása.

Minden ember boldogságra vágyik. De legtöbbször legföljebb csak örömei vannak. Azok is csak rövid életűek. Ha néha még boldognak is érzi magát az ember, a munka, a gond, az életnek az egyformasága igen hamar kioltja ezt a boldogságot. Erzsébet nagyon jól mondta: Mária azért boldog, mert hitt! Az igazi boldogság, a személyes üdvösség mindig a hiten múlik! Már az Ószövetségben is így volt. Ábrahám hitt az egy igaz Istennek és ezzel a hitével indította el a választott nép üdvösségének történetét. Ugyanígy, Mária hitével kezdődik az Újszövetség. Az egész emberiség megváltásának története. De maga a Föltámadt Úr Jézus is ezzel fordul a megtorpant Tamás apostolhoz, hogy „Boldogok, akik hisznek!” Maga Jézus Krisztus garantálja tehát, hogy az igazi boldogság a hitből fakad. De ne maradjunk ilyen általánosságokban. Gyakorlatilag ez itt és most azt jelenti nekünk, ha boldog Karácsonyt akarunk, akkor hittel kell azt ünnepelnünk. Tehát nemcsak díszes karácsonyfával, a gyermekek megörvendeztetésével, nemcsak ajándékozással, meg üdvözlő lapokkal, nemcsak családi összejövettel, ünnepi lakomával, hanem élő hittel kell ünnepelnünk azt a Jézust, aki életünk örök boldogságát hozta meg, s akinek emberi megszületése előfeltétele volt az emberiség megváltásának.

Ez adja a Karácsony igazi örömét és boldogságát. Testvéreim! Ne engedjük tehát, hogy a hit kimaradjon a karácsonyunkból, s egyszerűen társadalmi esemény legyen. Ellenkezőleg. Legyen a középpontban a mi hitünk! Tegyük minden karácsonyfa alá egy kis Betlehemet vagy egy betlehemi képecskét. A gyertyagyújtáskor ne feledkezzünk meg arról, hogy imával és énekkel üdvözljük a megszületett Jézust, vigyük el gyermekeinket és unokáinkat a templomok jászolaihoz, s beszéljünk nekik Jézus születéséről. Ne felejtjük magunk sem, hogy amikor a szentáldozásban szívünkbe fogadjuk Jézust, mi is személyesen megéljük Mária hitét és boldogságát. Mi is úgy vihetjük szívünkben Jézust az otthonainkba, mint ahogyan annak idején Mária vitte Erzsébethez.

Ámen!

Szentlecke: Tit 3,4-7

Evangélium: Lk 2,15-20

Az ádventi szentmisék Olvasmányai fölelevenítették bennünk az emberiség történelmének azt a helyzetét, amikor a nép különösen vágyódott egy szabadító után.

Egyre türelmetlenebbül várta az Istentől megígért Messiást. Az Ószövetség népe ezzel a vágyódással kereste az Istent. Ugyanakkor az Advent liturgiájában fölcillant a másik oldal is: egyre élesebben láttatta velünk magát az Istent. Azt az emberszerető Istent, aki még a bűnével Tőle elszakadt embert is annyira szeretete, hogy valósággal vágyódott arra, hogy újra fölemelhesse.

Aztán az első Karácsonykor ez a kétirányú vágyódás, tehát alulról fölfelé és fölülről lefelé, egyszerre teljesült. Betlehemben megszületett a Megváltó, emberré lett az Isten. Csakhogy mindannyian érezzük és tudjuk, hogy ahogyan az Advent sem volt pusztán történelmi emlékezés, ugyanúgy a mostani Karácsony sem csupán Jézus születésének egyszerű évfordulója. Az emberiség ádventi vágyakozása szünet nélkül folytatódik. Ma is minden ember vágyódik a boldogságra, keresi az üdvösséget, keresi az Istent.

Még azok sem tudják kiiktatni szívükből ezt a vágyat, akik hallani sem akarnak Róla. Ők is keresik a boldogságot. Lehet, hogy nem találják meg, mert nem jutnak el a Karácsonyig.

De mi, testvéreim, mi megtaláltuk. A mi szívünkben ellenállhatatlan erővel bele hasított a Karácsony boldogító üzenete, hogy nemcsak mi vágyódunk Isten után, hanem Ő Maga is vágyódik utánunk, annyira szeret. Szinte vakmerően kezdeményez. Megteszi az első lépést. Közénk jön Jézus Krisztusban. Az első Karácsonykor úgy született meg Jézus, hogy osztozott emberségünkben. De ezt egyedül azért tette, hogy mi, a történelem

folyamán bármikor élő emberek, osztozhassunk Vele a boldogságában, a dicsőségében, az istenségében.

Szentmisénknek van egy csodálatos mondata, amikor a pap előkészíti a bort a kehelyben, ami majd Jézus Szent Vérévé változik, és azt mondja: „E misztérium által, részesüljünk Annak Istenségében, Aki kegyesen emberi természetünknek részese lett!” Nos, testvéreim, ez a Karácsony misztériuma.

Az első Karácsonykor emberként született meg az Isten Fia, maga az Isten részese lett Jézusban a mi emberségünknek, de kizárólag azért, hogy mi emberek, a történelem egész folyamán éppen Jézus életáldozata által kiengesztelődve Istennel, részesei lehessünk az Ő isteni életének, vagyis újra gyermekeivé válhassunk.

A liturgia számtalanszor ismétli ezt, hogy a Mennyei Atya Fia Betlehemben vállalta az emberi életet, hogy részt adjon minden idők emberének saját isteni életéből. Máshol pedig így fejezi ki magát: „Mennyei Atyánk! Engedd, hogy Egyszülött Fiad, Aki emberi testbe öltözött, isteni természetében részesítsen minket!” Az első Karácsonykor kezdődött a földön az a hallatlanul nagy isteni mű, ami a bűnbeesett emberiség boldog jövőjét újra lehetővé tette. Akkor született emberként az a Megváltó Isten, Aki a keresztfán jóvátette bűneinket. Ha mi is akarjuk, Isten kegyelméből eljuthatunk az Ő örök, isteni boldogságába.

A Karácsony tehát semmiképpen sem csupán valami emlékezés, nem valami bájos esemény idillikus évfordulója, hanem a lehető legcsodálatosabb valóság, a lehető legnagyobb tény, a legboldogítóbb örömhír. Mert aki hisz a Karácsonykor értünk emberekért, a mi üdvösségünkért megszületett Jézusban, és befogadja Őt szívébe, az részesülhet az Ő isteni életében, az Isten gyermeke lehet. Ezt ünnepeljük Karácsonykor.

Örvendjünk és ujjongjunk tehát igaz szívből mindannyian, akik hiszünk a Karácsonyi Jézusban és szívünkbe fogadjuk Őt a szentáldozásban. Mert egészen biztosak lehetünk abban, hogy az Ő boldog isteni életének részesei lehetünk.

Ennek az örömhírnek a kiindulópontja és záloga a Karácsony. Ámen!

Szentlecke: Ef 3,1-6

Evangélium: Mt 2,1-12

A Szentírás sehol sem szól arról, hogy Jézus beszélt volna tanítványainak születéséről vagy gyermekkoráról. De még azt sem találjuk meg, hogy Jézus fölkereste volna szülőfaluját, Betlehemet. Csak az első keresztény közösségek kíváncsiskodtak és kezdtek érdeklődni, így Lukács evangélista is. Elsősorban természetesen Máriánál, Jézus születése és gyermekkora iránt.

Akkor tudták meg, hogy Jézus éjszaka született Betlehemben.

Épp úgy, mint halálakor is, sötétség támadt a földön. Föltámadása is rejtetten, az éjszaka sötétjében történt. A mai nap jellemzője viszont a világosság, a nyíltság, a fény.

A mezopotámiai tudós mágusok ismerték az ősi hagyományokat és a próféták írásait. Egy különös csillag kápráztató fényéből következtettek, hogy valami nagy dolog történt. Nem sajnálták a fáradságot, nekivágtak a hosszú útnak és teljesen nyíltan érdeklődtek a királynál, akinek az írástudói világosan és pontosan útba igazították őket. Minden világos volt előttük, boldogan leborultak és imádták a Gyermecket, ajándékokat adtak Neki, s aztán más úton tértek haza.

Már az első századok egyházatyái hangoztatták, hogy Karácsony éjszakáján, a betlehemi pásztorok képében, az ószövetség népe hódolt a Kis Jézusnak. A mai ünnepen pedig, a messzi földről jött pogány bölcsek, az újszövetség népének ősei, akik előtt nappali fényben jelent meg ünnepélyesen az Úr, a világ Megváltója. Vagyis ezekben a Napkeleti Bölcs Mágusokban mi is fölismerhetjük saját őseinket. De akkor nekünk is a Jézus felé vezető úton kell mennünk. Akkor nekünk is ajándékot kell hoznunk Jézusnak. S akkor nekünk is más úton kell folytatnunk a haladásunkat.

Mi, krisztusiak, valóban mindig úton vagyunk. Életünk útján haladunk célunk, az Isten felé. Pontosabban a Karácsonykor közénk érkezett Krisztusunk felé. Igaz, sok minden próbál eltéríteni erről az útról: életünk nehézségei, szenvedések, korszellem, az elanyagiasodás. Csakhogy nekünk is van világitó csillagunk, ha nem is olyan, mint a Napkeleti Bölcseknek, de azért igazi irányító útjelző. Mint az örökmécses, amely a Szent-ségi Jézushoz vezet. Vagy a Szentírás, amelyben az Isten szól hozzánk. Vagy akár egy homília, mely által a Szentlélek hívogat minket, hogy megtaláljuk a mi Jézusunkat.

De mit adhatunk mi, parányi emberek, magának az Istennek? Csakis önmagunkat.

Vagy mondjuk így, önmagunkból valamit. A mai nap nehézségeit, érted, Jézusom, türelemmel viselem el. A fáradalmait, a gondjaimat, a problémáimat, amiket érted, Jézusom, áldozatkészen vállalom. Vagy a megbocsátásomat, az önzetlenségemet, amelyet szándékosan kipróbálok magamból, mert ajándékot akarok adni Jézusnak. Mindez persze nem megy magától, ezt csak tudatosan lehet megtenni. Ahogyan a Napkeleti Bölcsek is tudatosan más úton tértek haza. Nekünk is, ha eljutottunk a Karácsonyi Jézushoz, utána már más úton kell járnunk. Az öntudatos, merész, krisztusi hit útján, amely bizony nem egyszer hitvalló, tanúságtevő kiállást követel tőlünk.

Évtizedek rejtőzködése után most már nekünk is más úton kell járnunk. Hiszen most már nemcsak magánéletünkben, de a közéletben is mi vagyunk a felelősök jövőnkért.

Testvéreim! Vízkereszt ünnepén, a keleti pogány Mágusokra emlékezve gondolkodjunk el ezeken egy kicsit. Vajon életünk útján Krisztus felé haladunk-e, és hajlandók vagyunk-e leborulva imádni Őt? Vajon odaajándékozunk-e valamit a saját életünk küzdelmeiből a Karácsonyi Jézusnak? Vajon tudatosan járjuk-e ezt a másik utat, a nyílt, hitvalló kereszténység útját. Mert egyes egyedül csak így lehetünk mi is vízkeresztű mágusok, a Napkeleti Bölcsek, a Három Királyok utódai, az Újszövetség gyermekei, a krisztusi megváltás boldog örökösei.

Ámen!

Nagyböjt első vasárnapja

Szentlecke

*Péter apostol I. Levelének 3. Fejezetéből a 18-22. sorig,
a megváltás titkáról.*

Evangélium: Mk 1,12-15

A Húsvétot előkészítő szent negyven napot, mi magyarok, évszázadok óta egyszerűen Nagyböjtnak szoktuk nevezni. Bár maga a böjt csak egy mozzanata ennek a szent időnek, nagyon röviden említsük meg azért, hogy VI. Pál pápa 1966-os rendelkezése óta erre az időre az egyház böjti törvénye a következőket mondja: a 14. évüket betöltötték, ha saját konyhájukon étkeznek, Hamvazószerdán és a rá következő hét pénteken, nem fogyasztanak húsfélét. Akik viszont a 18. évüket betöltötték, de még nem kezdték el a 60-ikat, azok számára Hamvazószerdán és Nagy-pénteken az úgynevezett szigorú böjt a háromszori étkezést és az egyszeri jóllakást jelenti.

Ez a böjt, valljuk meg, igazán csekélység. De vegyük azért komolyan és ugyanilyen komolyan figyeljük meg a mai, Nagyböjti első vasárnap evangéliumát, amely segít nekünk lelki programot készíteni az egész Nagyböjtre. Ez az Evangélium azokat a szavakat idézi, amelyekkel Jézus elkezdte nyilvános működését. Amelyekkel mindjárt meghirdette két nagyon fontos feladatunkat. Egyrészt, hogy térjünk meg és tartsunk bűnbánatot, másrészt, hogy higgyünk megváltásunk örömhírében.

Mit jelentenek ezek a figyelmeztető szavak a mi számunkra?

Először is: „Térjetek meg!” Jézus korában ezzel az arám kifejezéssel egy nagy változást, egy határozott fordulatot jelöltek. Már a próféták is így figyelmeztették az ószövetség népét, hogy az elpogányosodottságból térjenek vissza az egy igaz Isten hitére, hogy a bűnös életről térjenek át az erényes életre, vagy a laza, szabados életből térjenek meg Isten törvényeihez.

Jézus ajkán ezek a szavak természetesen már azt jelentik, hogy Őhöz kell térnünk. Kétségtelen, hogy csak akkor lehetünk krisztusiak, ha elfogadjuk az Ő megváltását és a tanítását tesszük életünk normájává: tehát valóban Hozzá térünk. Akkor azonban elkezdünk sokkal világosabban látni. Egyszerre észrevesszük gyarlóságainkat, hibáinkat, mulasztásainkat, amelyek nagyon akadályozzák Jézushoz térésünket. Ezek elhárításának legelső mozzanata az, hogy elítéljük, fájlaljuk, megbánjuk bűneinket. „Tartsatok bűnbánatot!” hangzik Jézus figyelmeztetése. Ez nélkülözhetetlen, mert csak így tudunk elszakadni bűneinktől, ez pedig mindenképpen szükséges a megtéréshez. De ezt a bűnbánatot már évszázadokkal Jézus előtt a próféták is nagyon szorgalmazták. Azonban mindig fűztek hozzá megtorló szankciókat is. Ha nem tértek meg, ha nem tartotok bűnbánatot, ilyen és ilyen bajok származnak majd, ilyen és ilyen bajok szakadnak majd rátok. Valósággal fenyegették őket.

Jézus ajkán viszont semmi fenyegetés nincsen! Egészen meglepő, hogy a megtérési felhíváshoz Ő a legnagyobb vigasztalást csatolja: „Higgyetek az üdvösség örömhírében!” Vagyis higgyetek abban, hogy az emberi bűnbánatra most már az isteni bocsánat következik. Jézus Krisztus megváltása kiengesztelte a Mennyei Atyát, újra kitérte az örök boldogság kapuját.

Ebben kell hinnünk.

A mi bűnbánatunk tehát már nem áll önmagában, hanem megvan rá az isteni válasz: az isteni bocsánat. Ez kimondhatatlan öröm forrása. Jézus első szavai tehát nemcsak kemények, hanem igazán boldogítóak is. Ezt kell világosan látnunk.

Ámen!

Nagyböjt második vasárnapja

Szentlecke: Rm 8,31-34

Evangélium: Mk 9,2-10

Már az első századok egyházatyái úgy magyarázták ezt az evangéliumi eseményt, hogy Jézus ezzel akarta megerősíteni lelkileg éppen azokat az apostolait, akik majd legközvetlenebbül mellette lesznek szenvedésének előestéjén. A Tábor-hegyi jelenetnek van egy ellenpólusa, a Getszemáni kert drámája. Mindkettőnek ugyanazok a tanúi: Péter, János és Jakab. De a Tábor-hegyi esemény Jézus földi életének csúcspontja. Amikor egy pillanatra áttetszik Rajta isteni dicsősége: a fény, az égi szózat napnál világosabban bizonyítja, hogy Ő valóságos Isten.

A Getszemáni kertben viszont eléri majd Jézus földi életének mélypontját. A haláltusa véres verejtékezése örök időre tanúsítja, hogy Ő egy volt közöttünk, valóságos ember. Most azonban a Tábor hegyén állunk és halljuk a Mennyei Atya tanúságát: „Ez az Én szeretett Fiam, Őt hallgassátok!” De kik is hallgatják Őt? Itt és nem sokára a Getszemáni kertben is: Péter, János és Jakab. Vagyis olyan emberek, akik csatlakoztak Jézushoz, mert valahogyan észrevették szokatlan nagyságát. Maguk is megpróbálták kitörni megszokott életükből, de nem voltak tökéletes emberek, volt gyengéjük éppen elég. Egyszer meghallották Jézust és nem tudtak ellenállni hívásának.

Azóta is, ma is vannak ilyen emberek, akik nem zárkóznak be materializmusuk börtönébe, akik többet is látnak az anyagi jólétnél, akik gyarlóságaik és gyengeségeik ellenére is szívük szomjúságával keresnek valamit. Egyszer csak megérinti őket Jézus szava. Talán mi is ilyenek vagyunk, azok a hallgatók, akik meg tudják hallani a Tábor hegyi mennyei szöveget, amely teljes határozottsággal megmondja: „Ez az Én szeretett Fiam, Őt hallgassátok!”

Kit kell tehát hallgatnunk? Ez a második kérdés. Itt a Tábor hegyen isteni fényben és a Getszemáni kertben verejtékező emberségében a Mennyei Atya szeretett Fiát. Péternek, Jánosnak és Jakabnak akkor már nem volt elképzelhetetlen, hogy a Názáretiben az Isten Fiát lássák. Ők már hónapok óta hallják tanítását, látják csodáit, hogy milyen hatással van a tömegekre, ők könnyen megértették, hogy Jézus valóban az Isten Fia.

Nekünk kétségtelen nehezebb ezt hinnünk. De éppen ez a hitünk tesz bennünket krisztusivá. Ettől vagyunk keresztények. Rendületlenül hisszük, hogy a mi Jézusunk, a Mennyei Atya szeretett Fia. A Tábor hegyen éppen ezt közölte félreérthetetlenül az égi szózat, s mi hiszünk. Ez az egyetlen érdemünk. Ezért vagyunk kedvesek Isten előtt. Vegyük hát nagyon komolyan, hogy hiszünk az Isten Fiában és hallgatunk Rá.

De mit kell hallgatnunk? Az Ő tanítását! Jézus mindig az Isten akaratát tanította. Amit nekünk tennünk kell! Mégpedig minden kompromisszum, minden mellébeszélés vagy magyarázkodás nélkül. Az Ő tanítása elől nem lehet a megszokottba, a kényelembe, az önámításba menekülni. Ő mindenképpen döntést kíván. Hogy föladjuk görcsös ragaszkodásunkat önmagunkhoz. Hogy rájövünk, önzésünk visz mindig a bajba. Jézus viszont éppen életünk megoldását hirdeti: az Evangéliumot, az Örömhírt. Válasszuk tehát önzésünk bilincsei helyett az Evangélium szabadságát. Ezt kell meghallanunk Jézustól, mert nem egyszer éppen fordítva gondoljuk. Önzésünket érezzük liberalizmusnak, szabadságnak, Isten törvényeit meg béklyóknak.

De az égi szózat minket is figyelmeztet és különösen most, a Nagyböjtben, valóban ezen a téren kellene tudatosan előbbre lépünk, hogy világosabban lássuk az igazságot. Hogy észrevegyük, mi visz a pusztulásba és rájövünk, hogy csakis az isteni akarat jelenti számunkra az életet, a harmóniát, a boldogságot. Ha így, valóban komolyan, napról napra Isten akaratát cselekedjük, akkor mi is – Péterhez, Jánoshoz, Jakabhoz hasonlóan – kiválasztottak leszünk. Akik részesei lehetnek Jézus színéváltóságának, mert életünk végén, az örök boldogságban, az Ő dicsősége vár mireánk is. Ámen!

Nagyböjt harmadik vasárnapja

Szentlecke: 1Kor 5,3-7

Evangelium: Jn 2,13-35

A szent negyven nap célja, hogy előkészítsen bennünket krisztusi hitünk alaptényének, Megváltó Jézusunk föltámadásának ünnepére. A dicsőséges föltámadást azonban megelőzte a szörnyű Kereszthalál. Mi igazán csak akkor tudunk Húsvétot ünnepelni, ha kellőképpen megdöbbent bennünket a Kereszt titka.

Ezért szól hozzánk Pál apostol, éppen Krisztus keresztségének misztériumáról. Alkalmasabb tanítónk nem is lehetne, hiszen ő saját életében tapasztalta meg, hogy milyen nehéz az embernek fölfogni Krisztus megváltó keresztségének titokzatos értelmét.

Amikor még buzgó zsidó volt, ő is teljesen lehetetlennek tartotta, hogy a régen megígért Messiás szégyenteljesen a keresztfára kerüljön. Ő is azt várta – mint akkor minden zsidó –, hogy az isteni Szabadító, csodás hatalommal mindent legyőz, elkergeti a megszálló rómaiakat és megteremti Izrael boldog országát. Teljesen elképzelhetetlen volt tehát számára, hogy az legyen a Messiás, akit ilyen kegyetlenül kivégeztek.

A zsidók számára valóban botrány volt a krisztusiak hite, hogy Jézus a Megváltó. De tudjuk, hogy Pál a damaszkuszi úton találkozott a Föltámadottal. Rádöbbsent, hogy mindennek ellenére Jézus a Messiás. Amikor azonban apostoli küldetésében elkezdte hirdetni ezt a pogányok között, ott másfajta nehézségbe ütközött. A pogányok akkori kultúrája az emberi élet megoldását a tudós rendszerektől várta. Éles eszű bölcsek voltak, a piactéren vitatkoztak bölcséleti kérdésekről. Pál apostol nem egyszer tapasztalta, hogy sehoggy sem fér a pogány fejekbe a krisztusi szenvedés. Krisztus keresztségét kifejezetten ostobaságnak minősítették. Ezért írta Pál apostol a korintusiaknak, hogy Krisztus keresztese a csodákat váró zsidóknak a gyengeség botrá-

küldte volna közénk Szent Fiát, hogy halálával megszerezze számunkra a bocsánatot. E nélkül még a bűnbocsánat szentségével is hiába ajándékozott volna meg bennünket Megváltó Jézusunk. Szükségünk van arra, hogy mi magunk fölismerjük bűneinket és mi magunk őszintén, őszinte szívvel megbánjuk azokat. Mindenképpen szükségünk van erre.

Persze ez a bánat nem egyszerű rossz érzés vagy valami szomorúság, hanem – mint a példabeszéd tékozló fiújánál – négy fontos mozzanatból áll. Először határozottan el kell ítélnem helytelen cselekedetemet vagy mulasztásomat. Tudnom kell különbséget tenni jó és rossz, helyes és helytelen között. Nincsenek közömbös cselekedetek. Másodszor, önmagam előtt be kell vallanom, hogy én magam követtem el a rosszat.

Tehát nem a körülmények, nem a korszellem, nem az idegesség, nem a frontátvonulás, nem a déli szél okozta, hanem én magam vagyok érte felelős! Ezzel nemcsak önmagam és mások ellen vétettem, hanem az Isten ellen is. Tehát nemcsak tévedés vagy valami hiba volt, amit vétettem, hanem kifejezetten bűn! Isten és önmagam ellen!

A harmadik mozzanat: mindenképpen el kell határoznom, hogy véget vetek ennek a bűnnek, szakítok vele. Vagy legalábbis, ahogyan Szent Ágoston mondja nagyon bölcsen: „Tedd meg azonnal, amit tenni tudsz és imádkozz azért, amit még nem tudsz megtenni.”

Ennek a három mozzanatnak benne kell lennie a mi bánatunkban is. Csak akkor remélhetjük a Mennyei Atya bocsánatát. Megváltó Jézusunk életáldozatával megszerezte nekünk bűneink bocsánatát, de ebben csak akkor részesülhetünk, ha fölismerjük és nagyon őszinte szívvel megbánjuk bűneinket. E nélkül még a szentgyónásban is hiába oldoz föl bennünket a pap. Ezt a komoly figyelmeztetést kell megértenünk Jézus mai példabeszédéből, különösen most a nagyböjtben. A tékozló fiú fölismerésével és bánatával kell nekünk is a Mennyei Atyához térnünk. Egyes egyedül csak akkor élvezhetjük a megbocsátás húsvéti örömét.

Ámen!

Nagyböjt ötödik vasárnapja

Olvasmány: Jer 31,31-34

Evangélium: Jn 12,20-33

Amit most az Evangéliumban olvastunk, az Jézus földi életének utolsó hetében történt. Amikor életében egyszer megengedte, hogy diadalmenetben kísérik Jeruzsálembe, a Pászka ünnepére készülő szent városba, ahol a sok-sok zarándok között még pogány görögök is érdeklődtek Iránta. Jézus azonban most már teljesen megváltó művének megdöbbentő záró aktusára koncentrál, s még ezeknek az érdeklődő pogányoknak is csak szenvedéséről és haláláról tud beszélni. Mégpedig egy nagyon egyszerű, a természetnek mindenki által ismert életéből vett hasonlattal: a búzaszem csak akkor hozhat bőséges termést, ha elhal a földben. Ez a búzaszem törvénye.

De Jézus arra is figyelmeztetett, hogy ez az emberi életre is vonatkozik, ez az emberi életnek is törvénye. Ezen azonban mi már megütközünk. Hiszen mi önkéntelenül borzadunk, irtózunk minden szenvedéstől és fájdalomtól. Minden porcikánkkal tiltakozunk ellene. Igazán nem várjuk, hogy a végtelenül jóságos és szelíd, betegeket gyógyító és csodákat művelő Jézus ilyen keményeket mondjon nekünk.

Persze, azt azért mi is tudjuk, hogy igen sok nyugtalanságba, sírásba és áldozatba kerül, amíg egy kisgyerek megtanul akár csak enni vagy járni, vagy hogy mennyi lemondás kell az óvodában, meg az iskolában, mennyi munkába kerül egy sportolónak, egy tudósnek a legkisebb siker is. Ezt mind tudjuk, és mindezt természetesnek vesszük. Mégis, valljuk meg, mi felnőttek állandóan tiltakozunk a lemondások, a szenvedések, a keszsztek ellen.

Jézus tudja ezt, de nem magyaráz meg semmit. Nem szépít semmit, nem dicsőíti a szenvedést, még csak bölcséleti fejtegetésbe

sem kezd róla. Hanem, ha megrendülve is, de vállalja. Ezzel egészen új távlatot ad a szenvedésnek. Jézus szenvedésével és kereszthalálával nyitotta meg újra számunkra az örökkévalóság boldogságát. Jézus szenvedésével és kereszthalálával adott nekünk új életet, megváltott életet, az istengyermekség életét. Nyíltan megmondta: aki csak ezt a földi életét szereti, aki csak a földi jólétet hajszolja, aki csak jól akar élni itt a földön és nem meri vállalni a búzaszem törvényét, nem meri vállalni az élet apró halálait, áldozatait, szenvedéseit, az előbb-utóbb elveszíti igazi életét.

Testvéreim! Próbáljuk megérteni Jézusnak ezeket a nagyon komoly szavait. Azt pedig, amit olyan csodálatos tapintattal hozzáfűzött: „Hogyha felemelnek a földről, ha fölmagasztalnak a keresztre, mindenkit magamhoz vonzok” – hát próbáljuk ezt nagyon, de nagyon megujjongani. Templomainkban éppen ezért borítják be a feszületeket lila lepellel, hogy fölhívják erre a figyelmet. Ha mi igazán látni akarjuk Jézust, nézzünk a keresztre. Ha tudni akarjuk, hogy mit kell kezdenünk a szenvedéseinkkel, nézzünk a keresztre. Ha sehogyan se értjük, hogy miért éppen én szenvedem ezt, nézzek a keresztre. Ha úgy érezzük, hogy nincs elég erőnk a ránk szakadt szenvedésekhez, nézzünk a keresztre. Itt a szentmisén is, amiben Jézus állandósította keresztáldozatát az oltárunkon, s jelenvalóvá válik előttünk, nézzünk föl Rá és kérjük nagyon buzgón, hogy tegyen képessé minket búzaszem hivatásunk teljesítésére.

Mivel hogy már örökre fölmagasztaltatott a keresztre, vonzzon Magához bennünket is annyira, hogy egykor Magával ragadhasson az Ő dicsőségébe, az örökkévaló boldogságba is.

Ámen!

Szentlecke,

az Apostolok Cselekedeteinek Könyvéből a IV. Fejezet, 32-35 sorig: az első, jeruzsálemi krisztusi közösség élete.

Evangélium: Jn 20,19-21

Ma az Evangélium két jelentéktelennek látszó mondatának kezdetére figyeljünk föl: „A Pászká ünnepe után, az első napon.” Aztán később: „Egy hét múlva, ismét a hét első napján, megjelent Jézus.” Tegyük fel a kérdést, mi is az a Pászká ünnepe, és mi a hét első napja? Itt választ kapunk arra, hogy mit jelent nekünk a vasárnap és mit jelent a mi Húsvétunk. Jó ezekben a kérdésekben tisztán látnunk, mert bizonyos szekták, a Jehova tanúi, a Szombatosok, Adventisták mindenképpen a szombatot tartják a Tízparancsolat alapján heti ünnepnapnak.

A héber „Peszach” arámul, görögül és latinul is Pászká, az ószövetségi nép legősibb ünnepének a neve. Izrael fiai, az Egyiptomból való szabadulás ünnepét ünnepelték akkor minden évben, mégpedig bárányvacsorával. A Kr. e. IV. században ez a nap jeruzsálemi zarándoknappá vált, hogy a templom udvarán ölhessék le az áldozati bárányokat, de azért a Pászká ünnepe mindig családi ünnep maradt. Jézus kereszthalála évében ez szombati napra esett, ami a Sinai Szövetségekötés óta a zsidóságnak szigorúan megszentelt pihenőnapja volt. Ezért kellett már pénteken végrehajtani Jézus halálos ítéletét és temetését. Tudni kell, hogy péntek délelőtt csak a jeruzsálemiek bárányait tudták levágni, a több tízezer zarándok számára már csütörtök délelőtt megtették ezt. Ezért a zarándokok már egy nappal előbb elkölthették a húsvéti vacsorát. Jézus is így tett, s akkor alapította az Újszövetség új és örök áldozatát, az Eucharisziát. Viszont szenvedése és kereszthalála arra a pénteki délelőttre esett, amikor a jeruzsálemi családok áldozati bárányait leölték.

Jézus megváltó keresztáldozata azonban föltámadásával teljesedett ki. Ez pedig a harmadik napon volt. Péntek és a szombat után a harmadik nap akkor a hét első napjának számított, szerintünk tehát a föltámadás vasárnap hajnalban történt.

Akkor is, ha a vasárnap szó nem szerepel a Szentírásban.

A Föltámadt Üdvözítő ezen a napon jelent meg Mária Magdolnának, az asszonyoknak, Péternek, az emmauszi tanítványoknak és este az apostoloknak az utolsó vacsora termében. Már az Apostolok Cselekedeteinek Könyve is tanúskodik arról, hogy az első krisztusi közösségek a hét első napját, a vasárnapot ünnepelték. Mégpedig az utolsó vacsorára emlékezve egy-egy magánházban a kenyértöréssel, a szentmisével! A II. század elejéről, már számos írásos emlékünknél van, hogy az első keresztények saját közösségeikben egyáltalán nem a zsidó szombatot, de még csak nem is a kereszthalál pénteki napját ünnepelték, hanem Jézus Krisztus föltámadását s a megváltott új életet a hét első napján, vagyis vasárnap. Az évforduló ünnepe, az Újszövetségi Húsvét csak később alakult ki. Akadályt jelentett természetesen az első idők keresztény üldözése is. De már a III. század elején – ránk maradt írások bizonyítják –, hogy évente egyszer a krisztushívők, a „Pászka” nevet meghagyva, egész éjszakai virasztással és a keresztség szentségének ünnepélyes kiszolgáltatásával ünnepelték Jézus föltámadásának évfordulóját.

Jó ezekre a történeti tényekre néha fölfigyelni, akkor tudatosabban leszünk abban, hogy minden vasárnap tulajdonképpen egy kis Húsvét, amit mindenképpen az utolsó vacsora emlékezetével, a szentmisével ünnepelhetünk meg. Nekünk, krisztusiaknak a vasárnap elképzelhetetlen szentmise nélkül.

A tavaszi napéjegyenlőséget követő holdtölte utáni vasárnapon a legnagyobb ünnepünk a Húsvét. Ami valójában nem is egy, hanem 50 nap, mert Pünkösdig tart. Próbáljuk tudatosan ünnepelni, hiszen Megváltó Jézusunk is azért jelent meg többször a hét első napján, vasárnap. Tamás apostollal hisszük, hogy itt van a szentmise Kenyerében és Borában, s ha nem is látjuk emberi alakban, de leborulva mi is így szólunk Hozzá: „Én Uram! Én Istenem!” Ámen!

Szentlecke: 1Pét 1,17-21

Evangélium: Lk 24,13-35

Amikor Lukács evangélista jó pár évtizeddel később megírta az emmauszi tanítványok húsvéti élményét, a mai Evangéliumban olvasott utolsó szó – „kenyértörés” – a keresztények között már szakkifejezés volt, így nevezték akkor a szentmisét. Jézus ugyanis az utolsó vacsorán, az akkor lángos formájú kenyeret nem szelte, hanem széttördelte és úgy adta apostolainak, mint saját testét és hozzáfűzte, így cselekedjenek az Ő emlékezetére majd ők is.

Ezt a parancsát követték az apostolok és ezt nevezték arámul kolomenonnak, kenyértörésnek. Csak az első század végén váltotta fel ezt a kifejezést az Eucharisztia szó és sokkal később a szentmise. Amely azonban már akkor is két részből állt, a Szent Iratok olvasásából és az utolsó vacsora kenyerének és borának csodájából.

Azt persze nem mondhatjuk, hogy az emmauszi történet lett volna az utolsó vacsora után a második szentmise. De kétségtelen, hogy bizonyos meglepő hasonlatosságot lehetetlen észre nem vennünk. Gondoljuk csak meg: Kleofás és társa hittek Jézusban és szerették Őt. Róla beszélgettek az úton. De most már csak kiábrándultan, csüggedten, csalódottan, reményvesztetten, szomorúan. Még a Húsvét hajnali hírt is csak rémhírnek tartották, s akkor a Föltámadt Jézus, mint valami vándor, csatlakozik hozzájuk. Több mint egy óráig beszélget velük, s mikor végre felismerik, csoda történik.

Nagyon lehetséges, hogy amikor a szentmisére jövünk, bennünket is nem egyszer elnyomnak az élet gondjai. Szomorúan bandokolunk a templomba. Akkor a szentmise első részében, az igeliturgiában, hozzánk is csatlakozik a Föltámadt Jézus!

A Szentírás szavaival bennünket is megszólít. Lehet, hogy mi sem ismerjük fel egyszerre az olvasmány, a szentlecke, az evangélium meg a homília szavaiban Föltámadt Jézusunk tanítását, ahogyan magyarázza nekünk az élet teljes valóságát és annak törvényeit. Lehet, hogy nem egyszer nekünk is mondania kellene, hogy mit szomorkodunk, amikor Ő örömhírt hozott nekünk, s ennek az örömhírnek a fényében akarja most megvilágítani nekünk is szenvedéseinket, küzdelmeinket, csalódásainkat.

Az emmauszi tanítványok később legalább rájöttek, hogy mennyire feltüzesítette lelküket Jézus szava. Mi se késlekedjünk! Próbáljuk fölismerni a Szentírás szavaiból az isteni bölcsességet, ami boldoggá akarja tenni életünket. A Föltámadt Jézus úgy iparkodik minden szentmisében, hogy föllelkesítsen, az igazi életre segítsen minket, hogy kiemelhessen abból a reménytelen állapotból, amelybe olyan könnyen belegabalyodunk életünk útján. Minden szentmisében, maga a Föltámadt Jézus szól hozzánk, s magyarázza, megvilágítja, hogy hogyan kell élnünk. Ismerjük fel Őt az igeliturgia szavaiban. Hogy aztán a szentmise második részében, az áldozati liturgiában, minden kétséget kizáróan fölismerhessük az Oltár Kenyerében.

Amikor az emmauszi tanítványok asztalánál Jézus kezébe vette a kenyeret – ugyanúgy, mint az utolsó vacsorán – abban a pillanatban eltűnt emberi alakjával. De a tanítványok teljesen megváltoztak. Akkor már a leghatározottabban tudták, hogy Ő volt ott! Mi is ugyanilyen biztonsággal tudhatjuk, hogy itt van a szentmisén. Nem emberi alakjában, hanem a kenyérben és a borban. Csak azért, hogy megváltoztasson minket. Hogy minden szomorúságunk, gondunk és bajunk ellenére, ujjongó örömmel töltse be lelkünket. Minden szentmisénkben maga a Föltámadt Jézus töri meg a kenyeret és adja Önmagát nekünk a szentáldozásban.

Ámen!

Szentlecke: 1Jn 3,18-28

Evangélium: Jn 15,1-8

Az első három evangéliumban Jézusnak több mint harminc példabeszédét olvashatjuk, Szent János evangéliumában viszont egyetlen egy példabeszéd sem szerepel. Itt Jézus csak magyarázó képekkel és beszédes hasonlatokkal tanít. Kétségtelen, hogy legmélyebb értelmű hasonlata, sőt, szinte már valóságos allegória az, amit az imént olvastunk a szőlőtőről és a szőlővesszőről. Jézus az utolsó vacsorán mondta ezt, amikor utoljára találkozott apostolaival és elbúcsúzott tőlük. De éppen ezzel a hasonlattal szinte feleslegessé vált a búcsúzás, hiszen világosabban ki sem lehetett volna fejezni, hogy ezután is milyen eleven és milyen szoros egységben akar maradni övéivel.

Egyenesen az élőlények biológiai egységével világítja meg Jézus ezt a kapcsolatot. Ahogyan a szőlőtő életerejé árad a szőlővesszőkbe, s azok ettől lesznek élővé és termékennyé, ugyanúgy az Ő életerejéből részesednek övéi. Így élhetnek isteni módon, igazi örömben teljes, emberi életet. Ugyanaz történik tehát, mint egykor, amikor a Mennyei Atya a teremtésben saját Lelkét lehelt az emberbe, s ezzel gyermekévé fogadta és részesévé tette saját isteni életének és boldogságának.

Ezt az ajándék életet veszítette el az ember engedetlenségével, s ez válik most újra lehetővé a krisztusi megváltás nyomán. Amikor a keresztség szentségében az egyes ember újjászületik az istengyermeki életre, mint a szőlővessző, úgy oltódik bele az igazi Szőlőtőbe. A megváltó Szőlőtő éltető ereje élteti és teszi termékennyé.

Eddig az ingyenes ajándék, eddig a megváltás csodálatos kegyelme, a további azonban már a mi feladatunk. Hatszor is szerepel ebben az allegóriában, hogy „maradjatok Bennem”. Nyo-

matékosan figyelmeztet tehát Jézus arra, hogy nekünk kell Benne maradnunk szabad akaratunkkal, képességünkkel, engedelmisségünkkel tudatosan, az Isteni Szőlőtőben kell maradnunk. Szinte vaskos szemléletességgel egészíti ki Jézus, hogy aki nem marad Benne, az elzárja az életnedv keringését, az terméketlen lesz, elszárad és tűzre kerül. Manapság ezt így mondanánk talán pontosabban, hogy már a legkisebb vétkünk is keringési zavart okoz bennünk, érszűkületet, érlemeszesedést jelent, szándékos súlyos bűnünk pedig embóliát. Mert akkor teljesen elakad az életerő áradása.

Világosan látnunk kell tehát, hogy a Szőlőtő nélkül, Jézus nélkül, semmit sem tudunk tenni. Nincs erőnk ahhoz, hogy valami értékeset cselekedjünk az örök élet számára. Pedig Jézus valószínűleg kínálja nekünk a saját életerejét. Önmagát adja a szentáldozásban, hogy egészen szoros életegységben lehessen velünk. Így a jócselekedeteknek, a szeretetnek, a hűségnek, a megbocsátásnak, a türelemnek, az igazságnak értékes gyümölcsöket teremhessük. Nélküle valóban semmit, de Vele igazán mindent megtehetünk. Ebben a mindenben még az is benne van, hogy a magunk teremtette érszűkületből s érlemeszesedésből, sőt még az embóliából is meggyógyulhatunk bánatunkkal, illetőleg szentgyónásunkkal.

Mert akkor Ő helyreállítja az isteni életet, az isteni életerő keringését bennünk. Mert Ő mindenképpen azt akarja, Mennyei Atyja dicsőségére, hogy értékes gyümölcsöt teremjünk. Mindent meg kell tehát tennünk, hogy élő kapcsolatban maradjunk az Isteni Szőlőtővel. Szívleljük meg Jézusnak ezt a csodálatos hasonlatát és legyünk nagyon boldogok. Hogy ha mi is akarjuk, ilyen szoros, ilyen boldogító kapcsolatban lehetünk a mi Megváltó és bennünket is az örök boldogságra éltető Jézusunkkal. Ámen!

Szentlecke: 1Jn 4,7-10

Evangélium: Jn 15,9-17

Ha megfigyeljük, a mai szentleckében és evangéliumban huszonnégy alkalommal szerepel a szeretet szó. Mindennapos életünkben is gyakran használjuk, igen sokfélet jelölünk vele. Szerethetünk valami kedves tárgyat, egy állatot, szerethetünk egy barátot, szüleinket, gyermekeinket, egy nőt vagy egy férfit, mindegyik esetben mást és mást jelent ez a szeretet. Itt a szentleckében és az evangéliumban viszont egészen másfajta szeretetről van szó.

Jézus egészen világosan mondja: amint az Atya szereti Őt, úgy szeret Ő is bennünket. Amint Ő szeret minket, úgy kell nekünk is szeretnünk egymást. Itt tehát olyan szeretetről van szó, ami a Mennyei Atyából indul ki. Amiről Jézus beszél, az tehát isteni szeretet. Két igazságot kell itt egészen világosan látnunk. Az első egész kereszténységünk kiindulópontja: hogy Isten szeret minket. Ezt nem mi találtuk ki, ezt Jézus közölte velünk. Isten szeretetből teremtett és még akkor is szeretett, amikor elfordultunk Tőle. Számunkra teljesen érthetetlen maradt, hogy saját Fiánál is jobban szerette a bűnös embert. De tény!

A másik igazság, amit világosan látnunk kell nem más, mint az, hogy Jézus parancsa szerint nekünk is ilyen szeretettel kell szeretnünk egymást. Embertársainkat. Az ószövetség is megkívánta a felebaráti szeretetet, de nem talált hozzá más mértéket, mint az emberi szeretetet: „szeresd felebarátodat, mint önmagadat”. Most, a krisztusi megváltás nyomán viszont isteni szeretet áraszt el minden Benne hívő embert és ezzel a szeretettel kell szeretnie embertársát. „Szeressétek egymást, amint én szeretlek titeket!” Ha így szeretjük egymást, csak akkor maradhatunk meg Isten szeretetében. Sajnos azonban azt kell mondanunk, hogy kereszténységünknek ez a két alapigazságát igen

hajlamosak vagyunk megkérdőjelezni. Valljuk csak meg, hány-szor vonjuk kétségbe az Isten szeretetét. Hogy nem szerethet az Isten, mert akkor nem tűrné mindezeket. Mert mindig azt várjuk az Istentől, hogy a mi elképzelésünk szerint szeressen minket. Vagyis óvjon meg minden bajtól, teljesítse minden kívánságunkat, pótolja minden mulasztásunkat, legyen minden kívánságunknak a kiszolgálója. Könnyen elfelejtjük, hogy Isten egyrészt nem a mi rövidlátó szemünkkel nézi a dolgokat, másrészt, Ő nem akarja korlátozni a szabad akaratunkat. Ő nem generáljavító műhely, hogy mindig korrigálja a hibáinkat. Ő ige-nis szeret bennünket küzdelmeinkben, betegségeinkben, kudarcainkban, magányunkban, sőt még bűnbeesettségünkben is szeret. Mégpedig nem egyszerűen emberi szeretettel, hanem csodálatos isteni szeretettel. Ebben biztosak lehetünk. De azt elvárja tőlünk, hogy mi is ugyanígy szeressük egymást.

Nos, erre mondjuk mi sokszor, hogy ez teljes lehetetlen. Egyeseket még tudunk szeretni, nem egyszer nagyon áldozatosan is. De hogy azokat is szeressük, akik ellenszenvesek, akik rosszindulatúak, akik kibírhatatlanok, akik az idegeinkre mennek, akik megbántottak – hát erre már képtelenek vagyunk. Lehet, hogy igazunk is van. Emberi szeretettel ez valóban nem lehetséges. Csakhogy Jézus nem azt parancsolta, hogy emberi szeretettel, hanem, hogy az Ő szeretetével szeressük embertársainkat. Azzal a szeretettel, amit belénk sugárzott Szent Lelkével. Azzal a Lelkével, amely képes volt a kereszthalálig szeretni az elszakadt, bűnbeesett embert. Ő nekünk adta ezt a szeretetét. Nekünk, krisztusiaknak nem szabad visszaesnünk a pusztán emberi szeretetbe, amellyel világos, hogy nem tudjuk teljesíteni Jézus parancsát.

Jézus végtelen szeretete az örök boldogságra szánt minket, s Jézus Krisztus valóban visszazerezte nekünk a boldog örök életet. De ezt csak egy feltétellel tudja garantálni – s ezen mi nem változtathatunk –, ha mi is az Ő szeretetével, tehát isteni szeretettel szeretjük egymást.

Ámen!

Szentlecke: Kol 3,1-4

Evangélium: Jn 20,1-9

Húsvét vasárnapja az ünnepek ünnepe a mi krisztusi hitünkben.

Ahogy a hétköznapok csúcspontja a vasárnap, úgy az egész liturgikus év csúcspontja Húsvét ünnepe.

Jézus föltámadása, a megváltás beteljesedése, az üdvösség örömeinek föltámulása. Érdekes, Jézus már nyilvános működésének legelején, legelső szavaival erre utalt. Ő az Evangéliumot, az örömhírt hozta a földre és fölszólított mindenkit, hogy higgyenek az üdvösség örömhírében. De azt akkor még senki sem értette. Később is, amikor Jézus nem egyszer említette, hogy szenvedni fog és meg is ölik, de harmadnapra föltámad, ezt sem értették. Még az apostolok is csak nagyon keveset sejtettek a valóságból, a nagypénteki keresztfeszítés pedig mindent keresztül húzott. Teljesen sötétté vált bennük is minden.

Csak amikor Húsvét hajnalán megpillantották az üres sírt és amikor a föltámadt Jézus megjelent előttük, akkor kezdett derengeni bennük a valóság. Akkor kezdtek visszaemlékezni Jézus szavaira. De ez sem ment persze egyszerre. Csak a Föltámadt Üdvözítő sorozatos megjelenései nyomán voltak kénytelenek elhinni, hogy Jézus föltámadt. Tehát visszatért a halálból és most egészen másképp ugyan, de ÉL! Ez a megdöbbentő tapasztalat lett hitük alapja.

Amikor elkezdték hirdetni a hitüket, jóformán nem is tudtak másról beszélni, mint Jézus föltámadásáról. Pedig figyeljük meg, Jézus nem is kérte erre őket. Neki ugyanis egészen természetes volt, hogy mint ember meghalt az emberiség bűnének kiengesztelésére, de mint Isten Fia, föltámadt a halálból. Hiszen Neki az Atya dicsőségében a helye! Ez a lehető legtermészetesebb. Az örömhír, amit az apostoloknak a föld végső

határáig hirdetniük kell nem is az, hogy Jézus Krisztus meghalt és föltámadt, hanem az, hogy Jézus azért halt meg a kereszten, hogy mi, emberek föltámadjunk! Ez az igazi Evangélium. Ez Húsvét örömhíre! Az emberré lett Isten Fia úgy szeretett bennünket, hogy vállalta értünk az emberi szenvedést és a halált. De ugyanakkor talán még annál is jobban szeretett minket, mert megosztja velünk föltámadását.

A Húsvét lényege, hogy Krisztus föltámadása nyomán mi is föltámadunk. Számunkra is nyitva áll most már újra az örök élet.

Testvéreim! Ezért húsvéti a mi hitünk. Nem karácsonyi és nem nagypénteki, hanem HÚSVÉTI! A Karácsony az emlékezés napja. Akármilyen kedves ünnep, de Jézusból többet nem lesz Kis Jézus.

Nagypéntek is az emlékezés napja, bármennyire megrendítő, de Jézus többé nem szenved el a kínhalált. A Húsvét viszont a valóság ünnepe. Jézus Krisztus föltámadt és most már megdicsőült örökre. Bennünket is belevon az Ő föltámadásába, hogy nekünk is örök életünk legyen.

Tudjuk, hogy a keresztség szentségében kapcsolódtunk bele a krisztusi megváltásba, de most itt a szentmisén, a lehető leg személyesebb módon mi is találkozhatunk a Föltámadt Üdvözítővel. Megváltó Jézusunk jelenvalóvá válik a kenyérben és a borban. Itt van megtestesülésével és egész megváltó áldozatával, de most már föltámadottan! Minden anyagi kötöttségtől független megdicsőülésben. Ettől fényes a húsvéti gyertya. Erről zeng a húsvéti harangszó. Ebből fakad a húsvéti „Alleluja!” Ezért húsvéti mindenestül a mi hitünk.

Ámen!

Szentlecke: 1Kor 15,1-8

Evangélium: Mt 28,1-15

Az Evangéliumokban a Föltámadt Jézusnak tizenegy különféle megjelenéséről olvashatunk. Ő valóban találkozott a buzgó asszonyokkal, Mária Magdolnával, az Emmausz felé iparkodó tanítványokkal, az apostolokkal és nagyon valószínű, hogy még sokkal többször kilépett más-más alakban a láthatatlan világból és újra eltűnt. Kicsit sóvárogva merül fel bennünk a kérdés, vajon mi, most, nem találkozhatnánk Föltámadt Jézusunkkal? Nekünk nem lehetne részünk ilyen örömben?

Nos, a válasz a lehető leghatározottabb: igenis, találkozhatunk!

Hiszen maga a Föltámadt Jézus ezzel búcsúzott: „Veletek vagyok minden nap, a világ végéig!” És ez igaz. Mégpedig számos formában. Most csak a három legközvetlenebbre gondoljunk. Először is: velünk van az imádságban. Ott a hitünk kitágítja valóságtudatunkat és ezen keresztül lép be a Föltámadt Krisztus az életünkbe. Hogy azonban valóban érzékeljük ezt, szükséges vágyódunk utána. A vágyódás a szeretet legszebb virága. Aki nem vágyódik a találkozásra, az nem is szeret igazán. De kell hozzá alázat is. Ahogyan Péter apostol, a csodálatos halfogás után Jézusra tekintve fölismerte bűneit, ugyanúgy nekünk is bűnbánattal kell Jézus elé borulnunk. Persze mi nem azt kérjük, hogy távozzék el tőlünk, hanem ellenkezőleg, hogy maradjon, tanítson és szeressen nagyon. Ilyen vágyódásnak, ilyen kérésnek Jézus nem tud ellenállni.

Észre fogjuk venni, hogy imádságunkban mi is találkozhatunk a Föltámadt Jézussal. De még közvetlenebbül találkozunk Vele a szentmisében. Valahányszor az utolsó vacsora csodájának emlékezete valósággá válik oltárunkon, a Föltámadt Krisztus a fehér ostya köntösében megjelenik közöttünk. Azt mondjuk erre,

hogy hitünk szent titka. Jézus megtestesülése és megváltó működése Názáretben és Betlehemben kezdődött, ez igaz. Aztán folytatódott Palesztina földjén, egészen a föltámadásáig. Igaz. Azóta pedig az Eucharishtiában, a szentmisében jelenik meg mindenütt a világon.

Ha nem csak parancsból vagy egyszerűen megszokásból jövünk a szentmisére, hanem iparkodunk élő hittel benne lenni, akkor egészen biztosan megtapasztaljuk, hogy találkozhatunk a Föltámadt Krisztussal.

Még ennél is gyakrabban találkozhatunk Vele embertestvéreinkben. Ő maga mondta: „amit egynek tesztek a legkisebbek közül, nekem teszitek”. Csak félre ne értsük ezt a jézusi mondatot: „Nekem” teszitek! Azt jelenti, hogy maga a Föltámadt Jézus közeledik hozzánk az embertestvérben, de ha csak elmegyünk az ember mellett, akkor nem találkozunk Vele, benne a Föltámadt Jézussal. Amit egynek tesztek! Tehát tennünk kell valamit, bármilyen picurkát, ha csak egy jó szót, egy mosolyt, de szeretetből. Ahogyan egy régi kép mutatja: egy jól felépített város képe fölött jelképesen megjelenik egy földműves, egy katona, egy püspök. A földműves táplálja, a katona védelmezi, a püspök megáldja a lakókat. A felirat azonban azt hirdeti: mindez nem elég! Szeressétek is egymást!

Igen. Csak ha tevékeny, cselekvő szeretettel vagyok embertársam iránt, ha teszek valamit neki, akkor fogom megtapasztalni, hogy benne, a Föltámadt Jézus találkozik velem. Annyi lehetőségünk van az ilyen boldog találkozásra. Ne irigyeljük tehát Jézus akkori kortársait, akiket megörvendeztetett megjelenésével, hanem iparkodjunk úgy viselkedni, hogy imádságainkban, szentmiséinkben és embertestvéreinkben mi is találkozhasunk a Húsvétkor föltámadt és most már mindig ránk váró Jézussal.

Ámen!

Szentlecke: ApCsel 2,1-11

Evangélium: Jn 20,19-23

Az elmúlt vasárnapok evangéliumaiban többször hallottuk, hogy amikor Jézus az utolsó vacsorán elbúcsúzott apostolaitól, ke-
reken megmondta, hogy most visszatér Mennyei Atyja dicső-
ségébe. De azért nem hagyja őket árván, hanem titokzatosan
velük marad, a világ végéig. Valóban, az utolsó vacsora kenyé-
rében és borában Önmagát adta tanítványainak s meghagyta,
hogy ők is ugyanezt tegyék, mert a szentmise Kenyerében és
Borában velünk akar lenni. Táplálni akarja lelkünket saját
Testével, a történelem egész folyamán, a világ végéig.

Látnia kellett azonban, hogy az apostolok nem fogják föl igazán
ezeket a nagyszerű tényeket, s ezért még ott, az utolsó vacsorán
megígérte, hogy a Lelkét is elküldi nekik.

Aztán a nagypénteki tragédia után, amikor Húsvétvasárnap elő-
ször jelent meg Jézus föltámadottan apostolainak, szinte első
cselekedetként rájuk lehelt és azt mondta: „Vegyétek a Szent-
lelket!” Egyik utolsó megjelenésekor pedig meghagyta, hogy ne
hagyják el Jeruzsálemet, hanem várják meg ott az Ő ígérete tel-
jes beteljesülését. Mert János csak vízzel keresztelt – mondta –
ti pedig néhány nap múlva a Szentlélekkel fogtok megke-
reszteszteni s amikor rátok száll a Szentlélek, erő tölt el ben-
neteket, hogy tanúim legyetek a föld végső határáig. Mint a
Szentleckében hallottuk, tíz nap múlva valóban ez történt.

Az első Pünkösdön egészen ünnepélyesen elárasztotta az
apostolokat Krisztus Lelke, a Szentlélek. Akkor egy pillanat alatt
megváltozott bennük minden. Világossá lettek Krisztus szavai és
cselekedetei. Egyszerre megértettek mindent. Péter apostol már
félre nem érhető módon hirdeti, térjete meg mindannyian
Jézushoz, a Krisztushoz, keresztelkedjete meg, bűneitek

bocsánatára, s akkor ti is megkapjátok a Szentlélek ajándékát. Ez a péteri szó számunkra is érvényes. Hozzánk is érkezett Pünkösöd csodája.

A Szentlélek Isten tehát bennünk van, amíg súlyos bűnnel el nem taszítjuk magunktól. Sőt, még bűneink után is Ő teremti meg lelki újjászületésünket, mert mindenképpen segíteni akar nekünk. A Szentlélek segítsége kétirányú: megvilágosít és megerősít. A bennünk lakó Szentlélek láttatni akarja velünk a helyes utat. Irányítani akar minket, hogy minden körülmények között fölismerjük mi a jó, a helyes, mi az, amit elvár tőlünk az Isten. Legtöbbször lelkiismeretünk szavával ad világosító jelet számunkra. Vele szemben kell nagyon nyitott lélekkel lennünk. Figyelnünk kell Rá. Figyelnünk kell arra, hogy az Ő irányítása belső, lelki, finom, sohasem erőszakos és nem bénítja meg az emberi szabad akaratot. Csak szelíden érint, még az élet zaja is túl tudja harsogni szavát. De mi magunk is figyelmen kívül tudjuk hagyni. Tudunk egészen süketek lenni Iránta. Legyünk érzékenyebbek. Engedjük, hogy a Szentlélek világosítson meg, és irányítsa az életünket és megerősítsen minket.

Ez a Szentlélek második fő feladata.

Jézus külön kiemelte, hogy Szent Lelke ad majd erőt ahhoz, hogy övei tanúságot tudjanak tenni mellette. Annyiszor tapasztaljuk, hogy az élet különböző helyzeteiben megtorpanunk. Gyengének érezzük magunkat. Nagyon jól tudta ezt Jézus, azért adta nekünk Szent Lelkét, hogy az Ő ereje töltsön el bennünket. Fogadjuk tudatosan és bízunk Benne. Gondoljunk csak arra, hogy az első Pünkösödkor az apostolok hogyan változtak meg. A Pünkösdi Lélek áradása után nem ismertek nehézséget. Egészen biztosan a Szentlélek ereje tette, hogy pár évtized alatt elterjedt az Evangélium az egész Római Birodalomban. Szinte hihetetlen volt.

De a Szentlélek ma is az erőnk, ma is csodákra akar ösztönözni minket. Bízunk Benne. Fogadjuk boldog örömmel!

Ámen!

Szentlecke: 1Kor 11,23-36

Evangelium: Lk 9,11-17

Az Úrnapját a liturgiában így nevezzük: Krisztus szent Testének és Vérének Ünnepe.

Azt tudjuk, hogy Megváltó Jézusunk értünk jött a földre, értünk élt, értünk dolgozott, értünk tanított, értünk művelt csodákat, értünk vállalta a meg nem értéseket és kudarokat. Amikor földi életének mélypontjához érkezett és már szenvedése és halála is kopogtatott az ajtón, akkor a legközvetlenebb tanítványaival elköltött utolsó vacsorán olyan rendkívülit tett, amit semmiképpen sem érthettek meg akkor még az apostolok. De föltámadása után, egészen biztosan megmagyarázta nekik, hogy mit is akart akkor, amikor az utolsó vacsora kenyerében és borában saját, érettünk fölládozott Testét és Véret adta nekünk és meghagyta apostolainak, hogy ugyanezt cselekedjék majd ők is az Ő emlékezetére. Azt akarta, hogy keresztföldözata mindenkor jelenvaló valóság legyen.

A Föltámadt Jézus részletes magyarázata okvetlen szükséges volt ahhoz, hogy az apostolok a krisztusi közösségekben, a legelső időktől kezdve megünnepelték az utolsó vacsora csodáját. Amit először „Kenyértörés”-nek, majd Eucharisztianak neveztek, mi pedig szentmisének mondjuk. Azóta ez az utolsó vacsorai csoda krisztusi életünk forrása és csúcsa. Mindennap ünnepelehetjük a szentmisét, mindennap felfrissülehetünk a krisztusi megváltásban és mindennap a szívünkbe fogadhatjuk a szentáldozásban, mert az Ő értünk való teljes önátadása nem szűnt meg a keresztfán, hanem folytatódik az oltáron. A világon szinte minden pillanatban folyik valahol szentmise és osztja magát Krisztus: „Vegyétek és egyétek!”

Nyugodtan mondhatjuk tehát, hogy nekünk, krisztushívőknek a

legnagyobb és legjellegzetesebb kincsünk a szentmise. Egyszerűen nem tudunk katolikus életet élni szentmise nélkül. Hiszen a szentmise ünnepét egyenesen nekünk készítette a mi Megváltó Jézusunk. Ha azonban ebbe egy kicsit is belegondolunk, lehetetlenség, hogy ne ébredjen föl bennünk az őszinte hála a minket mindennap ünnepi lakomára hívó Megváltó Jézusunk iránt. Nos ennek a hálnak akar kifejezést adni az, hogy legalább egyszer egy évben, a mai napon, Úrnapján, mi akarunk örömtől túlradó lélekkel ünnepet készíteni az oltár kenyérében velünk maradó Úrjézusnak. Minden nap Ő készíti nekünk az ünnepet, most, egyszer mi. Fénnyel, pompával, ujjongó körmenettel kíséjük az Oltáriszentséget még a templomon kívül is. A világ minden katolikus templomában így történik ez. Megünnepeljük Megváltó Jézusunk szenvedésének, kereszthalálának és föltámadásának emlékét. Töltekezünk kegyelmével és miénk lesz eljövendő örök boldogságunk záloga. Ezt köszönjük meg ma, Úrnapja ünnepén.

Ámen!

Visszhang

A hívek válasza a szentmisében

Mindannyian tudjuk, hogy nekünk, katolikusoknak, Krisztusi életünk forrása és csúcsa a szentmise. Nyugodtan mondhatjuk, hogy nincs a világon egyetlen olyan vallás sem, amely hasonló kincssel rendelkeznék. Olyan mérhetetlen kincsünk a szentmise, hogy nem lehet eleget elmélnünk róla. Többször elemeztük a homíliában a szentmise egyes részeit és a felnőtt katekézis keretében is gyakran foglalkozunk vele.

Nemrégiben azonban Bécsben találtam egy kis füzetet, ami olyasmiről szól, amire eddig külön nem figyeltünk föl: „A hívek feleletei a szentmisében”. Úgy gondolom, a következő oldalakon megpróbálhatnánk ezeket a feleleteket elevenné tenni és tudatosan közel hozni hozzánk.

Az első ilyen: „Az Úr legyen veletek!” és a felelet rá: „És a Te lelkeddel!” Ez a köszöntés a szentmisében négyszer is szerepel. Először az elején, aztán az Evangélium felolvasása előtt, majd a hálaadó ének bevezető párbeszédében, végül az utolsó áldás előtt. A felelet mindig: „És a Te lelkeddel!”

De ugyanezen szavakkal válaszolunk azokra a misét bevezető köszöntésekre is, amelyek Szent Pál legtöbb levelében szerepelnek: „Kegyelem és békesség atyánktól az Istentől és Urunktól Jézus Krisztustól.” Vagy: „Urunknak, Jézus Krisztusnak kegyelme, az Atyaisten szeretete és a Szentlélek egyesítő ereje legyen mindnyájatokkal!” A felelet itt is: „És a Te lelkeddel!” Lássuk tehát egy kicsit közelebből ezeket. „Az Úr legyen veletek!” Köszöntés, egészen ősi bibliai eredetű. Az Ószövetségi Szent Könyvek többször hangoztatják leghíresebb személyiségeikről, hogy az Úr van vele. Gábor angyal is így köszöntötte Máriát: „Az Úr van veled!” De egészen pontosan az Úr legyen veletek formula először Rúth Könyvében fordul elő a Szentírásban. Ez a kívánság azt fejezi ki, hogy legyen velünk az Úristen életünk útjain, földi vándorlásunk minden pillanatában. Álljon mellettünk a nehézségekben, küzdelmekben.

Mert ha Ő velünk van, akkor biztonságban érezhetjük magunkat.

Akkor túlélünk minden bajt és nehézséget.

Már az első keresztyének ezzel a köszöntéssel, ezzel a kívánsággal kezdték a szentmisét. És ez nemcsak egy egyszerű köszöntés volt, hanem figyelmeztetés is arra amit Jézus mondott: „Ha ketten, vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, közöttük vagyok!” S ezt már az apostolok is úgy értették, az első Pünkösöd után, hogy az Úr Krisztus jelen van a szentmise közösségében. Ezt kell tehát tudatosítanunk mindig. Ezért hangzik így a válasz: „És a Te lelkeddel!”

Ez nemcsak annyit jelent, hogy veled is, hanem sokkal többet.

Hiszen a pap a szentmise liturgiáját a Szentlélek által való felszentelésének erejével vezeti.

Ez a válasz egyenesen figyelmezteti a miséző papot, hogy az Úr benned is ott van, Szentlelkével. Te is tudatosítsd tehát, hogy a szentmisét a benned lévő Szentlélek erejével kezded, az Evangéliumot a Szentlélek erejével hirdeted, az áldozati cselekményekhez a Szentlélek ereje kell, hiszen a kenyérből és a borból nem általad, hanem a Szentlélek által lesz a Megváltó Jézus Teste és Vére. Az áldozás előtti békeköszöntésben is ez van és az utolsó áldásnál is a Szentlélek erejével esdi le a pap a Háromszemélyű Egyistennek, az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek áldását a szentmise közösségére.

Valahányszor tehát a szentmisében közösen, hangosan válaszolunk a miséző papnak ezekre a szavaival így: „És a Te lelkeddel!” – egyenesen Krisztus Lelkét, a Szentlelket értjük rajta.

Mert ő csak a Szentlélek erejével vezetheti a szentmise liturgiáját. Egészen pontosan így mondhatnánk: Az Úr legyen veletek Szent Lelkével és a te lelkeddel, vagyis a benned lévő Szentlélekkel, Akinek erejével mutatod be most, a mi nevünkben és velünk együtt a legszentebb áldozatot: a szentmisét.

Ámen!

Hittel valljuk feltámadásodat

A szentmise legfölségebb része, valóságos középpontja, amikor az utolsó vacsora csodája válik valóvá. A kenyérben és a borban megjelenik az oltáron a mi Megváltó Jézusunk Teste és Vére. Hogy ez megtörténhet, maga az Úr Jézus adott rá parancsot, amikor azt mondta apostolainak: Cselekedjétek ezt majd ti is, az én emlékezetemre!

Bármennyire meglepő Jézusnak ez a kívánsága, az apostolok engedelmeskedtek. De nem tudták ezt másképp megtenni, minthogy a hívek közösségében az utolsó vacsora eseményét idézték föl és elmondták a kenyér és a bor fölött Jézus szavait. Ők addigra már megszokták, hogy amit Jézus mond, az úgy van. Még ha teljesen érthetetlen és fölfoghatatlan is. Hiszen egyetlen szavára a vak látni kezdett, a béna járt, a tenger lecsendesedett, a kenyér megszaporodott és még a halott is életre kelt. Ha tehát Jézus azt mondta a kenyérre, hogy az Ő Teste, a borra, hogy az Ő Vére, akkor az úgy van!

Jézus az emberek megváltásáért a keresztfán föláldozott Testét és kiontott Vérét adta apostolainak, az utolsó vacsora kenyérében és borában. Az apostolok és utódaik, sőt közel kétezer eszten-deje Krisztus egyháza meg van győződve arról, hogy a szent-misében ugyanez történik az átváltozáskor. Nem fizikai, nem kémiai, nem biológiai változásról volt ott szó akkor sem, most sem. A szentmisén sem lát az emberi szem ilyesmit.

Csak a hívő lélek tudja egészen biztosan, hogy most jelent meg az oltáron a Megváltó Jézus Teste és Vére. A miséző pap tehát teljes joggal, egyenesen Jézusra mutatva fölszólítja a híveket: „Íme, hitünk szent titka!” A latinban ez így hangzik: „Mysterium Fidei!” Tehát nem egyszerűen titokról van szó, hanem „Mysterium”-ról, szent titkokról! Krisztusi hitünk legszentebb titkáról! Erre hangzik föl a hívek közös válasza: „Halálotat hirdetjük Urunk és hittel valljuk föltámadásodat, amíg el nem jössz.”

Mindenekelőtt észre kell vennünk ezen a válaszon valamit.

A hívek itt közvetlenül az oltáron megjelent Jézushoz szólnak.

A szentmise eddigi szövegei pedig kivétel nélkül a Mennyei Atyát szólították meg. Ő volt minden imádság címzettje. Természetesen Jézus Krisztus által. Most azonban közvetlenül Jézust szólítják meg a hívek. A Te haláloedat, a Te föltámadásodat – idézi szavunk – amíg Te, Urunk Jézus Krisztus, újra el nem jössz. A címzett tehát most egyenesen a jelenvalóvá vált Krisztus. És a hívek válasza erről a Jelenvalóról idézi a három legnagyobb hititkot: Jézus megváltó kereszthalálát, Jézus Krisztus csodálatos föltámadását és Jézus Krisztus dicsőséges újra eljövetelét.

A kereszthalál tény volt. Sokaktól látott, szörnyűséges tény. De mi tudjuk, hogy ez nyitotta meg számunkra az örök életet. Ezt tehát nem lehet egyszerűen csak tudomásul venni, mint tény. Hanem boldogan kinyilvánítjuk, mindenkivel szeretnénk megismertetni: „Haláloedat hirdetjük Urunk!” A föltámadás már természetfölötti esemény, azt senki sem látta, csak a következményeit tapasztalta. Ez mindenképpen feljogosít arra, hogy: „Hittel valljuk föltámadásodat.” Tesszük ezt addig, amíg újra nem látunk. Hiszünk Benned, amíg el nem jössz. Mert krisztusi hitünk nagyon biztató és vigasztaló igazsága a Te dicsőséges újra eljöveteled. Ez nekünk, akik rendületlenül bízunk irgalmasságodban, az örök boldogságot jelenti.

A hívek közösségének ez a válasza annyira önálló, hogy szinte megszakítja a szentmise cselekményét. Röviden összefoglalja a Krisztus-misztériumokat azok után a fölséges pillanatok után, amikor maga a Föltámadt Krisztus jelenvalóvá válik a szentmise ostyájában és borában. Így tudunk rádöbenni igazán, hogy is történt a szentmise átváltozásakor. Most határozottan, a legbizalmasabb, tegező formában megvalljuk hitünket a valóságosan, személyesen megjelent és itt jelenvaló Megváltó Jézusunk előtt. Ezt a hitvallást a szentmisén sokszor nemcsak közösen mondjuk, hanem énekeljük is, hogy így valóban szívünk mélyéből mindannyian igazán boldogan valljuk: „Haláloedat hirdetjük Urunk, és hittel valljuk föltámadásodat, amíg el nem jössz.” Ámen!

Kérünk Téged hallgass meg minket!

A hozzánk szóló tanításra persze az igaz válaszunk az, hogy elhisszük Isten minden szavát. Ennek bizonyságaképpen mondjuk el közösen a Credo-t. Ez természetesen külön téma lehetne, érdemes majd erről elmélnünk. Most azonban csak a rövid válaszokról gondolkodunk.

A hitvallás után következnek a hívek könyörgései. Négy-öt kéréssel fordulunk Mennyei Atyánkhoz és a meghallgatás reményében válaszoljuk rá: „Kérünk, Téged hallgass meg minket!”

Az első századok szentmiséiben ez általános szokás volt. Ennek élő tanúja a nagypénteki szertartás ünnepélyes könyörgése, a passió éneklése után. A Keleti rítusokban ez folyamatosan meg is maradt. Nyugaton azonban az V-VI. században lassanként elhagyták. Századunk elején a liturgikus mozgalom élesztette fel újra. Az 1969-es liturgikus megújulás óta ismét kötelező.

Témája azonban nincs meghatározva, az egyházért, a viláért vagy a helyi szándékokért lehet könyörögni, de lehet a homília gondolatait is összefoglalni benne. A válasz tehát nagyon érthető: „Kérünk Téged, hallgass meg minket!”

Ezzel mindannyian bekapcsolódunk az elhangzó kérésekbe.

Ezután következik az oltáron az áldozati adományok előkészítése, utána külön imára hívja a pap a híveket. „Imádkozzunk testvérek, hogy áldozatunk kedves legyen a Mindenható Atyaisten előtt”. Itt mindenképpen fel kell figyelni arra, hogy a pap a szentmisét áldozatnak mondja. A mi áldozatunknak. Mert az is. Tehát a szentmise nem egyszerű imádság, nem egyszerű igehirdetés, hanem tényleges áldozat. A hívek válasza valósággal biztatja a papot az áldozatbemutató folytatására. „Fogadja el az Úr kezedből az áldozatot, Nevének dicséretére és dicsőségére, mindannyiunk és az egész Anyaszentegyház javára”.

Itt csak annyit jegyezzünk meg, hogy a hivatalos latin szöveg egész pontos fordítása ez: Mindannyiunk és az egész Anyaszentegyháza javára. Az egyház ugyanis lényegében nem a mi egy-

háznak, hanem a Föltámadt Krisztus misztikus teste. Tehát valójában a fölséges Isten egyháza. Mi ennek csak tagjai vagyunk. Sajnos nemegyszer igen gyarló tagjai.

Ezután következik a szentmise második része, az áldozat liturgiája. Mégpedig egy bevezető énekkel, a Prefációval. Volt idő, amikor a misekönyvek kettőszázhatvanhét különféle Prefációval emelték ki az ünnep megfelelő mozzanatát. A jelenlegi gyakorlatban csak kilencvenöt féle prefáció szerepel, de mindegyik egy dialógussal kezdődik: „Az Úr legyen veletek! És a Te lelkeddel!” Aztán meglepően folytatódik a pap fölszólításával: „Emeljük föl szívünket!” A latinban ez egy kicsit rövidebb, szinte parancs formájában szól: Föl a szívekkel! És a válasz – érdekes – nem valami kérdés, hogy hová emeljük a lelkünket, hiszen minden Krisztushívő tudja és örömmel válaszolja, hogy már meg is tette! Fölemeltük az Úrhoz! Ahhoz a mi egyetlen igaz Istenünkhöz, akit nekünk teljes szívünkéből szeretnünk kell.

De a pap folytatja és valami nagyon fontosra hívja föl a figyelmünket: „Adjunk hálát Urunknak, Istenünknek!” Igaz, hogy mi, emberek sokkal könnyebben kérünk és könyörgünk, mert annyi kérni valónk van, de most megértjük, hogy hálát kell adnunk, mert méltó és igazságos. Igazságérzetünk és emberi méltóságunk megkívánja, hogy amikor a Legszentebb Áldozatot bemutatjuk, azt mindenekelőtt meg is köszönjük az Istennek.

A prefáció után pedig még merészebbek vagyunk. Következik a Sanctus. Ahogyan az angyalok éneklik szüntelenül az égen. Az ő dicsőítő énekükkel folytatjuk a szentmisét. Ez most nagyon is ide illik, hiszen a következő pillanatokban az Ég száll le a földre, a Föltámadt Üdvözítő Krisztus jelenik meg az oltáron az átváltoztatáskor, és mi ennek személyes részesei lehetünk.

Világos hát, hogy merészeljük az angyalok énekét énekelni. Ha kicsit meggondoljuk, hogy ez is olyan mérhetetlen kitüntetés számunkra, igazán nem mehetünk el figyelmetlenül mellette. Közös válaszuk éppen e tudatos kapcsolatot jelenti ezzel a nagy csodával.

Ámen!

A szentmise legmerészebb része, amikor az eucharisztikus áldozat végén Megváltó Jézusunk az ünnepi lakomára hív, hogy önmagával tápláljon minket, mint az apostolokat az utolsó vacsorán. A miséző pap, fölmutatva a Szentségi Jézust, csak Keresztelő Szent János szavait tudja idézni: „Íme, az Isten Báránya, íme, Aki elveszi a világ bűneit!” A szentmise közössége pedig a kafarnaumi pogány százados szavaival megvallja őszintén, de bizakodva méltatlanságát erre a fölséges isteni ajándékra.

„Uram! Nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd és meggyógyul az én lelkem!” Lehetne talán modernebb szót találni a „hajlékom”-ra, meg az „én lelkem”-re, mégis az eredeti mondat csúszik ajkunkra, mert erre mondta Jézus nagy örömmel: „ekkor hitet nem találtam Izraelben sem!” A szentmisén ilyenkor láthatatlan csoda történik.

Mert a világon senki sem méltó, hogy szívébe fogadja Jézust – mégis megteheti. Hiszen aki tudatosan, őszintén és hittel megvallja méltatlanságát, abban ma is minden szentmisén megvalósul Jézus gyógyító csodája. Ezért teljesen logikátlan az a magatartás: én nem áldozom, mert nem vagyok méltó rá.

Valójában senki sem méltó erre. Persze egészen más a helyzet, ha ragaszkodom a bűneimhez. Akkor lehetetlenné teszem Isten csodáját. De ha őszinte bánattal és a bűnbánat szentségével megtisztítom a lelkemet, akkor bármennyire méltatlan vagyok, boldogan fogadhatom Krisztus szent Testét. A pap szavára, hogy: „Krisztus Teste! – élő hittel válaszolom: „Ámen!” Ez is a hívek válasza, bár ez most nem közös válasz, hanem a legegységesebb hitvallás ebben a csodálatos pillanatban, amikor szívünkbe fogadjuk Megváltó Jézusunkat.

Ne felejtjük el soha ezt a beleegyező „ámen”-t hangosan, tudatosan kimondani, mielőtt részesülünk a legnagyobb kegyelemben. A szentáldozás után befejeződik a szentmise. Egy

könyörgés hangzik el, a hirdetések és következnek a záró áldás. Lukács Evangéliuma szerint a Föltámadt Jézus az Olajfák Hegyén megáldotta apostolait, mielőtt eltűnt szemük elől. Ők pedig nagy örömmel visszatértek Jeruzsálembe és szüntelenül dicsőítették az Istent.

A miséző pap – fölszenteléskor kapott hatalmával – a Háromszemélyű Egyisten áldását közvetíti és a kereszt jelét rajzolja felénk. „Áldjon meg bennünket a Mindenható Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek.” Ez egyben jelzi azt a nagy változást is, ami a szentmisét kezdő keresztvetés óta történt. Mennyivel ünnepélyesebb, mennyivel gazdagabb és hatalmasabb itt, most a kereszt jele. Ezután már csak egyetlen mondat jelzi, hogy a szentmise véget ért, induljunk Krisztus békéjével.

Másképp is hangozhat ez az elbocsátás, valójában nehéz lefordítani a hivatalos latin szöveget, amit mindannyian ismerünk, „Ite Missa est”. A magyarban innen származik a „mise”, a „szentmise” elnevezés. Mise, missza, misszió. Ami tulajdonképpen küldetést jelent. Pontosabban annyit, hogy amint a szentmisére behoztuk életünk gondjait, bajait, nehézségeit, hogy oda tegyük az áldozati oltárra, most belsőleg fölerősítve, fölerősödve a szentmise csodálatos kegyelmeivel, emberségünkben többé válva indulunk bátrabban és frissebben a mindennapi életbe.

A szentmise vége tehát valójában kezdet, mégpedig igen lendületes kezdet, mert küldetésünk van. Bemutattuk Krisztus életáldozatát az utolsó vacsora formájában, s egyesültünk magával a Szentségi Jézussal, a mi Megváltó Istenünkkel és most indulunk. Egészen természetes, de nagyon sokatmondó, hogy a szentmise utolsó szava a hála. Mivel sokkal boldogabban indulunk, mint ahogyan jöttünk a szentmisére, ezért tehát: „Istennek legyen hála!” Ez a szentmisén az utolsó közös válaszuk. Legyen mindig tudatos és őszinte ez a hálánk. S akkor nemcsak jelen vagyunk a szentmisén, hanem valóban, minden egyes alkalommal meg tudjuk élni igazi örömmel, hogy krisztusi életünk legnagyobb kincse a szentmise.

Ámen!

Legyen békesség közöttünk!

A Mi Atyánk szövegét a szentmisén közösen mondjuk. Utána a pap rövid imádsága következik, amit avval az Istent magasztaló válasszal zárunk le közösen: „Mert Tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség, mindörökké ámen.” Sokak számára még mindig kicsit idegen ez, a latin liturgiából évszázadokon keresztül valóban hiányzott. De az ószövetségi szent iratokban nem egyszer szerepel. A zsidóság és az első keresztény századok használták, a keleti egyházak is folyamatosan a mai napig így fejezik be számos imádságukat.

A római egyházban azért maradt el, mert Szent Jeromos a Máté Evangéliumnak olyan görög szövegéből fordította latinra a „Miatyánk”-ot, ahol ez a záró dicsőítés nem volt meg. Bizonyára azért, mert a másoló nem tartotta szükségesnek ezt a szokásos ismert formulát is leírni. Rotterdami Erasmus pedig 1516-ban egy olyan görög kézirat alapján adta ki kritikai kiadását, ahol ez is szerepelt. Luther Márton viszont ebből a kiadásból fordította német Szentírását: protestáns testvéreink tehát 450 év óta ezzel a záró vallomással imádkozzák a „Miatyánk”-ot. Nincs ennek semmi protestáns jellege. Szentmisénk liturgiája tehát a több évezredes hagyományhoz tért vissza.

Gyakorlatilag Jézus Krisztussal érkezett el hozzánk, bűnös emberekhez Isten országa. A mi számunkra tehát Övé ez az ország. De az Övé az igazi hatalom is, hiszen – mint az utolsó ítélet bírása – Övé lesz az utolsó szó, tehát Ő az egyetlen igazi hatalom, és Övé a végső dicsőség, hiszen megváltásával az egész emberiséget magával viszi Mennyei Atyja dicsőségébe.

Valóban, reménykedve várjuk az örök boldogságot és Megváltónknak Jézus Krisztusnak dicsőséges eljöttét. „Mert Tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség, mindörökké ámen”.

Ezután a pap idézi Jézus szavait, amit apostolainak mondott: „Békességet hagyok rátok, az én békémet adom nektek!” Hogy ez a béke hogyan érkezik el hozzánk, azt három lépésben

tapasztaljuk meg minden szentmisén. Először a pap a hívek nevében arra kéri Megváltó Jézusunkat – s ezt olyan boldogító hallani–: „Urunk Jézus Krisztus! Ne vétkeinket nézzed, hanem egyházad hitét! Őrizd meg tehát egyházadat békében!” Aztán örömteljes jókívánságként hallik az oltártól a szentmise közössége felé: „Az Úr békéje legyen veletek mindenkor.” A felelet rá: „És a te lelkeddel.” De ennek a békének valami jelét is kell adni a szentmisén.

Önmagában senki sem élvezheti igazán a békét. Kereszténynek lenni éppen annyi, mint az Isten csodálatos békéjével megajándékozottnak lenni és hivatva lenni arra, hogy ezt a békét sugározzuk a világra, elsősorban közvetlen környezetünkre. A legelső pápai miséken a pápa békecsókot váltott ilyenkor papjaival, de ugyanezt tették a szerzetes közösségekben is, egymásnak adták át a békeölelést, ami így, az oltártól kiindulva továbbment a hívek egész közösségébe.

A II. és az V. Zsinat az egyes püspöki karokra bízta, hogy hogyan látják legalkalmasabbnak ennek megvalósítását. Nálunk a pap egyszerűen felszólítja a híveket: „Köszöntsétek egymást a béke jelével!” S a felelet rá: „Legyen békesség köztünk mindenkor!” Tulajdonképpen az oltártól kellene kiindulnia ennek a béke köszöntésnek és végig kellene mennie a hívek egész közösségében. Nagyobb templomokban ez persze nem könnyű, nehézkes, de mindenképpen szükséges, hogy akik egymás mellett vannak a szentmisén jobbra és balra köszöntsék egymást legalább egy kézfogással, mosolygással. Még akkor is, ha ez egy kicsit föllazítja a szentmise áhítatát. Ne féljünk ettől. Gondoljunk arra, hogy most az a csodálatos pillanat következik, amikor szívünkbe fogadjuk a szentáldozásban az Úr Jézust.

Semmi idegenkedés, semmi neheztelés, semmi harag nem lehet tehát a szívünkben. Minden ilyesmit tüntessen el szívünkéből ez a békeköszöntés, miután a közösség hangosan kimondja, hogy legyen békesség köztünk mindenkor!

Vegyük ezt nagyon komolyan, mert csak így tudunk kicsit is föl-készülni a szentmise csodálatos ajándékára, a szentáldozásra. Ámen!

Istennek legyen hála!

A szentmise bevezető része után következik az ige liturgiája, amelyben maga az Isten szól hozzánk. A Szentírásból tudjuk, hogy Isten már Ádámot megszólította, aztán hosszú idő után Ábrahámot is. Később beszélt Mózesrel is, üzent a prófétákkal, végül emberré lett és Szent Fia, Jézus Krisztus által éveken keresztül sokakhoz szólt. Mindezeket leírták a Bibliában.

A szentmise igeliturgiájának három olvasmányában éppen a Szentírás közvetítésével halljuk az Isten szavát. Az első olvasmány rendszerint az ószövetség könyveiből való, a Szentlecke pedig a szentpáli levelekből. De mind a kettő végén fölhangzik: „Ez az Isten igéje.” Így fordították le a hivatalos latin szöveget: „Verbum Domini!” Tehát lehet egyszerűen így is mondani: „Ez az Isten szava!” „Ezt mondja az Isten!” „Ez most az Isten üzenete nekünk!” A hívek közösségének válasza erre így szól: „Istennek legyen hála!”

Valljuk meg őszintén, ha valami sikerül, könnyen kicsúszik a szánkon: Hála Istennek! De az igazi hála erénye bizony nehezünkre esik. Pedig gyermekeinknek is azt szoktuk mondani, ha valamit kapsz, akkor el ne felejtsd azt megköszönni.

A szentmisének már a IV. századból való írásos leírása hangsúlyozza, hogy a hívek első válasza az Isten szavára a köszönet és a hála. Ez az Isten igéje, Istennek legyen hála.

Ebben benne van, hogy valóban hiszem, hogy Isten szólt hozzám az Olvasmányban és a Szentleckében. Lehet, hogy nem értem pontosan, lehet, hogy nagyon az elevenemre tapintott, lehet, hogy szeretnék ellenkezni vele, de a hívek közösségében csak egyetlen válaszom lehet: „Istennek legyen hála!” Még egyszer szerepel e válasz a szentmisében, mégpedig az áldás után. Amikor a miséző pap, búcsúzásképpen visszaküldi a híveket a mindennapos életbe. A szentmise véget ért és most, a szentmise kegyelmeivel gazdagodva, menjetek békében. A válasz: „Istennek legyen hála!”

Vagyis minden szentmisének a legutolsó szava ez: hála! De ez már nemcsak az Úr szaváért mondott köszönet, hanem az egész szentmiséért. A Megváltó Jézus keresztdozatával lehetővé tett és nekünk adott legszentebb áldozatért. De jó tudatosítani, hogy az Isten szavára adott első válaszuk, első szavunk épp úgy, mint a szentmise utolsó szava ez: hála!

A szentmise olvasmányai után következik az Evangélium. Ami mindig az Újszövetségi Szentírás evangéliumi részéből való. S itt már az elején fölhangzik egy válasz: Evangélium Szent Máté, Szent Márk, Szent Lukács, vagy Szent János Könyvéből. A hívek közössége válaszol: „Dicsőség Neked, Istenünk!” A hálában még nagyon benne van az ember saját személye is, ez a válasz már kizárólag Istenre tekint. Dicsőíteni, magasztalni kell azt az Istent, Aki olyan csodálatosan jó, hogy szól hozzánk. Tulajdonképpen az egész teremtett világ mindig dicsőíti Istent, minden létező a létével teszi ezt. De az ember tudatos lény, tudatosan kell, hogy dicsérje az Istent.

Az angyalok is példát adnak erre. Jézus születésekor a betlehemi pásztorokat megörvendeztetve Isten dicsőségét énekelték: „Gloria in excelsis Deo!”, „Dicsőség a magasságban Istennek!” Azt is tudjuk, hogy a világtörténelem beteljesülése Isten örök dicsősége lesz. A szentmisén, amikor közvetlenül számunkra az Evangéliumban születik meg az Isten igéje, boldogan elővételezzük az örök „Glóriát” és szívünk mélyéből mondjuk: „Dicsőség Neked, Istenünk!”

Aztán, amikor elhangzott az Evangélium és a pap azzal fejezi be, hogy „Ezek az Evangélium igéi”, mindannyian válaszolunk: „Áldunk Téged Krisztus”. Valójában az áldás Isten rendkívüli jóakarátának megnyilvánulása irántunk. Mózes legelső Könyve is azt mondja, hogy „Minden áldás onnan felülről jön”. De ez az áldás embereken keresztül jut el hozzánk.

Már az ószövetségben nagy szerepe volt az „Ároni áldásnak”, a papi áldásnak vagy a családfő áldásának, amely Isten kegyelmét közvetítette az embereknek. Itt azonban most egészen más történik.

Határozott merészséggel mi áldjuk az Istent. Ahogyan Erzsébet

tette Mária köszöntésekor: „Áldott a Te méhednek Gyümölcse!”
Vagy ahogyan a jeruzsálemi bevonuláskor a tömeg kiáltotta
Jézusnak: Áldott, Aki az Úr nevében jön! Most, az Evangélium
után, mi is áldjuk Őt, mert nem tudjuk másként kifejezni az
örömünket, hogy méltatlanságunk ellenére is, szólt hozzánk az
Isten. Mert Ő annyira segíteni, tanítani, erősíteni, vigasztalni
akar minket, ezért: „Áldunk Téged Krisztus!”
Ámen!

Kegyelemben

A búza és a konkoly

Olvasmány: Böl 12,13-19.

Evangelium: Mt 13, 24-43.

Úgy látszik, nemcsak napjainkban nehéz megérteni, hogy miért van a világban annyi rossz. Miért keveredik mindig és mindenütt a jóval a rossz, és miért hatalmasodik el mellette. Éppen az istenhívőkben merül föl a fájdalmas, szinte vádló kérdés: miért tűri ezt az Isten?

Mi emberek tudatában vagyunk annak, hogy mi vagyunk a leg-tökéletesebb teremtmények, de ugyanakkor látjuk szégyenletes tökéletlenségeket is. Ezért két részre osztjuk az emberiséget: jókra és gonoszokra. Természetesen úgy, hogy mindig mi – Jézus korában a jámbor zsidók, most pedig mi keresztények – érezzük magunkat jónak, a rossz pedig mindig a másik.

Következésképpen elvárjuk Istentől, hogy nekünk segítsen, bennünket jutalmazzon, a másikat büntesse, sőt irtsa ki!

Számunkra paradoxonnak tűnik, hogy a végtelenül hatalmas és végtelenül jó Isten türelmes a gonoszokkal szemben. Pedig ez Isten csodálatos valósága! Ő úgy teremtette meg az embert, hogy lényegéhez hozzá tartozik a szabadsága. Ha pedig szabad, akkor nemcsak jót, hanem rosszat is tud tenni. Ezt Isten belekalkulálta a teremtésbe. Hiszen az ember éppen ezen szabadságával válhat erkölcsi lényé.

Csak akkor van értéke a hűségnek, ha lehetek hűtlen is.

Csak akkor szép a becsület, ha lehetek becsstelen is.

Csak akkor dicséretes a szorgalom, ha lehetek rest is.

Igen, Isten szántóföldjén együtt van a búza és a konkoly! Igaz, hogy csak az aratásig. De addig Isten tűri a konkolyt! Fölkelti napját igazra és bűnösre, esőt ad a jónak és a gonosznak egyaránt. Sőt, amint az ószövetségi szerző mondta: így ad időt a bűnösnek a bűnbánatra.

Isten éppen ezzel a szelíd emberszeretetével, ezzel a szinte ért-
hetetlen türelmével akar tanítani bennünket, legfőképp két
dologra.

Arra, hogy legyünk mi is emberszerető, türelmesek, elnézők,
megértők egymás iránt. Ha ő, aki végtelenül jó, végtelenül
szent, aki irtózik minden gonoszságtól, ő aki végtelen hatalom,
aki megítél minket, tud kíméletes, türelmes, tapintatos lenni,
ha éppen ő nem lesi az alkalmat, hogy elfojtson minden
konkolyt, nekünk embereknek is elnézőknek, türelmeseknek,
megbocsátóknak kell lennünk egymás iránt.

Ez persze nem azt jelenti, hogy megalkuvók legyünk, hogy sze-
met hunyjunk minden bűn fölött, hogy ölbe tett kézzel nézzük
a gonosz elhatalmasodását, hanem, hogy ne veszítsük el a
türelmünket, ha nem sikerül azonnal legyőznünk a gonoszt,
akár körülöttünk, akár önmagunkban.

Jézus világossá teszi azt is, hogy a mi életünk szántóföldjén sem
csak a tiszta búza fejlődik. Akad ott konkoly is, bőven.

Mi bennünk, magunkban is együtt van a jó, meg a rossz. Isten
türelme időt ad arra, hogy leküzdjük a rosszat, hogy megtér-
jünk. Hogy bűnbánatot tartsunk az aratásig.

Most még van időnk, hogy legyőzzük indulatainkat, megfékezzük
türelmetlenségünket, uralkodjunk önzésünkön.

Jézus éppen azért jött a földre, azért áldozta föl életét, hogy a
konkoly-emberből is búza-ember lehessen s az aratáskor
valóban ragyoghasson, mint a nap, az Isten országában.

Testvéreim! Ne feledjük azt a tanulságot, hogy egyrészt türelmes-
nek kell lennünk a konkoly-emberekkel, de másrészt ma-
gunkban is észre kell vegyük a konkolyt! Nagyon hálásnak kell
lennünk Isten iránt azért, hogy türelme és jósága időt ad
nekünk a krisztusi megváltás kegyelmével az aratásra, hogy
tiszta búzává váljunk és így juthassunk az Isten csűrjébe, az
örök boldogságba.

Ámen!

Szentlecke: Zsid 10,14-18

Evangelium Mk 13,24-32

Az Evangelium szavai szerint, amikor Jézus utoljára tanított Jeruzsálemben, megjövendölte a templom teljes pusztulását. Aztán – mondta – elhomályosul a nap is, a hold sem ad világgosságot, a csillagok lehullanak s a világmindenség erői megrendülnek, de senki sem tudja sem a napot, sem az órát.

Akkor azonban eljön majd az ég felhőin az Emberfia, hatalommal és dicsőséggel, hogy megítéljen mindeneket. Mert „ég és föld elmúlik, de az én igém el nem múlnak”.

E szavakhoz tudnunk kell, hogy Jézus korában az ószövetség népe szentül meg volt győződve arról, hogy Jeruzsálem, a Szent Város és annak káprázatos temploma nem pusztulhat el soha. Ha mégis megtörténnék, az már a világ végét jelentené. Jézus határozottan megmondja, hogy igenis, elpusztul és igen, vége lesz a világnak is. Bár a kettő nem függ össze. Az időpontokat senki nem tudja. Egyetlen egy csak a biztos, hogy a világvége után következik az ítélet, amelyre Ő maga a Megváltó Jézus jön, isteni hatalmával és dicsőségével. Mert minden elpusztulhat a világon, de az Ő megváltása, az Ő tanítása örök életre szól.

Hogy itt egészen világosan lássunk, élesen meg kell különböztetnünk a világ végét az emberi élet céljától. Érdekes, igen sok nyelv egy szóval jelöli a véget is és a célt is. A latin nyelvben például a *finis* szó mindkettőre használható. Pedig nagy a különbség közöttük. A versenyfutó – azt mondjuk – befutott a célba. Pedig ő csak a távolság végéig futott, a célja viszont az volt, hogy ő legyen az első a futók között. A világtörténelemben is mindeknek el kell érnie a végéhez.

De az emberi életnek nem az a feladata, hogy elérje a végét, hanem, hogy ezen keresztül eljusson igazi céljába, az öröklétbe!

Jézus, az akkori elképzelésnek megfelelően élénk színekkel, katasztrófákkal, szerencsétlenségekkel festi a világ végét, ami ugyan nem esik egybe Jeruzsálem pusztulásával, de sem egyiknek, sem másiknak nem tudja senki sem az időpontját. Azt viszont tudnia kell mindenkinek, hogy a világ végéhez kapcsolódik az az ítélet, amelyre Ő maga, a Megváltó Jézus jön majd el, hatalommal és dicsőséggel. Akkor válik el, hogy az egyes emberek valóban célba értek-e vagy végzetesen célt veszítettek. Tehát más a vég és más a cél!

Jézus szavaival valósággal szemben áll a világmindenség gyötrelmes vége és a krisztushívők boldogító célba érése az örök életbe. De mondhatnám egyszerűbben, személyesebben is: az ember fájdalmas halála a krisztusi ítélet az örök élet boldogságára.

Ezért imádkozik a szentmisében az egyház, ezért mutatjuk be áldozatunkat Jézusunk második jövetelét várva, vagy, hogy hittel valljuk föltámadását, amíg el nem jön. Vagy, hogy reménykedve várjuk Jézus Krisztus dicsőséges eljöttét.

Nem annak a bizonyos napnak, órának az ismerete fontos tehát, hanem az, hogy komolyan vegyük az el nem múló krisztusi ígéretet. A várakozás ideje valóban a készülés ideje legyen. Hiszen szívünk minden dobbanása, értelmünk minden fölvilanása, akaratunk minden döntése örök következményekkel jár! Ez lehet, hogy egy kissé ijesztő, de azért nagyon hasznos. Mert éppen ennek tudatában sokkal könnyebb a kísértéseknek ellent állnunk. Sokkal könnyebb a szenvedéseket elfogadnunk, sokkal könnyebb ellenszenves embereket elviselnünk, sokkal könnyebb bántalmakat megbocsátanunk. Mert életünk pillanatnyi apró célja mindig az, hogy a vég – bármikor is következik be – igazi beteljesedés, valódi célba érés legyen.

Ámen!

Szentlecke: 2Kor 5,14-17.

Evangélium: Mk 4,25-41

Tudjuk, hogy Márk evangélista, Péter igehirdetése nyomán állította össze evangéliumát. Péter bizonyára számtalanszor elmondta az imént hallottakat a szem és fültanú elevenességével. Jézus egész nap tanít a tó partján Isten Országáról, mely az ember lelkében bontakozik ki, de nem titkolja, hogy megvalósulását nehézségek is akadályozzák. Szükséges hát, hogy megerősítse övéit, ezért szemléletesen tárja eléjük isteni hatalmát. Kapóra jön a hirtelen szélvihar. Az ilyesmi gyakori a Genezáret tónál, amikor a hegyekről áramló hideg levegő találkozik a sivatag melegével. A hullámok becsapnak a bárkába s még az edzett halászokat is félelem fogja el. Fölkeltik Jézust: „Jaj! Elveszünk!” Jézus egyetlen szavára csend lesz és bizony elég keményen hangzik az ajkán: Még mindig nincs igazi hitetek? Ez igaz is. Akkor még nem volt igazi hitük az apostoloknak. Hiszen még a csoda láttán is csak addig a kérdésig jutnak el, hogy ki lehet ez a Jézus, aki még a természet erőinek is parancsol?! Az igazi hit tulajdonképpen csak Jézus föltámadása után ébredt föl bennünk, s akkor már tudják és határozottan hirdetik, hogy Ő a Messiás, Ő az Úr, Ő a Megváltó, az Isten Fia. Nekünk azonban mindezt már tudnunk kell, a mi krisztushitünk az apostolok föltámadás utáni, biztos hitére épül. Nekünk ezt a hitet már komolyan bele kell kalkulálnunk az életünkbe. Persze nem úgy, hogy tétlenül csodát várunk. Az apostolok is becsületesen eveztek és kapkodva merítették a vizet a bárkából. Az embernek valóban mindent meg kell tennie, de a viharok idején és saját eredménytelenségünk láttán is meg kell hallanunk Jézus szavát: Miért féltetek, még mindig nem bíztok Bennem? S ilyenkor fel kell fakadnia bennünk a bizalommal teljes kérés-

nek, a hívő imádságnak. Akármilyen megbízható autóm van, akármilyen óvatosan vezetek, nem felesleges beszálláskor kérni az Úrtól, hogy balesetmentesen járhaszak. Akármilyen jó kezelést kap az ember az orvosától, nagyon szükséges imádkozni a gyógyulásért. Bármilyen becsülettel tanulok, azért a vizsga előtt, jó kérni az Isten segítségét. Nekünk, krisztushívőknek csak az lehet a magatartásunk, hogy emberi síkon megteszünk mindent, de a még látszólag reménytelen helyzetekben is teljes bizalommal fordulunk a mi Megváltó Jézusunkhoz.

Egy másik szempontból is nagyon biztató a vihart lecsendesítő Jézus. Az egyházi hagyományokban ennek a képnek a jelentése kiszélesedett. Péter hajójában ugyanis mindig az egyház jelképét látták.

A hívek és a vezetők csak maguk küzdenek a szellemi és hatalmi viharokkal. S amikor az emberi erő kevésnek bizonyul vagy egyáltalán csődöt mond, s a hajó már-már süllyedni kezd, akkor derül ki, hogy Jézus mindennél hatalmasabb. Csak alkalmat ad hitünk, bizalmunk bizonyítására.

Nekünk, krisztusiaknak semmiképpen sem szabad kicsinyhitűeknek lennünk. A kicsinyhitűség végzetesen gyengít bennünket és egyenesen sérti a mi Megváltó Jézusunkat! Kérnünk kell Jézust és bizalommal kell kitartanunk a hívő imádságban. Tudnunk kell, hogy az egyház hajója nem süllyedhet el, mert Jézus szerint a pokol erőinek sincs hatalmuk rajta. Lehet, hogy a mi hitványságunk veszélybe sodorja, de még a mi vétkeink sem tudják megtörni Jézus hatalmát.

Nem szabad kicsinyhitűen kétségbe esnünk. Össze kell szednünk magunkat és bizalommal kell könyörögnünk bocsánatért és irgalomért. Itt a hangsúly megint csak a bizalmon van. Legyünk meggyőződve arról, hogyha Jézushoz fordulunk: „Jaj! Elveszünk!”, Ő nem utasítja vissza kérésünket soha, de maga is azt kéri, hogy legyen nagyobb hitünk, legyen nagyobb bizalmunk, bízzunk jobban az Ő megváltó hatalmában, mert biztosan megment bennünket isteni szeretetében.

Ámen!

Szentlecke: Rm 8,18-23

Evangélium: Mt 13,1-23

Jézusnak egyik legismertebb és talán legjobban magyarázott példabeszéde a magvetőről szóló tanítás. Mégis, hogy igazán megértsük, ismernünk kell a Jézus korabeli palesztinai vetési gyakorlatot. Figyelembe kell vennünk, hogy Jézus miért mondta ezt a hasonlatát és mit akart későbbi magyarázatával.

Vegyük ezeket most sorra.

Keleten, ősi szokás szerint, novemberben vetnek, amikor az eső idő beálltával már föllazultak a nyáron kiszáradt földek. De akkoriban előbb vetették el a magot és csak utána szántották be. Egészen természetes tehát, hogy közben a letaposott útra is hullott mag és olyan földre is, ahol csak vékony réteg fedte a köveket vagy ahol az ugaron már elszaporodtak a szúrós gyomnövények. Ezeket aztán a szántással beforgatták a földbe a maggal együtt. Kétségtelen, hogy a vetés így bizonyos kockázatot jelentett. De éppen ezzel válaszolt Jézus azokra a kétségekre, hogy az Isten országának terjedése miért nem történik gyorsabban és látványosabban.

Ezzel a hasonlatával Jézus elsősorban türelemre és kitartó munkára akarta inteni apostolait. Ők nem gondolkodhatnak a piacgazdálkodás profitéhes elvei szerint! A beruházásnak, az igehirdetésnek pazarlónak kell lennie!

Számolni kell azzal, hogy sok vetőmag kárba vész. De amelyik kalászbá szökik, az a mag erejéből meghozza a termést. Esetleg százszorost is, ami Palesztinában ma sem ritkaság. Az Isten országának lassú terjedését akarta ezzel megvilágítani Jézus. Akkoriban ugyanis úgy vélték, hogy a Messiás országa majd káprázatos fénnel és hatalommal, viharszerűen érkezik és magával ragad mindent. A zsidókat természetesen az uralomba,

a jólétbe, gazdagságba emeli, a pogányokat pedig a megaláztatásba és a szolgaságba taszítja. A valóság azonban nem ez. Nem szabad gyors és biztos sikerre számítani.

Hányan vannak közülünk is, akik jól, rosszul, de iparkodnak mindent megtenni gyermekük vallásos neveléséért és most érezniük kell munkájuk eredménytelenségét. De ez nem ok a csüggedésre. Nem szabad abbahagyni legalább az imádságot értük, hogy ráébredjenek saját felelősségükre. Mert Jézus éppen e példabeszéd magyarázatánál emeli ki, hogy milyen óriási jelentősége van a személyes felelősségnek is.

Az Isten országában nemcsak jó igehirdetőkre van szükség, hanem jó hallgatókra is. A termésnél igen nagy szerepe van a befogadó földnek. Szent Ágoston szellemesen mondta egyszer: „A kő nem tehet arról, hogy kemény, a tövist sem lehet hibáztatni, ha szúr. De ha az ember szíve, lelke ilyen, azért felelős!” Még a legnemesebb magnál sem mindegy, hogy milyen talajba hullik. Gondolkodjunk el egy kissé! Isten igéje ma is felhangzik a szentmisében nekünk is. Vajon mi milyen talajként fogadjuk? Vajon csak a fülünkkel hallgatjuk, de a szívünkig nem is ér el? Vajon gondolunk-e arra, hogy a gyakorlatban mit vár el tőlünk?

Észrevesszük-e, hogy mi akadályozza bennünk a termést?

Ébred-e valami jó szándék bennünk, amivel tovább indulunk?

Kétségtelen, hogy vannak itt közöttünk olyanok, akik készséges szívvel fogadják az Isten üzenetét, megértik, megszívlelik és mindent megtesznek, hogy az isteni mag bő termést hozzon bennük.

De vannak olyanok is, akiktől már a templomajtóban hiába kérdezné meg az ember, hogy miről hallottak az evangéliumban, mert már nyoma sincs bennük.

Legföljebb pillanatnyi lelkesedés érintette őket, de aztán mindjárt kiszáradt bennük minden, mert a lelkük letaposott, köves, gyomos az isteni mag számára. Semmivel sem lettek jobbak, semmivel sem lettek krisztusibbak a szentmisén.

Gondolkodjunk el ezen testvéreim! És kérjük buzgón Isten kegyelmét, hogy legalább mi jó talaj lehessünk, amelyben az isteni tanítás magja valóban bőséges termést hoz! Ámen!

A mustármagról

Szentlecke: 2Kor 5,6-10

Evangélium: Mk 4,26-34

Tudjuk, hogy Jézus Krisztus, egész nyilvános működése alatt az Isten Országa örömhírét hirdette és apostolainak is azt a misziós parancsot adta, hogy tegyenek mindenütt tanúságot. Mégis, Neki is nehéz volt az Isten Országának titkát, titokzatos valóságát emberi szavakkal kifejezni. Az Evangéliumokból tudjuk, hogy szinte vesződött vele és kénytelen volt magyarázó képeket, egészen egyszerű hasonlatokat használni, hogy valamiképp megértesse az emberekkel megváltásának ezt a csodálatos eredményét, az Isten Országát.

A keleti ember sokkal fogékonyabb az ilyen példázatokra és hasonlatokra. Mi európaiak hozzászoktunk a racionális logikai gondolkodáshoz, s nekünk bizony nem egyszer még azon is gondolkodnunk kell, hogy rátaláljunk a hasonlat értelmére. Így vagyunk most is.

Jézus az Isten Országát egyrészt a magvetőhöz hasonlítja, másrészt a maghoz, amelyet kétségtelen el kell vetni és nem is mindegy, hogy milyen talajba. De azért a fejlődés ereje mindenképpen a magban, a mag csírájában van.

Mint például a mustármagban, ami valóban parányi, olyan gombostű fejnyi, de ha kifejlődik a Genezáreti tó partján, még 3 m magasságot is elérhet. Ha a mai Evangéliumnak ezt a két hasonlatát megfigyeljük, és le akarunk vonni belőle a magunk számára bizonyos gyakorlati következtetéseket, akkor kettőre mindenképpen gondolnunk kell.

Először is, ha a magvető hasonlata is magyarázhatja az Isten Országát, akkor Jézus isteni tanításainak magját nemcsak befogadnunk kell, hanem vetnünk is. A lelkipásztoroknak minden alkalmat meg kell ragadniuk, hogy hirdessék az Isten ígését. Ez

természetes. De minden krisztushívőnek is hasonló a feladata. A magot maguknak is vetniük kell környezetükben. A szülőknek a gyermekeik lelkébe, az idősebb testvéreknek a fiatalabbak lelkébe, de a rokonság, a barátok, a szomszédok, a munkatársak lelkébe is.

Jézus hasonlata egy névtelen emberről szól, tehát mindannyiunkat érint. Mindannyiunknak, kivétel nélkül, vetnünk kell. Hirdetnünk az Evangéliumot. Tanúskodnunk hitünkről és meggyőződésünkről. Mert különben nem születik meg bennünk az Isten országa.

A másik igazság pedig, amire gondolnunk kell e hasonlatok kapcsán az, hogy nem szabad megtorpannunk, ha reménytelennek látszik fáradozásunk.

Hiszen végső soron nem a magvető személyes teljesítménye a termés, hanem a magé! Nyugodtak lehetünk, ha bármilyen kicsi is a jézusi tanítás magja, saját erejéből hatalmas fává növekszik. Nem veszítheti el tehát a kedvét senki sem, ha nem látja magvetésének azonnali eredményét a családban, a környezetben, a társadalomban. Bízni kell a termésben!

Jézus ezekkel a hasonlatokkal biztatni akarta apostolait és egyben vigasztalni is, hogy ne keseredjenek el az eredménytelenségek láttán. Biztosan nem megy egyszerre, de semmiképpen sem szabad lankadni a magvetésben, és egy pillanatra sem szabad kételkedni abban, hogy az Isten kegyelme megadja a növekedést. Krisztus egyháza csak vándorol az időben itt a földön eredmények és sikertelenségek között. De az aratás, a végső szó az Istené. Az egyes ember életében is és az egész emberiség történelmében is. Mindannyiunknak vetnünk kell tehát az isteni tanítás magját, hirdetnünk kell az evangéliumot, ha nem szavunkkal, de életünkkel, s nem szabad megtorpannunk a sikertelenségek idején sem. Mert a kicsiny mag is hatalmas fává növekszik. Az Evangélium mustármagja is kibontakozik Isten boldogító országává.

Ámen!

A szeretet kettős parancsa

Olvasmány: 2Móz 22,20-26

Evangelium Mt 22,25-40

Egy írástudó megkérdezte, melyik parancsot tartja Jézus a legfőbbnek a törvényben. Az ő korában ugyanis az írástudók 248 parancsot és 365 tilalmat, tehát 613 szabályt számoltak össze a Mózesi Törvényben, a Tórában. Ehhez járultak még a rituális előírások. Maguk is érezték azonban, hogy mindezek megtartása szinte lehetetlen. Ezért megpróbálták néhány alaptörvényre visszavezetni a rengeteg parancsot.

A híres Hiller rabbi iskolája különösen sokat fáradozott, hogy megtalálja a legfőbb parancsot a Törvényben. Egészen természetes tehát, hogy a bölcs Mesternek tartott Názáreti Jézust is megkérdezték, ő melyiket tartja a legfontosabbnak a sok parancs között. Jézus válaszában szóról-szóra idézte a Mózesi Törvény e passzusát: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből”.

De az Ő ajkán ezek a szavak egészen sajátosan hangzottak.

Jézus tanítványai egészen pontosan tudták, hogy a „Szeresd Uradat, Istenedet” parancsban Jézus az Istenen nem egyszerűen Urát, Jahvét értette, hanem az Ő Atyját. Aki úgy szerette a világot, hogy saját Fiát adta érte. Jézus világosan hirdette, hogy Isten minden bűnünk, és minden lázadásunk ellenére is szeret minket és a mi szeretetünk csak viszontszeretet lehet az Ő végtelenül irgalmas atyai szeretetére. Jézuson keresztül, aki megváltásával kiengesztelte a Mennyei Atyát, észre kell vennünk és tudatosítanunk kell, hogy Isten a mi Atyánk, a mi Mennyei Atyánk, tehát mi, krisztusiak, az ő gyermekei vagyunk. Ezért Istent ilyen meleg, gyermeki szeretettel szerethetjük.

De Jézus a „Szeresd felebarátodat” parancsban is másképp értette a felebarátot. Az ószövetség népe ugyanis saját honfitársait

tartotta felebarátjának, az idegenekkel szemben tartózkodó, sőt ellenséges volt.

Jézus viszont azt tanította, hogy minden ember a felebarátunk.

A legkisebb is. A rosszindulatú is. Még az ellenségünk is.

Az irgalmas szamaritánusról szóló példabeszédben arra világított rá, hogy nem az a fontos: ki az én felebarátom, hanem, hogy én legyek igazi felebarátja minden rászorulóknak. Nekem kell segítenem, nekem kell jót tennem embertársaimmal. Méghozzá nem csak elméletben – mondjuk: szeretem az afrikai négereket, az amerikai indiánokat – hanem a mindennapos gyakorlatban azokat az embertársaimat, akikkel éppen találkozom. Akkor is, ha kiállhatatlanok, számunkra terhesek, sőt néha kibírhatatlanok. Hiszen azok is a felebarátaim.

Jézus így értette a Mózesi Törvény szavait és tanítványai is ilyen újszerűen értették az istenszeretet és az emberszeretet kettős parancsát.

De ezen kívül még az is megdöbbenően újszerű volt, hogy Jézus éppen ezt a két törvényt állította egymás mellé annyira egyenrangúan, hogy nem is lehet szétválasztani őket. Jézus szerint nem lehet Istent igazán szeretni tevékeny emberszeretet nélkül. János apostol írja: „Azt a parancsot kaptuk Jézustól, hogy aki szereti Istent, szeresse embertársát is. Aki ugyanis azt mondja, hogy szereti Istent, akit nem lát, de nem szereti az embereket, akiket lát, az hazug és igazság nincs benne.”

Mert az igazi istenszeretetet a felebaráti szeretetben bontakozik ki, de ugyanakkor Jézus szerint az embereket sem lehet igazán szeretni istenszeretet nélkül. Az emberek sokszor annyira rosszindulatúak, gonoszok, hogy kizárólag Isten kedvéért lehet szeretni őket. Az ateista humanizmus megpróbálja Isten nélkül szeretni az embert, ideig-óráig tud is erre lelkesíteni. De előbb-utóbb kifárad és embertelenné válik. Csakis úgy lehet az embereket igazán szeretni, ha megértjük Jézus szavát: „Amit egyiknek tesztek a legkisebbek közül, nekem teszitek!”

Úgy lehetünk boldogok, ha meleg, gyermeki szeretettel szeretjük Mennyei Atyánkat és tevékeny, segítő szeretettel segítjük közepünkben lévő embertársainkat. Ámen!

Szentlecke: 1Kr 2,8-10

Evangélium: Mt 5,17-37

Amikor Jézus elkezdett tanítani, hamarosan észrevették, hogy ember így még nem beszélt soha. A farizeusok és írástudók is fölfigyeltek tanításaira. Persze ők azt lesték, hol kerül összeütkezésbe a törvénnyel. Mert szerintük csak ezek betű szerinti megtartása jelenti az emberi tökéletességet. Jézus, úgy látszik, elérkezettnek látta az időt, hogy e téren is nyílt fölvilágosítást adjon. A Hegyi Beszédben először általánosságban meghatározza az ószövetségi törvénnyel szemben elfoglalt álláspontját, aztán hat gyakorlati példával szemlélteti azt. Először is, világosan megmondta, senki se gondolja, hogy Ő valamit is meg akar szüntetni az ószövetségi törvényben. Az teljes egészében érvényben marad. Az az Istentől kinyilatkoztatott erkölcsi rend.

A Tíz parancsolatban semmi sem fölösleges és kivetnivaló. Szemléltetésképpen az írástekercesek másolóinak gondosságára hivatkozik, akik a 22 betűs arám ábécé legkisebbjét a „yodot” vagyis az „i” betűt sem hagyják ki írásukból.

Csak hogy Jézus megváltása nyomán, az Istentől elszakadt világban teljesen új helyzet állt elő. Már nem elegendő a törvényeknek csupán betű szerinti, külsődleges teljesítése. A megváltással az emberi élet magasabb szintre emelkedik, a törvényeknek is emelkedniük kell. A törvényteljesítésnek is tökéletesednie kell! Ezért emeli ki Jézus a tettek mellett a szándék fontosságát! Jézus nem fűzött új parancsolatokat a Tíz parancsolathoz, hanem föltárta ezeknek a parancsoknak a lelkét. Új dinamikát adott nekik azzal, hogy minden ószövetségi parancs teljesítésének az Isten és emberszeretetből kell fakadnia!

Ezzel tökéletesedik a törvény. A tanítványok erkölcsi életének fölül kell múlnia az ószövetségi életet. Ezután Jézus a Hegyi

Beszédben hat példán mutatja be, hogyan marad meg sértetlenül az ószövetségi törvény és hogyan tökéletesedik az Ő megváltott világában. Nem kétséges, hogy a „Ne ölj!” továbbra is szigorú parancs marad és a törvény szigorával kell büntetni. Jézus azonban fölhívja a figyelmet ennek a bűnnek a gyökerére. A haragra és az embertárs megvetésére. Még akkor is, ha ez csak szavakban történik. Nem könnyű lefordítani az evangéliumban szereplő „réká” és „naval” szavakat, de kétségtelen, hogy Jézus teljesen megtiltja a sértő szavak használatát!

Nincs tehát ellentétben a törvény és az Evangélium, de Krisztus tanítványainak még érzületben és szavakban sem szabad embertársaik ellen vétkezniök.

Hasonló a másik példa is. A hamis eskü a törvényszék előtt természetesen súlyos bűn marad. Jézus szava, hogy egyáltalán ne esküdjete, csak a hétköznapi életre vonatkozik, hiszen Jézusnál is megmaradt a házassági eskü. De az Ő tanítványainak mindennapos beszéde legyen olyan komoly, hogy ne legyen szükség esküdözésre. A teljes egyeneslelkűség áll itt szemben a hazugsággal, ami mindig is az ördög világának sajátja. Minden hazug szó az ördög győzelme.

Ha most e két példával kapcsolatosan kicsit önmagunkba tekintünk, különösen amikor esténként megvizsgáljuk a lelkiismeretünket vagy szentgyónásainkra készülünk, ne elégedjünk meg azzal, hogy végigfutjuk a Tíz parancsolatot és megállapítjuk, hogy nem öltem, nem esküdtem hamisan, tehát minden rendben van.

Nekünk, krisztusiaknak, még föl kell tenni ilyen kérdéseket is: nincs-e harag bennem valakivel szemben? Nem vetem-e meg embertársaimat? Nem mondok-e minduntalan rosszat róluk? Van-e súlyuk a szavaimnak? Nem fertőzött-e meg a megszólásnak, a hazugságnak, a rágalmazásnak áradata, ami annyira körülvesz bennünket. Tudok-e valóban krisztusi maradni ott is, ahol a beszélgetést az ördög irányítja? Rádöbbentem-e már, hogy mennyit tudok vétkezni a nyelvemmel is?

Gondolkodjunk el ilyesmikről, maga Jézus kívánja ezt tőlünk. Ámen!

Olvasmány: Iz 55,6-9

Evangélium: Mt 20,1-16

Jézus példabeszédén először mi is megütközünk. Ösztönszerűen az elégedetlenek pártjára állunk. Igaz, nem a jog – hiszen a szőlősgazda megadta munkásainak azt a bért, amiben meg egyeztek –, hanem a méltányosság alapján. Úgy érezzük, hogy az, aki egész nap fáradozott, többet érdemelne, mint az, aki a nap utolsó órájában dolgozott valamit. Csakhogy!

Jézus ezt a példabeszédet az Isten országára vonatkoztatta. Így kezdte: „Ha Isten országa megvalósul, olyan lesz, mint ennek a szőlősgazdának az esete.” Vagyis ebben a példabeszédben a szőlősgazda maga az Isten. Az egy dénár pedig az Isten országa. Amit nem lehet földarabolni és aminél többet az Isten sem tud adni. Ha tehát meg akarjuk érteni Jézusnak ezt a példabeszédét, az Isten gondolatait kell figyelembe vennünk.

Először is azt, hogy a világ a nagy piactér, ahonnét a szőlősgazda – az Isten – délben és este is hívja az embereket, hogy dolgozzanak szőlőjében és így részesei lehessenek országának.

Isten mindenkit hív. Senki sem mondhatja, hogy őt nem hívta az Isten. Ő hív a próféták szavával, hív az apostolok igéjével, egy-egy prédikációval, a Szentírás olvasásával, életünk váratlan eseményeivel vagy csupán a lelkiismeret sugallatával. Millió módja van hívásának. Az más kérdés, hogy nem mindenki hallja meg! Nem mindenki követi hívását. Csak ögyeleg a világ piacán.

De a példabeszéd szerint Isten kivétel nélkül mindenkit hív és mindenkit küld! Ez a második, amit meg kell értenünk. Ő egyenesen mondja: „Menjetek szőlőmbe és majd megadom, ami jár nektek.” Tehát a mennyországot nem ingyen adja az Isten, azért dolgoznunk, fáradoznunk kell. A meghívás teljesen ingyenes. De maga a mennyország – megszolgált bér!

Sok helyen van úgy, hogy a páncélszekrényt két különböző zár őrzi. Az egyiknek a kulcsa az igazgatónál van, a másiké pedig a pénztárosnál és csak a kettő együtt tudja kinyitni. Így vagyunk a mennyek országával is. Egyik kulcsa Krisztus kezében van: ez a hívás és a segítő kegyelem. A másik pedig a mi kezünkben: ez a kegyelemmel való együttműködés. Jézus a szőlőmunkásokhoz hasonlít minket. Ez a munka nehéz, fárasztó. Hol a gazt kell kikapálni, hol a vadhajtásokat kell lenyesni. Lelkünk is elgázosodik, ha abbahagyjuk a munkát. Vadhajtások uralkodnak el rajtunk, ha letesszük a metszőollót. Életünk végéig küzdenünk kell az önzésünkkel, restségünkkel, rossz indulatainkkal, szenvedélyeinkkel. Nem lehet ölbe tett kézzel lennünk. „Az ajtó előtt állok és kopogtatok.” – mondja Jézus. Ő tehát ott áll. De az ajtót nekünk kell belülről kinyitnunk. Mindenkinek meg kell dolgoznia a bérért, az Isten országáért.

Hogyan? Ez a harmadik gondolat, amire föl kell figyelnünk. Ő a számadásnál sohasem igazságtalan. Mert jóságos, mert bőkezű, mert irgalmas! Szabadon dönt, mert Isten. Csak egyetlen törvényt ismer, a szeretetet! Még amikor bűneinkkel elszakadtunk Tőle, akkor sem volt szigorúan igazságos, mert szeretetből Megváltót küldött nekünk, saját Fiát. De szörnyű is lenne nekünk, ha Isten csak igazságos volna. Amikor túlságosan Isten igazságosságára hivatkozunk, sokszor az irigység lappang mögötte!

A példabeszéd szőlősgazdájának döntése éppen arra figyelmeztet: ahhoz, hogy ténylegesen igazságosak legyünk, először nekünk is meg kell tanulnunk szeretni! Csakis a szeretni tudó ember tud hitelesen igazságos lenni. Csak az Istent szerető ember tudja megérteni, hogy az Isten országa az irgalomra, a kegyelemre épül. Nekünk hinnünk kell ebben a csodálatos jóságban. Ez a hit lelkesítsen Isten akaratának teljesítésében!

Jézusnak ebből a példabeszédéből világosan kell látnunk legalább ezt a hármat: Isten mindenkit hív az Ő országának boldogságára, de nekünk is becsülettel dolgoznunk kell, fáradoznunk kell érte és bízunk kell Isten csodálatos jóságában, hogy – bár sohasem lesz jogunk rá – mégis irgalmában megadja nekünk az örök élet boldogságát. Ámen!

Olvasmány: Ez 2,1-5

Evangélium: Mk 6,1-6

A mai Olvasmányban a Mindenható Isten szinte kesereg, hogy Izrael fiai nem ismerik föl küldöttjét, a prófétát. Az Evangéliumban pedig Jézusnak kell megtapasztalnia, hogy saját falujában, Názáretben nem hisznek Neki. Inkább megütözkönek, megbotránkoznak rajta. Tulajdonképpen teljesen logikátlan ez a názáretiek részéről, hiszen hallottak Jézus galileai sikereiről és csodáiról, épp hogy büszkének kellene lenniök Rá.

De nem, ők csak elcsodálkoznak: rejtélyesebbnek, feltűnőbbnek, istenibbnek képelték az Isten Küldöttjét. Jézus viszont egyszerű és közvetlen, s nem sugárzik Belőle semmiféle ragyogás.

Éreznie kellett tehát szomorúan, hogy nem hisznek Benne. Ha elgondolkodunk ezen, azt kell mondanunk, hogy Jézusnak ez az elutasítása nemcsak Názáretben történt, hanem azóta is megismétlődik. Közöttünk is. Még mi is sokszor istenibb Istent várunk. Különösen három területen.

Először is a rólunk való gondoskodásban. Többé-kevésbé hiszünk Istenben, végtelen jóságában és irgalmában, de azért megtorpan a hitünk, ha valami nem úgy történik, mint ahogyan szeretnénk. Ha kérésünk nem kap meghallgatást. Ha ájtatos imádságunk nem segít sikerhez. Ha nem hárít el valamilyen szenvedést. Mert annyira sokat várunk az Istentől, hogy hajlamosak vagyunk saját gyatraságainkat is átpasszolni Istenre, mintha Ő javító műhely lenne és köteles volna mindig kijavítani azt, amit mi, saját hitványságunkkal elrontottunk.

Jézus a názáreti zsinagógában is hagyta, hogy maguk jöjjenek rá, hogy ki Ő. Nem művelt látványos csodát, hogy meggyőzze őket. Nekünk is érzékenyebbnek kell lennünk Isten nem látványos tettei iránt. Csak akkor tudunk igazi hittel szinkronban lenni Vele.

De hasonló helyzetben vagyunk Istennek vagy Jézusnak a szavaival is, amelyeket a Szentírás őrzött meg számunkra. Egyszerű, hétköznapi szavak ezek. A szentmise isteni tanításában is nagyon ismert és számtalanszor megismételt igazságokat tárnak eléink ezek az egyszerű szavak. Szinte oda sem figyelünk. Pedig ezek a hétköznapi szavak tartalmazzák a Fölséges üzenetét, intelmeit, vigasztalását, isteni szeretetének megnyilatkozását. Persze ha valami idegen vagy híres szónok közvetítené az Isten szavát, az egészen más. De azt az igehirdetőt, akitől nem várunk semmiféle kiválóságot vagy a kíváncsiságunkat kielégítő szenzációt, azt csak kritizálni tudjuk. Nem is tételezzük föl, hogy az ő egyszerűsége által is az Isten szól hozzánk. Úgy járunk, mint a názáretiek. Nem vesszük észre, hogy ebben az emberi formában maga az Isten üzen nekünk. Ami még ennél is rosszabb, nem egyszer fogadjuk közömbösen és nem a kellő áhítattal Megváltó Jézusunkat. Mert nem csillogó pompával, hanem a kicsiny ostya semmiségében közeledik hozzánk.

A názáretiek évtizedek óta ismert ács mestert láttak Jézusban és azt várták, hogyha valóban próféta, akkor legyen legalább egy kicsit istenibb. Mi is, mintha azt kívánnánk, hogyha a mi Megváltó Jézusunk valóban táplálni akar minket, akkor csinálja azt ünnepélyesebb, istenibb formában. Hogy legalább ízelejünk, érezzük a rendkívüliséget a szentáldozásunkban. Jézus szomorúan állapította meg, hogy senki sem lehet sajátjai között próféta. Nos, ezt kell nekünk az életünkkel megcáfolnunk!

Igen, mi hisszük, hogy Ő a Megváltó és gondviselő Isten és nem kívánjuk, hogy hitványságainkat mindig erénnyé változtassa csodájával. Igen, mi hisszük, hogy a Szentírás egyszerű szavaiban az Isten szól hozzánk és mi meg akarjuk hallani figyelmesen és áhítatosan az Ő üzenetét. Igenis, mi hisszük, hogy a szentmise Kenyerében az Isten Fiát fogadjuk szívünkbe. Jézus stílusa, hogy nagyon egyszerű szavakban közelít hozzánk, ezekben kell észrevennünk. Szokjunk le arról, hogy csak valami megdöbbentő csoda nyomán vagyunk hajlandók hinni Benne. Jézus csak akkor tud igazi isteni csodát tenni velünk, ha egyszerűségében elfogadjuk. Ámen!

Olvasmány: Tim 2,3-4

Evangélium: Mt 28,12-20

Krisztus egyházában a nagy bibliakutató és fordító Szent Jeromos szept. 30-i emléknapihoz legközelebb eső vasárnapot, „Szentírás vasárnapja”-ként ünnepeljük. Ilyenkor megpróbálom föl-hívni a figyelmet a Szentíráásra. Hogy az az Isten levele hozzánk. Abban megtaláljuk Jézus tanítását és üdvösségünk útját. Hogy nem lehet keresztény család Biblia vagy legalább Újszövetség nélkül. De a Biblia ne csak dísz legyen a könyvespolcnak, hanem olvassuk is, és hogy ne tévesszük össze, a mi Bibliánkat a manapság az utcán osztogatott mormon vagy Jehova tanúi bibliájával. Úgy hiszem: akinek nincsen saját Bibliája, annak úgyszólván hiába mondanánk akármit, annál süket fülekre talál minden jóakarató szavunk. Éppen ezért most nem a Szentírásról írnék, hanem a Szentírás imádságos olvasásáról.

Ennek módszere igen régi. Közel 1500 éve írta le Szent Benedek Regulájában. Azóta ezt „Benedeki” vagy „Bencés” módszernek nevezzük. Szent Benedek „Lectio Divina”-ként, szent olvasás-ként jelölte meg ezt az imamódszert, amely három lépésből áll: olvasásból, elmélkedésből és imádságból.

Az ember előveszi a Szentírást és elkezd olvasni az egyik részletét. Nem baj, ha ismerős a szöveg, nem is jó, ha olyat választ, amit még nem olvasott, mert akkor a kíváncsiság vagy a sztori kibontakozása eltereli a figyelmet.

Tehát elkezdjük nyugodtan olvasni addig, amíg valamelyik szó vagy gondolat különösebben meg nem érint. Vegyünk egy példát. János Evangéliumának 8. fejezetében ezt olvassuk: „A sátoros ünnep utolsó napján Jézus a jeruzsálemi templomban volt és fennhangon hirdette: Aki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék! Aki hisz bennem, annak élő vízforrás fakad belsejéből.

Ezt Jézus a Lélekről mondta, akiben a Benne hívők részesülnek.” E pár sorban megérinthetnek például ezek a szavak: „Jöj-
jön hozzám!” vagy: „Élő víz forrása fakad benne.” Akkor az
ember megáll az olvasásban és elkezd egy kicsit gondolkodni.

De ez már a második lépés.

Ebben az elmélkedésben azonban nem kell mindjárt fennkölt
gondolatokat keresni. Az elmélkedés amúgy sem tisztán az
értelem dolga. Nem a fogalmi gondolkodás tevékenysége. Itt
elegendő, ha hangosan vagy félhangon csendben ismételtjük
azokat a bennünket megérintő szavakat. Például: Aki szomjas,
jöjjön hozzám. Vagy: forrás fakad belőle. Vagy: eltölti a Lélek.
Addig ismétljük, amíg szinte ízleljük a szavak ízét. Ahogyan a
58. zsoltár mondja: „Törvényeidet ismételem Uram mindig,
mert édesek azok ínyemnek, s számnak édesebbek a méznél.”
S így, az ismétlésekben egyaránt kevesebb szó jelent majd egyre
többet. Szinte önkéntelenül átmegy az elmélkedés az imádság-
ba. Igen. Jézusom! Ezt Te mondtad akkor ott, a jeruzsálemi
templomban. S most nekem mondod. Engem hívsz Magadhoz,
nekem kínálsz föl Lelkedet. Nagyon bízom Benned Jézusom.
És ez már imádság.

De ebben az imádságban nem kell erőltetni a szavakat, lehet tel-
jesen elcsendesedni, egyszerűen, Jézus boldogító jelenlétében.
Ha megpróbáljuk így olvasni a Szentírást, beleízlelni a nekünk
szóló szavaiba és imádságosan válaszolni rá, akkor előbb-utóbb
észrevesszük, micsoda kimondhatatlan nagy kincsünk a Biblia.
Megértjük, hogy Szent Benedek a VI. században, amikor még a
királyok, a fejedelmek, a hadvezérek sem tudtak írni, olvasni,
miért kívánta meg egyszerű szerzeteseitől az olvasni tudást.
Egyszerűen azért, hogy olvasni tudják a Szentírást és így övék
legyen, az ő életüket is emelhesse és boldoggá tehesse az Isten-
től nekünk adott nagy kincs.

Próbáljunk mi is így közeledni a Bibliához. Néhány mondatot
elolvasunk, ebből néhány szó megragad és engedjük, hogy a
szívünk is rezonáljon rá és imádságra késztesse. Napi 10-15
perc elegendő. Megtapasztaljuk majd, hogy milyen boldogságot
jelent számunkra is a Szentírás. Ámen!

Szentlecke: Fil 4,6-9

Evangélium: Mt 21,30-43

Jézus már ünnepélyesen bevonult Jeruzsálembe, és utolsó napjai egyikén mondta el ezt a példabeszédet. Első szavai szándékosan Izaiás prófétát idézik, aki az Úr szőlőjének nevezte Izraelt. A hallgatóság tehát azonnal fölfogta, hogy Jézus itt Izraelről, a zsidó népről, pontosabban annak vezetőiről szól. A szolgák pedig, akiket a szőlősgazda a termésért küld, a próféták, akik közül a legtöbbet üldöztek, sőt meg is ölte.

Az a képtelenség, hogy a szőlősgazda a szolgálóival vallott ismételt kudarc után képes saját Fiát küldeni a szőlőművesekhez, először érthetetlennek tűnik. Csak amikor Jézus egy kérdéssel fejezi be a példabeszédet, s a hallgatóság maga fölött mondja ki az ítéletet, akkor derül ki, hogy az a Fiú, Aki nagyobb a szolgálónál, s Akit az Isten az emberekhez küld, maga az előttük álló Jézus, Aki vállalja a halálos küldetést, kész a halálra. De ezzel szükségképpen más kézre kerül a szőlőskert, az Isten országa. A főpapok és a farizeusok nem tudták elfogadni, hogy az ő választottságuk másé lesz.

Márpedig Jézust valóban megölték azok a bizonyos szőlőművesek. Fölfoghatatlan képtelenség, hogy a szőlősgazda egyetlen Fiát küldi hozzájuk. Ez egyszerűen tény lesz és világosan láttatja, hogy a példabeszédben nemcsak az akkori farizeusokról és írástudókról van szó, hanem mindannyiunkról. Mégpedig számunkra is három dolgot akar tisztázni ez a példabeszéd: hogy mit tesz Isten, mit tesz az ember és mit tesz a történelem.

Mit tesz Isten. Ő édenkertnek teremtette a világot. A választott népet tejjel, mézzel folyó Kánaánba vezette. Nem fáradt bele ajándékozó szeretetébe akkor sem, amikor csalódnia kellett bennünk, és mindenek ellenére Egyszülött Fiát küldte meg-

váltásunkra. Bármilyen fölfoghatatlan, csak egy mindenek fölött való szeretettel magyarázható meg: Isten szeret minket, szinte esztelenül, szinte érthetetlenül, minden körülmények között szeret minket.

Ezt teszi Isten. És ezzel szemben mit tesz az ember?

Kisajátítja magának a világot. Nem ismeri el, hogy a világ Ura az Isten. Ő akar korlátlanul rendelkezni fölötte. Nem ismeri el Istennek a jogát, hogy joga van törvényeket hozni, amelyekhez alkalmazkodnunk kell. A vasárnap az Úr napja. Az ember nem fogadja el. A házasságot Isten köti össze. Az ember megtagadja. Isten védi az életet. Az ember annyiszor pusztítja el, hogy vég nélkül lehetne sorolni.

Egy régi legenda mondja, hogy Nagypénteken Lucifer elküldte egyik csatlósát, hogy nézze meg mi történik a Názáreti Jézussal a Kálvárián. Az rémülten rohan vissza: végünk van! Le vagyunk győzve. Maga az Isten Fia halt meg az emberekért és ezzel újra megnyitotta a mennyország kapuját. Erre azonban Lucifer csak gúnyosan felkacag: Lehet, hogy tágra nyitotta a kaput, csak hogy az emberek nem akarnak ám bemenni oda!

Igen. Ebben van az ember bűnének a lényege. Nem kell a hit, elég a tudomány. Nem kell a kegyelem, elég az akarat szabadsága. Nem kell a gondviselés, elég az értelmes szervezés. Nem kell az Isten, az ember elég önmagának.

A példabeszéd végén maga a hallgatóság mondott ítéletet – így tesz a történelem is. Nem kell Istennek ítélnie! Mindenki fölött saját bűne ítélkezik! Aki önző, az magára marad. Aki habzsolta az életet, azt betegségek morzsolják össze. Aki kihagyta az Istent az életéből, azt elhagyja előbb-utóbb minden reménység.

A történelem nem valami közömbös valóság, hanem a döntés drámája. Jézus ezen utolsó példabeszéde határozott fölkiáltó jel volt. Figyeljük meg, csak egy kérdéssel zárul.

Tehát még lehetőséget hagy, s ebben benne van, hogy a történelem óráját visszafordítani nem lehet ugyan, de jóra fordítani igen. Erre megvan a lehetőségünk. Csak vegyük észre, vegyük vésszesen komolyan ezt a példabeszédet és iparkodjunk hűséges szőlőművesek lenni a világban, az Isten Országában. Ámen!

Olvasmány: Dán 8,13-14

Evangelium: Jn 18,23-3

Az Evangeliumban, nagyon furcsa körülmények között, a vádló tömeg és a hatalmas római helytartó előtt, az elfogott, megalázott, megkötözött Jézus ajkáról hangzik, hogy: „Igen, Én Király vagyok!” Jézus tehát nem egy földi ország királya, Ő nem vetélytársa semmiféle földi hatalomnak, Ő a Világmindenség Királya.

Máté Evangeliumában olvassuk Jézusnak ezeket a szavait: „Amikor majd eljön az Ember Fia, angyalaival együtt dicsőségben és hatalomban, elébe gyűlnek majd a népek és Ő különválasztja egymástól a jókat és a gonoszokat, és akkor a Király – ez a szó szerepel az Evangeliumban pontosan – így szól majd a jókhoz: Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot.” Nos, ennek az országnak a Királya a Megdicsőült Krisztus. A beteljesedett, célbaért mindenségnek a Királya.

Hiába jelöli sok nyelv egy szóval a véget és a célt, más a vég és más a cél. A mi életünknek is természetesen van vége, de nem ez a célja. A cél éppen az, hogy eljussunk a világmindenség Királyának boldog országába.

Az átlagember a jövőt tervezi, méricskéli. A jövőért dolgozik. Próbalja kiszámítani – hol derűlátó, hol borulató módon reménykedik is, várja is. A jövő számára – a szakkifejezés így mondja – futurum, leendő. Mégpedig meglehetősen bizonytalan futurum. A mi számunkra, krisztusiak számára viszont a jövő nem egyszerűen tervezhető, bizonytalan futurum; ha az igazi jövőbe akarunk pillantani, akkor nekünk egyenesen a Világmindenség Királyát kell látnunk, Akinek boldog országába iparkodunk. De ehhez a jövőhöz – Jézus szavai szerint – Ő maga jön el. A mi

jövők tehát nem egy bizonytalan futurum, hanem egy biztos ádventusz! A Megdicsőült Krisztus biztos eljövele hozzánk.

Az, hogy ezt már most ünnepelehetjük, azért van, mert a mi Megváltó Jézusunk annyira szeret minket, hogy nem vár a világ végéig, hogy nagy hatalommal és dicsőséggel megjelenjen, mint a Világmindenség Királya, az ég felhőiben, hanem már most eljön hozzánk, minden szentmisén. Egyenlőre szentségileg, a szentmise kenyérében és borában rejtőzve, és éppen azért jön el így, hogy egészen a miénk lehessen. Ő saját jelenlétével, teljes önátadásával akar segíteni már most, itt a földön. Hogy úgy tervezzünk, úgy munkálkodjunk, úgy küszködjünk a jövőért, hogy elérhessünk a célba a Világmindenség Királyának boldog országába.

Nekünk, krisztusiaknak tehát már mostani életünk is Megváltó Jézusunk állandó ádventusza lehet. Föl kell ismernünk Jézust. Ő most is jön hozzánk a szentmisén, legteljesebb valóságában. Ő nekünk adja egészen Önmagát, hogy legyen igazán jövők. Biztosak lehetünk abban, hogy legyen akármilyen csekély az erőnk, legyenek akármilyen erősek a kísértéseink, legyen körülöttünk akármilyen megtorpant világ, legyen akármilyen kilátástalan ez a földi életünk, a mi jövők, a mi célunk, a Világmindenség Királyának az országa. Boldogan hihetjük, hogy jövönket nem a mi számíthatásunk és tervezgetésünk futuruma adja meg, hanem a Világmindenség Királyának az ádventusza, eljövele hozzánk.

Mégpedig már most, minden szentmisénk és minden szentáldozásunk konkrét valóságában.

Ámen!

Olvasmány: 3Móz 13,45-46

Evangélium: Mk 1,40-45

A lepra, a bélpoklosság szörnyű fertőző betegség volt már Jézus korában is. Az ilyen betegek, mint az Olvasmányban hallottuk, a közösségtől elkülönítve, senkivel sem érintkezhetek. Tulajdonképpen nagyon merész volt az evangélium leprása és kitette magát az esetleges kemény megtorlásoknak, hogy egészen közel ment Jézushoz. De Jézus is olyasmit tett, amit a törvény szigorúan tiltott. Megérintette az igen könnyen fertőző leprást, aki azonban azonnal meggyógyult. Ez Jézusnak egyik kétségtelen, kézzelfogható csodája, csodás gyógyítása volt.

De mi most inkább figyeljünk föl a leprás szavára, amivel Jézushoz fordult: „Uram! Ha akarod, megtisztíthatsz engem!” Itt az a két szó: ha akarod – nagyon lényeges és nagyon elgondolkoztató. Mert tulajdonképpen azt jelenti, hogy csak akkor teljesítsd kérésemet, ha ez találkozik a Te akaratoddal! A mai evangéliumi jelenetnél ténylegesen találkozott. Ezért történt meg a meghallgatás, a csoda.

Mi is számtalanszor fordulunk kéréseinkkel Jézushoz, de nem mindig remélünk meghallgatást. Rá kell jönnünk, hogy ez azért van, mert kérő imánk csak akkor számíthat meghallgatásra, ha kívánságunk találkozik Jézus akaratával. De hát mi az Ő akarat? Tőle magától tudjuk, hogy egyedül a mi üdvösségünk. Ő kizárólag ezért jött a földre. A mi üdvösségünkért áldozta föl életét a keresztfán. Az Ő akaratja tehát a mi üdvösségünk, örök boldogságunk. Tehát csak azon kéréseinket hallgathatja meg, amelyek üdvösségünkre, örök boldogságunkra szolgálnak.

Kétségtelen, hogy Jézus számtalanszor mondta: „Kérjétek és kaptok. Keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek”. Tehát kifejezetten fölszólított minket, hogy kérő imával for-

duljunk Hozzá. De nekünk is csak úgy lehet kérnünk, ahogyan az Evangélium leprása kért: „Uram! Ha Te is úgy akarod!” Vagyis, ha ennek a kérésnek teljesítése az üdvösségre, örök boldogságra segít, akkor hallgasd meg kérésemet.

Sajnos, olyan kusza világban élünk, hogy még a krisztusi hitünkben se látunk elég világosan. Nem egyszer bizony olyasmit is kérünk Istentől, amit pillanatnyilag kívánatosnak és hasznosnak gondolunk a magunk számára. De valójában útjában lenne üdvösségünknek, akadályozná örök boldogságunkat. S az ilyen kéréseket természetesen nem hallgathatja meg az Isten.

Vannak persze olyan kéréseink, amelyeknek egészen biztos az isteni meghallgatása. Akár még csodás meghallgatása is. Amikor például őszinte bánattal kérjük bűneink bocsánatát a szentgyónásban. Kétségtelenül, ez üdvösségünket szolgálja, tehát ez az akarata Istennek is.

Meg is történik mindig az isteni bocsánat csodája. Biztosak lehetünk benne, hogy nem tudunk olyan nagyot vétkezni, hogy Isten, ha bűnbánó lélekkel kérjük, meg ne bocsátsa. Vagy amikor a szentmisén erőt kérünk életünkhöz, feladatainkhoz, küzdelmeinkhez, szenvedéseinkhez, ez az erő minden bizonnyal üdvösségünket segíti elő, tehát Jézusnak is akarata. Akkor biztosan megtörténik a csoda. Sőt, nemcsak isteni erőt kapunk Jézustól a szentmisén, hanem Önmagát adja nekünk teljesen a szentáldozásban.

Biztosak lehetünk tehát, hogy ez esetben meghallgatott minket az Isten. A mai Evangéliumi jelenet arra tanít bennünket, hogy a legnagyobb bizalommal kérhetünk ugyan bármit Istentől, de meghallgatásra csak akkor számíthatunk, ha kérésünk megegyezik Jézusnak minket üdvözíteni akaró szándékával. A helyes kérésünk tehát mindig így hangzik: „Uram! Ha Te is úgy akarod!” Ha tehát ez az üdvösségemet szolgálja, akkor hallgasd meg kérésemet, s ezzel igazán boldoggá teszel engem, mert tudom, hogy Te mindenben az én üdvösségemet, az én örök boldogságomat akarod.

Ámen!

Szentlecke: 1Kor 1,10-17

Evangélium: Mt 4,12-23

A mai Evangélium azzal kezdődött, hogy Jánost, a Keresztelőt börtönbe vetették. Akkor Jézus úgy döntött, hogy megkezdni nyilvános működését: elkezdett tehát tanítani Galilea földjén.

Az Evangélium szerint első szavai nagyon hasonlítottak Keresztelő János szavaihoz. Ő is a megtérésnek, a bűnbánatnak szükségességét hirdette. Csak az indoklással ment egy lépéssel tovább. Nem azt mondta, hogy közel van az Isten országa, hanem, hogy már el is érkezett hozzátok. Higgycetek tehát ebben a nagy örömhírben. Persze fáradhatatlanul tanítani kellett ahhoz, hogy az emberek meg is értsék ezeket a szavakat.

De Jézus előrelátó volt és mindjárt munkatársakat is választott maga mellé. Egyszerű halászokat. Akkor hangzott el először az ellenállhatatlan krisztusi szó: Kövessetek engem! – s ők valóban követték. Belőlük lettek az apostolok, akikre építette Krisztus az egyházát. Hogy ők hirdessék tovább minden embernek a krisztusi megváltás örömhírét. Ami annyit jelent, hogy most már övék lehet az Isten országa.

Sok mindenről lehetne elmélkedni a mai Evangélium kapcsán.

De most csak két szót emeljünk ki belőle, amit Jézus mondott: „Kövessetek engem! Valamikor, valamiképp, nekünk is mondta ezt, egészen biztosan, egészen személyesen. Talán gyermekkorunkban, talán később, de ez most mellékes. Tény az, hogy nem volnánk itt a templomban, ha a mi Megváltó Jézusunk nem hívott volna most is ide. Nem véletlenül jöttünk a templomba. Higgycük el, hogy ma is szívünk mélyén Ő hív ide, mert találkozni akar velünk. Mi hallgatunk a hívására, hallgattunk és boldogan jöttünk, mert mi is találkozni akarunk Vele. Mi ismerjük Őt és hiszünk az Ő megváltásának örömhírében.

Bűnbánatot is tartunk, mert érezzük, mennyire gyarlók vagyunk.

De most Vele akarunk lenni, mert tudjuk, hogy akkor bármilyen nehéz is ez a földi élet, miénk az Isten országa, az örök élet boldogsága. Lehet, hogy nem tudatosítjuk minden esetben ezt a nagyszerű igazságot, de legyünk meggyőződve arról, hogy mindig maga Jézus hív a bensőnkben minden egyes szentmisére.

Ez az egyik gondolat, amire föl kell figyelnünk a mai Evangélium kapcsán.

De van egy másik is.

Amikor Jézus magához hívta azokat a bizonyos halászokat, határozott célja volt vele: emberhalászokká akarta tenni őket. Vagy mondjuk egyszerűbben: munkatársainak, apostolainak szánta mindegyiküket. Persze ők ezt csak később értették meg. Nekünk azonban pontosan értenünk kell, hogy amikor Megváltó Jézusunk hív, akkor munkatársaivá, apostolaivá akar tenni bennünket. Ez is benne van Jézus tanításában. Csak úgy tudjuk követni Őt, ha életünkkel is hirdetjük az Ő Evangéliumát. Mert ez a jézusi hívás nemcsak nagyszerű ajándék, hanem föladatot is jelent. És itt, ha őszinték vagyunk, sajnos, föl kell fedeznünk mulasztásainkat.

Mert gondoljuk csak el, kétségtelenül nagy változás történt hazánkban az utóbbi években. Mindenki rendszerváltozásról beszél. Sokan panaszkodnak, hogy lassan megy, sokan pedig csak mástól várják. De vajon családjainkban érezhető-e ez a változás? Mindannyiunk családjában vannak olyanok, akik az elmúlt évtizedekben – lehet, hogy keservesen, csak félelemből, de lehet, hogy szívesen, kényelemből – eltávolodtak a vallástól. Közömbösek lettek. Nem törődnek az Istennel. S ezt annyira megszokták, hogy most észre sem veszik, hogy ma már senki sem veszíti el az állását, ha templomba megy vagy gyermekeit hittanra járattja.

Igenis változás történt, de bennük semmi sem változott. Nos, itt van a mi nagy mulasztásunk. S ezt nem pótolhatjuk egyszerűen azzal, hogy az unokáinkért aggódunk és keseregünk. Közömbössé vált családtagjainkat, felnőtt gyermekeinket is vissza kell

vezetnünk Krisztushoz. Ha mi meghallottuk Krisztus hívását – mert biztosan meghallottuk – akkor nekünk most apostolkodnunk kell. Persze nem kioktatással vagy prédikálással, hanem az életünkkel. Előjük kell élnünk az igazi, boldog, krisztusi életet.

Ha a szentmiséről hazatérünk, meg kell látszania rajtunk, hogy Isten kegyelmével fölerősödtünk az életre. Derűsebbek, türelmesebbek, szeretetreméltóbbak, áldozatosabbak, megértőbbek, a nehézségekhez, a szenvedésekhez erősebbek vagyunk. Hogy meglássák rajtunk krisztusi hitünk és ez vonzó legyen. Az életünkkel kell elősegítenünk a változást, elközömbösödött családtagjainkban.

Ámen!

A krisztuskövetés feltételei

Szentlecke: Rm 6,3-11

Evangelium: Mt 10,37-42

Mindannyian tudjuk, hogy a kereszténység nem valami ideológia és nem is valami vallásos tanítás elfogadása. Kereszténységünk középpontjában a mi Megváltó Jézus Krisztusunk áll és a keresztény élet tulajdonképpen Jézus követése. Ez nem is olyan egyszerű. Maga Jézus tárja elénk követésének kemény feltételeit.

Az első: csak úgy követhetjük Jézust, ha mindennél jobban szeretjük őt.

A második: csak úgy követhetjük Jézust, ha vállaljuk Vele az élet nehézségeit is.

A harmadik: csak úgy követhetjük Jézust, ha többre értékeljük a földi életnél az öröklétet.

Vegyük most ezeket sorra.

Jézus korában, amikor az ószövetség népének vezetői egyre el-lenségesebben viselkedtek Jézussal szemben, s nem egyszer csalónak, sőt még az ördög cimborájának is mondták, akkor az Őt követőknek számolniuk kellett azzal, hogy családjuk, rokonságuk, baráti körük igyekszik majd lebeszélni őket a Jézushoz való csatlakozásról. Ezért a sémita nyelv sajátos érdekességével így fejezi ki magát Jézus: aki követni akarja őt, az ne szeresse nálánál jobban még anyját vagy apját vagy rokonságát, de saját magát sem. Iparkodjék függetleníteni magát a megszokásoktól, a közhangulattól, a tömegek véleményétől – és kezdjen új életet!

Hogyan kell ezt értenünk?

Úgy, hogy csak az lehet Jézus igazi tanítványa, aki határozottan dönt mellette. Minden előítélet nélkül elfogadja tanításait és megváltását. Lehet, hogy környezete véleménye, a társadalmi

légkör, a vérségi kötelék vagy saját magam önös vágya egészen mást sugall. De ha valóban Krisztus tanítványa akarok lenni, akkor nem kereshetek kibúvót, megalkuvást. Akkor nem válogathatok, hogy ezt elhiszem Jézus tanításából, azt meg nem. Ezt elfogadom, azt meg nem, ezt helyesnek tartom, azt meg nem, hanem függetlenül mindentől teljes meggyőződéssel a krisztusi tanítás és a krisztusi megváltás mellett kell döntenem. Ez az első feltétele Krisztus igazi követésének.

A második talán még ennél is keményebb: csak az követheti Jézust, aki vállára veszi keresztjét. Ma ezt már úgy értjük, hogy aki követni akarja, annak vállalnia kell a krisztusi úton a szenvedéseket, fájdalokat, megpróbáltatásokat is. Jézus korában azonban a kereszt még nem volt a szenvedés jelképe úgy, mint a mai szóhasználatban. Akkor csak annyit tudtak, hogy a halálra ítéltnek, mikor a vesztőhelyre ment, vállára helyezték a kereszt gerendáját és akkor neki már semmi sem számított. Hogy tisztelik-e vagy gúnyolják, szeretik-e vagy gyűlölik, gazdag-e vagy szegény, hiszen csak egyetlen útja volt. Krisztus követése ilyen egész igényű elkötelezettséget, ilyen teljes célra irányultságot rejt magában. Az óriási különbség csak az, hogy Krisztus követésének útja a kereszthordozással nem a halálhoz vezet, hanem éppen a kiteljesedett élethez.

Krisztus kereszthordozásának célja sem a gólgotai halál volt, hanem éppen a föltámadás és az emberiség megváltott, új élete. A szenvedés vállalása Krisztus követésében tehát soha sem öncélú, hanem csak eszköz. Igaz, a legbiztosabb eszköz a megdicsőüléshez.

Aki azonban ezt a célt akarja, annak az oda vezető utat, az esz-
közt is akarnia, vállalnia kell.

A harmadik föltétel már egyenesen a célra utal. Jézusnak ez a mondata magyarul kissé furcsán és rejtélyesen hangzik: „Aki meg akarja nyerni életét, elveszíti azt, aki viszont értem elveszíti életét, megtalálja azt.” Az eredeti görög szöveg sokkal érthetőbb. Mert ott két külön szó jelzi az életet. A „biosz” a földi élet, születéstől a halálig. Ez lehet akármilyen ragyogó, bármilyen sikeres, de múlandó. Mindenképpen a halálba torkollik. Ezzel

szemben áll a „zóé”, a megváltott élet, amely Krisztus megváltása nyomán örökkévaló. Ez a keresztségben kezdődik bennünk és az örökkévalóságban bontakozik ki.

Aki minden erejével csak a földi bioszt akarja szolgálni, kérelhetetlenül mindent elveszít a halálban. Aki viszont Krisztusban megismerte az örök zóét és nem sajnálja érte a biosz pillanatnyi áldozatait és szenvedéseit, az valóban megtalálja a boldog öröklétet. Ez a kulcsa Krisztus követése nehéz feltételeinek.

Annak a magas mércének, amit Krisztus állított az övéinek.

De nem csoda, hiszen a cél is igen rangos. Magának az öröklétnek a boldogsága. Jézus szerint ezt mindenki, kivétel nélkül mindenki elérheti, aki kompromisszum nélkül dönt, életének minden napján Krisztus mellett.

Róluk mondja Jézus, hogy az ilyenek méltók hozzá!

Az ilyenek eljutnak a csodálatos célba.

Ámen!

Olvasmány: Iz 25,6-10

Evangélium: Mt 22,1-14

Máté evangélista semmi magyarázatot nem fűz e most olvasott példabeszédhez. Egyszerűen azért, mert Jézus akkori tanítványai minden szavát pontosan értették.

Már az ószövetségben is az Istennel együtt fogyasztott lakoma az örök boldogság jelképe volt. Erre a lakomára a zsidó nép volt hivatalos, de Izrael visszautasította a meghívást.

Ekkor váltak meghívottá a városon kívülről jött pogányok, hiszen Jézus Krisztus megváltása az egész emberiséget érintette.

Az a bizonyos menyegzős ruha is érthető volt akkor, mert a dúsgazdag keleti hatalmasságok a fiúk menyegzőjére nem aranykeretes, díszes meghívóval hívták meg a vendégeket, hanem egy habkönnyű selyem köntöst és egy pár díszes papucsot küldtek ajándékba, amit természetesen fel kellett venni. A megjelenés ezek nélkül sértésnek számított. Az akkori hallgatóság előtt tehát minden világos volt. Érezték, hogy igen fontos tanítást tartalmaz. Azért is lett ez a példabeszéd az ősegyház legkedveltebb és később legtöbbször idézett példabeszéde.

Mivel általános üdvtörténeti kinyilatkoztatásról van szó, ránk is vonatkozik – gondolkodjunk el tehát egy kicsit rajta, hiszen nekünk örömhírt, de ugyanakkor igen komoly figyelmeztetést is jelent. Kimondhatatlan nagy örömhír ebben a példabeszédben az, hogy az első meghívottak visszautasítása után Isten mindannyiunkat meghívott a megváltás ingyenes kegyelmével az isteni lakomára. Úgy szerette Isten a világot, tehát most már nem az eredetileg meghívott népet, az egyetlen népet, hanem az egész világot, hogy saját Fiát adta azért, hogy aki hisz Benne, annak örök élete legyen. Vagyis helye legyen az Isten országának véget nem érő, ünnepi lakomáján.

A példabeszéd királyi szolgái aztán a keresztútról hívták a jókat és a rosszakat egyaránt a menyegzős lakomára. Ez azt jelenti, hogy mi is, akik nem tartozunk vér szerint az ószövetség népéhez, meghívottak vagyunk az örök boldogságra. Persze ehhez szükségünk van Jézus Krisztusra, az Ő megváltó művére. Csak mint krisztusiak lehetünk annak tudatában, hogy meghívottak vagyunk az örök boldogság lakomájára.

De ugyanakkor ez a példabeszéd igen súlyos figyelmeztetés is. Mert a királyi menyegzőre való meghívás az akkori keleti uralkodó protokollja szerint történik, a krisztusi megváltás ingyenes ajándékával: a megigazulással, a Krisztus által megszerzett, megszentelő kegyelem ruhájával. Ezt kapjuk meg a keresztség szentségében, ebben részesülünk bűneink bocsánatakor. De azért félre ne értsük, ez csak a meghívás! A csodálatos isteni előleg!

Ajándék, amit el kell fogadnunk, magunkra kell öltönnünk, mert ez a ruha, a megszentelő kegyelem állapota megkívánja tőlünk, hogy higgyünk a mi Megváltó Jézusunkban, kövessük tanításait és éljünk az Ő egyházának kegyelmi lehetőségeivel. Egyszóval alkalmazkodnunk kell a lakoma protokolljához.

Ott nem ülhet az asztalhoz senki a maga mezítelenségében, a maga ízlésével, a maga törvényeivel, a maga bölcsességével. Igaz, nem az a fontos, hogy milyenek voltunk az útkeresztződésnél, jók vagy rosszak, sikeresek vagy szerencsétlenek, a döntő az, hogy elfogadjuk-e a meghívást? Felöltjük-e a krisztusi kegyelem ruháját? Nem elég tehát saját fejünk szerint jámborkodnunk, csak becsületesen élnünk, hanem magunkra kell öltönnünk Megváltó Jézusunk ajándékát: a Krisztus-követést, a szentségi feloldozást.

Nem elég csak otthon imádkoznunk, a szentmisén is bele kell kapcsolódnunk Jézus áldozatába. Egyszóval kegyelmi életet kell élnünk. Ez a föltétele annak, hogy ne csak meghívottak, de választottak is legyünk az örök élet boldogító lakomáján.

Ezért mondhatjuk, hogy Jézusnak a királyi menyegzőről szóló példabeszéde kimondhatatlan nagy örömhír, de egyben igen súlyos figyelmeztetés is számunkra! Ámen!

Szentlecke: 1Kor 15,45-49

Evangélium: Lk 6,27-38

Ahogy a mai Evangéliumban Lukács evangélista összefoglalja Jézus tanítását, az maga a krisztusi élet etikája.

Pontosabban, a keresztény embertársi szeretet gyakorlati értelmezése. Kétségtelen, hogy meghökkentő kívánalmak vannak benne. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy Jézus, megváltásával a Magasságbeli fiaivá tett bennünket. Mint Isten gyermekei, embertársi szeretetünkben sem maradhatunk meg a földi mértéknél. Nekünk Mennyei Atyánkhoz kell hasonlónak lennünk. Az Ő irántunk való szeretete pedig nem követi a földi logikát. Ő szeretetében képes volt saját Fiát küldeni az ellene föllázadt ember megmentésére. Az emberré lett Fiúisten pedig az életét adta értünk, bűnös emberekért. Igazán nem földi, nem emberi logika ez! Tehát csakis ez az isteni emberszeretet lehet a mi keresztény szeretetünk mércéje. Akkor is, ha többször csak nagyon fogyatékosan tudjuk megvalósítani.

Most azonban figyeljünk föl az Evangéliumban hallottak lényegére. Jézus teljesen újrafogalmazza a zsidók és a pogányok bölcseinek arany szabályát. Azok csak eddig jutottak el: amit nem akarsz magadnak, ne tedd másnak sem. Ez is több már a fogat fogért, szemet szemért elvénél, ami rosszat, rosszal torol meg. De több még annál a jelszónál is, hogy amilyen az adjon Isten, olyan a fogadj Isten. Mert Jézus így mondja ezt az arany szabályt: „Ne légy cselekedeteidben másoknak a függvénye, hanem tégy jót azzal is, aki rosszat tesz veled! Egyenesen a jóval győzd le a rosszat!” Jézus korában is nagy dolog volt ez, napjainkban pedig az egyetlen megoldást jelenti. Napjainkban ugyanis az a legnagyobb probléma, hogy bűneink láncreakciójában élünk. Erőszakra erőszakkal, durvaságra durvasággal, in-

dulatra gyűlölettel válaszolunk és ez folytatódik vég nélkül. Egyetlen kiút ebből az ördögi körből az, hogy jót tegyünk azzal is, aki rosszat tesz nekünk. Szakítsuk meg a gyűlölet láncreakcióját. Nekünk keresztényeknek manapság ezt kell tennünk egyéni életünkben is és a közösségben is egyaránt, ezért sorolja föl a mai Evangélium a példákat.

Megdöböntöek ezek, kétségtelen. Komoly önuralmat kívánnak tőlünk. Hogy mégse riadjunk vissza tőlük, Jézus valami egészen csodálatosat fűz hozzá. Kimondja, hogy a mi mások iránti magatartásunk lesz a mértéke az Isten irántunk való magatartásának. A végítéleten is! Szinte hihetetlen, hogy az isteni ítélet kiemetele a kezünkben van! Isten tőlünk teszi függővé, hogyan ítéljen meg bennünket. Nem lehet félreérteni Jézus szavát: Ne ítélj el senkit s akkor Isten sem fog elítélni téged! Bocsáss meg embertársaidnak s akkor Isten is meg fog bocsájtani neked! Ajándékozz meg szívesen másokat és Isten is meg fog ajándékozni téged! Mert amilyen mértékkel te mérsz az embereknek, ugyanolyan mértékkel mér majd téged is az Isten!

Ezt még egy kicsit pontosítani is lehet, hiszen Isten maga a végtelesség! Az Ő mértéke a mérték nélküliség! Ő mérték nélkül ad! De csak annak, aki maga is adott. Ő mérték nélkül megbocsát, de csak annak, aki maga is megbocsátott. Isten könyörülete még a végítéleten is mérhetetlen. De nem föltétlen! Aki nem ad és aki nem bocsát meg, az ne reméljen semmiféle adományt, semmiféle megbocsátást az Istentől sem!

Ilyen csodálatos és egyben ilyen veszedelmes szankciója van a keresztény emberszeretet etikájának. Ennek sugárzásában nézzük a mi keresztény feladatainkat. Ennek tudatában tekintsük Jézus meghökkentő kívánalmait, s ezzel a reménnyel próbáljuk minél tökéletesebben teljesíteni azokat mindennapos életünkben. Csengjen a fülünkben mindig Jézus szava: Akkor nagy lesz a jutalmad, mert Isten elismer méltó gyermekének, hiszen Ő is jó, a hálátlanokhoz és gonoszokhoz is. Légy hát mindig jószívű, úgy, amint Mennyei Atyád is jószívű. Ha erre gondolunk, akkor bizonyára könnyebb lesz teljesíteni Jézus nagyon kemény kívánásait. Ámen!

Ne várjunk szenzációt!

Szentlecke: Ef 1.3-14

Evangélium: Mk 6,7-13

A mai Evangélium egyszerűen Tizenkettőnek nevezi azokat a tanítványokat, akiket Jézus személy szerint maga mellé választott, s akikkel külön is foglalkozott. Akkoriban így tett minden vándortanító rabbi, őket is körülvették tanítványaik, növendékeik. Jézusnak azonban külön tervei is voltak apostolaival. Nekik kell majd hirdetniük a megváltás evangéliumát, Isten Országá örömhírét az egész világon. Hogy belekóstoljanak jövődő munkájukba, Jézus próba-prédikációra küldi őket.

Tudjuk, hogy amikor visszatértek, beszámoltak Jézusnak és megbeszéltek tapasztalataikat. Jézus ezen cselekedetéből és apostolainak adott utasításaiból azonban mi is három, igen fontos tanulságot olvashatunk ki.

Jézus szétküldi apostolait a környező falvakba. Tehát nemcsak azokra gondol, akik fölkeresik Őt, hanem másokra is. De mindehova Ő maga nem tud elmenni egyszerre, maga helyett elküldi kiválasztott tanítványait. Mégpedig kettesével, mert még a bíróságon is csak két tanú egybehangzó vallomása számít hitelesnek.

Elképzelhetjük, hogy az apostolok akkori igehirdetése milyen szegényes lehetett. Hiszen csak Jézus személyéről szólhattak és a bűnbánat, a megtérés szükségességét hirdethették. De a megváltás boldogító evangéliumáról akkor még nem beszélhettek.

Jézus mégis megbízik bennük, már most felelősséget vállal értük és még hatalmat is ad nekik a gonosz lelkek fölött. Jézus azt akarta, hogy kiválasztott tanítványai az Ő nevében keressék föl az embereket, vigyék szét az üdvösség jó hírét.

Akkor kezdődött meg az az igehirdetés, amely azóta is tart és aminek köszönhetjük, hogy krisztusiak lehetünk. Jézus már

akkor így gondoskodott rólunk. Viszont nekünk föl kell ismernünk a mai igehirdetőkben Jézus küldöttjeit, akik Jézus nevében, Jézus küldetésében szólnak hozzánk. De nagyon érdekesek és sajátosak azok az utasítások is, amelyeket Jézus akkori küldöttjeinek adott. Ne pakoljanak össze semmit az útra, legyenek nagyon igénytelenek, s minden feltűnés nélkül, szinte szegényen jelenjenek meg.

Persze, azóta változtak az idők. A mai igehirdetők már nem vándor prédikátorok, nem mezítláb, vándorbottal járják az utakat és egy-egy hír elterjedése, ami akkor hetekig, hónapokig tartott, a mostani műholdas időkben pillanatok műve lehet. De azért Jézus apostolait ma is az egyszerűségnek és az igénytelenségnek kell jellemeznie. Nagyon tévednénk, ha például a szentmise isteni tanításában mindig valami megdöbbenő szenzációt, meglepő szónoki csillogást keresnénk. Meg kell szoknunk, hogy Jézus igazi szavát csak az egyszerűségben ismerhetjük fel. De talán még ennél is feltűnőbb Jézusnak az a rendelkezése, hogy apostolainak lelkére köti: amelyik házban nem fogadják szívesen őket, hagyják ott és még a port is rázzák le lábukról. Ahogyan a hithű zsidók tették, amikor a pogányok vidékéről visszatértek saját földjükre.

Nagyon feltűnő ez éppen annak a Jézusnak az ajkán, aki hajlandó volt otthagyni a 99 igazi bárányt, hogy az egyetlen egy elveszettet fölkeresse. Vegyük észre testvéreim ezeknek a szavaknak a súlyos, figyelmeztető jellegét! Isten végtelen irgalma egészen biztosan föl kínálja mindannyiunknak az üdvösséget, de nem köteles újra meg újra, különféle trükkökkel megismételni a hívását, hogy talán majd egyszer mégis hajlandóak vagyunk észre venni azt. Mindig készséges és mindig nyitott szívvel kell fogadnunk Isten szavát.

Még ha nagyon egyszerű küldötteinek közvetítésével érkezik is hozzánk.

Ezek a kegyelem pillanatai, de lehetséges, hogy soha többé nem ismétlődnek meg. Szívleljük meg tehát a mai Evangélium harmas tanítását. Maga Megváltó Jézusunk küldi hozzánk küldötteit, a megváltás örömhírével, minden szentmise isteni taní-

tásában, minden katekézisben. Ne várjunk ilyenkor szenzációt, megdöbbentő újdonságokat vagy csillogó emberi teljesítményt. Nem ez a lényeg. Hanem a legegyszerűbb szavakat is fogadjuk készséges lélekkel, mert soha vissza nem térő alkalom is lehet számunkra, amit ha elmulasztunk, végzetes lehet. De ha megszívleljük, minden bizonnyal elsegít bennünket igazi boldogságunkra, az örök üdvösségre.

Ámen!

Szentlecke: Rm 8,11-13

Evangélium: Mt 11,25-30

Testvéreim! Csodálatosak Jézus szavai a mai Evangéliumban. Így első olvasásra talán föl sem tudjuk fogni igazi gazdagságukat és mélységüket. Emeljünk ki belőlük három gondolatot és elmélkedjünk ezekről. Mindjárt az első:

Jézus valósággal följongva fordul Mennyei Atyjához, szinte megköszöni, hogy az Ő tanítását az egyszerű nép fogadja be igazán. A szegény, tanulatlan emberek számára válik boldogító üzenetté. Jézus korában a farizeusok és az írástudók nagyon büszkék voltak vallási tudásukra és valósággal lenézték, megvetették az egyszerű, szegény népet, amely – szerintük éppen tudatlansága miatt – nem is képes igazi vallásosságra: így tehát semmiképpen sem lehet kedves Isten előtt.

Jézus viszont egészen másképp vélekedik, mert tudja, hogy Vele egy teljesen új világ kezdődik. Ez az új világ nem alulról épül fölfelé, nem az emberi ész és az emberi tudás segítségével valósul meg, hanem fölülről jön, az Isten kegyelmes szeretetéből. Az Ő tanítása nem az emberi tudományosságot akarja növelni, hanem az Átala megváltott világ örömhírét hirdeti. Ezt az egyszerű gyermeki lelkek nyitottabban fogadják, mint a tudományokkal öntelt okosok.

Félre ne értsük, Jézus nem a káprázatosan fejlődő tudomány és technika vívmányai ellen szól. Csak arra akarja fölhívni a figyelmet, hogy az élet problémáit nem a bölcsek alulról való okoskodása oldja meg igazán, hanem az igazi megoldás felülről jön: az Ő megváltása hozza meg.

Ezen isteni misztérium befogadására az egyszerű, hívő lelkek készségesebbek mint azok, akik csupán saját maguk kiváló értelmében bíznak.

Ahogy a kisgyermek is akkor tud igazán fejlődni, ha feltétlenül bízik szülei szeretetében, ugyanúgy az ember is akkor tud valósággal önmaga fölé emelkedni, ha gyermeki hittel fogadja Isten üdvözítő ajándékait.

A másik gondolat is hasonlóan meglepő, de más szempontból. Jézus ritkán mondta kifejezetten, hogy: „Tanuljatok tőlem.” De amikor kimondta, mindig azt állította élénk példaként, hogy Ő szelíd és alázatos szívű. Mi a szelídségnek és az alázatnak még a gondolatától is idegenkedünk. Mert megszoktuk, hogyha valamit el akarunk érni, akkor a jogainkat kell követelnünk és bizonyos hatalommal kell föllépnünk.

Jézus ezzel szemben a szelídségre és az alázatra tanít – elsősorban Istennel szemben.

Mert ne gondoljuk, hogy mi már annyit tudunk, mi már szinte át is tudjuk alakítani a világot, tehát jogunk van az isteni tanításokat, az isteni parancsokat is felülbírálni és a magunk szája íze szerint helyesbíteni. Nem! Istennel szemben mi csak alázatosak és az Ő törvényeit minden okoskodás nélkül elfogadók lehetünk. De embertársainkkal szemben is ez az egyedül helyes magatartás. Figyeljük csak meg, mennyire divatos manapság másokat szidni. Mindenben kizárólag másokat hibáztatni. Mintha mindenki más gonosz és ostoba volna, csak mi magunk volnánk mindig hibátlanok és bölcsek. Pedig önmagunkkal szemben is mennyivel alázatosabbnak kellene lennünk, hogy ne képzeljük magunkat mindenkinél jobbnak és tökéletesebbnek. Ne várjunk ezért minden pillanatban elismerést és jutalmat. Amely ha elmarad, tele vagyunk csalódással, elégedetlenséggel és panasszal.

Éppen ezért kívánja most Jézus, hogy tanuljunk Tőle szelídséget és alázatot.

Hozzá fűz egy harmadik gondolatot, ami ugyancsak egészen csodálatos. Egyenesen vigasztalást, felüdülést, békét és nyugalmat ígér Jézus azoknak, akik iparkodnak egyszerűek, szelídek és alázatosak lenni és Hozzá menekülnek. Jöjjetek hozzám, nálam enyhülést letek, nálam megtaláljátok lelketek nyugalalmát.

Ő sohasem ígérte, hogy leveszi vállunkról az élet terheit vagy, hogy eleve megóv minket minden bajtól és szenvedéstől.

De arról most határozottan biztosít, hogyha Hozzá fordulunk, a Vele való személyes kapcsolatunk kegyelmet és erőt közöl, Vele kibírhatóvá válik minden baj. A szegénység, a magány, a fáradtság, a betegség. Még a bűnök terhét hordozók is megkönnyebbülhetnek. Őnála megbocsátást találnak.

Csodálatos ígéret ez!

De figyeljük meg, mindezeket Jézus csak egyszerűen kijelenti.

Nem magyarázkodik.

Nem bizonygat.

Nem érvel.

Csak élénk tárja, mint az élet megoldásának színtiszta valóságát, ami az elmélet szintjén megdöbbenhet, mert azt a gyakorlatban lehet fölfogni és megérteni.

Tessék tehát egyszerű gyermeki lélekkel fogadni Isten üdvözítő titkait! Tessék szelídséget és alázatot tanulni Jézustól! Tessék hozzá menekülni és akkor, még a legnagyobb megpróbáltatásokban is meg fogjuk tapasztalni, hogy Ő isteni erejével enyhülést, békét és nyugalmat teremt bennünk. Biztos vagyok benne, hogy saját életünk tényei fogják igazolni Jézus szavainak igazságát.

Ámen!

Olvasmány: ApCsel 10,34-38

Evangélium: Mk 1-7-11

Szent Márk Könyve első fejezetében észrevehettük, hogy a Jordán parti jelenetben kétszer is szerepel a Szentlélek Isten. Galamb alakjában leszáll a Názáreti Jézusra, és teljesen betölti Őt. János próféta, a Keresztelő arról biztosítja a népet, hogy ez a Jézus majd vízzel és Szentlélekkel fogja megkeresztelni őket. A Szentírás számtalanszor említi a Szentlelket, mint a Szentháromság harmadik személyét, vagy mint Krisztus Lelkét. Elsősorban azt mondja Róla, hogy Ő a világmindenség minden dinamizmusa forrása. Ő mozgat, lendít, rendez, emel mindent, minden fejlődésnek, minden evolúciónak Ő a rugója.

Ilyen irányú tevékenységének emeljük ki most három mozzanatát, ami bennünket közvetlenül érint, mégpedig a teremtésben, a megváltásban és a megszentelésben.

A Szentírás első könyve így fejezi ki magát: a világmindenség teremtésekor az Isten Lelke, a Szentlélek ott lebegett a mélység és a sötétség fölött. Ennek az isteni Léleknek a lendületéből lett minden: a teremtett világmindenség káprázatos kibontakozása, fejlődése. Egészen a csúcsáig, az emberig, akibe maga a Szentlélek teremtette bele a fölfelé ívelés erejét, hogy művelődést, kultúrát, művészetet, jogot, erkölcsöt formáljon a világban.

El is kezdte élni ezt az ember, de aztán megtorpant, és bűnével elveszítette Isten Lelkét. Velence egyik templomán ez a felírás olvasható: „Ahonnét a kezdet, onnét az üdvösség”. Vagyis a világ kezdete fölött a Szentlélek lebegett, tehát bukásunk után csak akkor lehetséges a fölemelkedés, ha visszakapcsolódunk a Szentlélekhez. Ha újra engedjük, hogy vezessen és megmentessen attól, hogy végleg elmerüljünk az alacsonyabb rendű anyagban, hogy a mai Ádám eloldódjék az anyag rabságából, hogy

újra fölemelje fejét és meglássa a fölötte lebegő isteni Lelket. Ehhez azonban szükséges volt a nagy esemény, aminek első mozzanatáról olvastunk a mai Evangéliumban. Kétségtelen, kellett ehhez az első Karácsony is, az Isten Fiának emberré testesülése a Szentlélek erejéből, Jézus Krisztusban. De kellett a Szentlélek ünnepélyes leszállása a Jordán partján, hiszen a Názáreti Jézusnak emberiséget megváltó tevékenységét kifejezetten Krisztus Lelke, az Őt elárasztó Szentlélek vezette. A Szentlélek volt a krisztusi megváltás erőforrása. Ő tehát nemcsak a teremtés Lelke, hanem a megváltásé is. De ugyanúgy Jézus Krisztus által, Ő a megszentelésnek is a Lelke.

Hiszen világosan mondta János, hogy Jézus majd a Szentlélekkel keresztel meg minket. A Szentlélek alkalmazza ránk az Istennel való kiengesztelődés Krisztus által megszerzett kegyelmeit.

Így történik, hogy Isten most már nemcsak Teremtője, hanem valósággal Édes Atyja is az embernek.

Pál apostol bámulatos öntudattal írja le nem egyszer leveleiben, hogy maga a Szentlélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten gyermekei vagyunk. Pontosabban, a keresztség szentségében Isten Lelke, a Szentlélek tesz alkalmassá bennünket arra, hogy a Mennyei Atya gyermekei lehessünk. Vagyis a Szentlélek szentel meg minket. Vagy, amint Szent János írja, Isten saját Lelkét adta nekünk, hogy Őbenne éljünk.

Sokszor mondják azt, hogy a Szentháromságban a Mennyei Atya és a Megváltó Jézus mellett a Szentlélekről tudunk a legkevesebbet. Pedig ha csak e három tevékenységre gondolunk, akkor is imádó hódolattal borulhatunk le Előtte. A Szentlélek működött a világmindenség teremtésénél, mint annak dinamikus ereje. Ott volt a megváltásban, hiszen elárasztotta, betöltötte a megváltó Krisztust, és keresztségünk óta – a mi megszentelődésünkre – bennünk is működik. Alkalmassá tesz arra, hogy Isten gyermekei, és az örök boldogság örökösei legyünk.

Nélküle tehát nincs teremtés, nincs megváltás. Nélküle mi sem tudnánk fölemelkedni.

Nem csoda, ha már az első századok egyházatyái így hívogatták: Jöjj Szentlélek Isten, Nálad nélkül semmi az ember! Ámen!

Találkozunk Vele?

Szentlecke: 1Kor 6,13-20

Evangélium: Jn 1,34-42

Ha elmélkedve olvassuk a mai Evangéliumot, legalább két nagy igazságot vonhatunk le belőle a magunk számára.

Keresztelő János, aki nyíltan hirdette, hogy ő az elközelgő Mesiás előhírnöke, most, amikor meglátja a Názareti Jézust a Jordán parti tömegben, tanítványai füle hallatára Isten Bárányának nevezi Őt. Ez a kifejezés az akkori vallásos zsidók előtt nem ismeretlen. János úgy mondta, hogy egészen világos lett, Jézus az, Akinek útját bűnbánatra hívó beszédeivel elő akarta készíteni. Tanítványai közül ketten, András és János, meg is érezték, hogy most már Őt kell követniök. Jézus pedig, megszólítja őket: Mit kívántok tőlem? A válasz egyszerű: Találkozni Veled.

Mindez mire figyelmeztet bennünket?

Arra, hogy akár hagyományos vallásosságunk, akár valakinek a szava, akár valamilyen esemény idézi föl előttünk Jézust, nekünk is el kell indulnunk, mert az örök életünk függ attól, hogy személyesen találkozunk-e a mi Megváltó Jézusunkkal vagy sem! Lehet, hogy nem is olyan könnyű ez az elindulás. Gondjaink, bajaink, a körülöttünk lévő Isten nélküli és Isten nélkül élni akaró világ szinte megbénít.

Pedig akarnunk kell a találkozást. Persze nekünk csak az első lépést kell megtennünk becsülettel, a következő pillanatban – higgyük el – maga Jézus fordul hozzánk közvetlen kérdésével: Mit kívánsz Tőlem?

Mi talán órákig tudnánk sorolni a kívánságainkat, de a leglényegesebb mégis az: Hol lakol? Hol lehet Veled találkozni? Jézus válasza nagyon egyszerű: Veletek vagyok a világ végéig.

Tehát a találkahely az Ő egyháza! Ahol mindig felcsendülnek az Ő el nem múló igéi, ahol minden szentmisében megjelenik az

oltáron, mint az Isten Báránya, hogy elvegye a világ bűnét. Az egyházban, a Szentírásban, a szentmisében, a szentségekben, az Isten népe közösségében millió és millió lehetőségünk van a Jézussal való személyes találkozásra!

Nem kell tehát irigyelnünk Andrást és Jánost, hogy ők egész estig együtt lehettek Jézussal. Nekünk egész életünkben rendelkezésünkre áll. Csak komolyan akarjunk találkozni Vele! Nem is vagyunk igazán krisztusiak, amíg nem találkozunk személyesen azzal a Jézussal, aki most is él, most is szeret, most is vár, most is Önmagát adja nekünk.

De olvassuk csak tovább az Evangéliumot!

Andrásnak és Jánosnak olyan hallatlan nagy élménye volt a Jézussal való találkozás, hogy ki merték mondani: Megtaláltuk a Messiást! Nem tudták magukban tartani az örömet! András lelkendezve újságolja Simonnak, testvérének, sőt, másnap el is vezeti testvérét Jézushoz. Ez így természetes. Nem lehetünk igazán krisztusiak mi sem, ha a Jézussal való találkozás örömét nem sugározzuk magunkból. Ha az nem sugárzik ki belőlünk úgy, hogy másokat is boldog találkozásra segítsen. Nekünk bizonyára nem vasárnap a vasárnap szentmise nélkül. De vajon a szentmisénk igazi személyes találkozás-e az oltáron, a kenyérben megszülető Jézussal. Eltölt-e ez a találkozás olyan lelkes örömmel, hogy a szentmise után derűsebbek, megbocsátóbbak leszünk, mint a szentmise előtt? Meglátszik-e rajtunk, hogy találkoztunk Jézussal? Észreveszi-e a környezetünk ezt a változást? Oda tudunk-e vinni ezzel a változással másokat is Jézushoz? Érezzük-e szent kötelességünket?

Gondolkodjunk el egy kicsit! Találkozom a szentmisén olyan igazán Jézussal, mint András és János találkozott Vele? Sugárzik rólam a boldogító találkozás környezetemre, úgy, hogy legalább egy valakit Jézushoz segítsek vele? Nagyon-nagyon fontos, hogy minden vasárnap igazi szentmisém legyen, s utána meglátszódjék rajtam a szentmise kegyelme. Megváltó Jézusunk! Segíts meg minket ebben!

Ámen!

Szentlecke: Böl 6,12-16

Evangélium: Mt 25,1-13

Jézus példabeszédei csodálatosak.

De valljuk meg, mindegyikben van valami igazán nem várt, megdöbrentő mozzanat. Pedig ez a mai utolsó mondat alapján igazán megérthető. Mindannyiunk előtt világos, hogy Jézus azt akarja megértetni velünk, hogy a mi földi életünk nem végleges. Bármelyik pillanatban betoppanhat a vőlegény, a mi Megváltónk, hogy magával vigyen a célba, a mennyegzőre, az örök boldogságba. Hogy azonban ezt megtehesse, ébernek kell lennünk, éberen kell várnunk azt a pillanatot. Komolyan kell felkészülnünk rá. Ez a kérlelhetetlen föltétele.

Mindezt megértjük, de azért kicsit szívtelennek tűnhet a vőlegény kegyetlen elmarasztalása. Hiszen az a másik öt nyoszolyólány is fölkészült a mennyegzőre, ők is vitték lámpásaikat, ők is áldozatosan váraoztak késő éjszakáig. Még az utolsó pillanatban is iparkodtak olajat szerezni, s csak kicsit késtek. A vőlegény mégis irgalmatlanul hazakergeti őket.

Együtt tudunk érezni velük, hiszen ilyen könnyörtelen pillanataink nekünk is voltak, amikor az orrunk előtt csaptak be egy ajtót, amikor fejünkhöz vágták, hogy már záróra van, amikor elindult a busz, amikor éppen fölléptünk volna.

Tehát a mi Megváltó Jézusunk is ilyen kegyetlen velünk szemben? Képes volna ilyen kőszívűen elutasítani minket?

Testvéreim! Nem, és nem, és ezerszer nem!

Miért? Ez a példabeszéd komolyan figyelmeztet arra, hogy bármely pillanatban befejeződhet a földi életünk, s akkor éberen kell találkozoznunk az isteni Vőlegénnyel, a Megváltó Krisztussal. De az nem igaz, ezerszer nem igaz, hogy mi csak abban az utolsó pillanatban találkozhatunk Vele!

Hiszen Ő csodálatos leleménnyel a világ sok százezer templomában állandóan jelen van és vár minket! Sok millió szentmisén igazán személyes találkozásra nyújt alkalmat igéje és a kenyértörés által. De beszéljünk egészen konkrétan. Itt, a mi Szent Imre Templomunkban 55 éve állandóan vár ránk Jézus. Mozdulatlanul, némán, az oltárszekrénybe zárva, de teljes élő valóságában. Ott él a szentségi Jézus és várja az embereket, hogy gondoljanak Rá és szóljanak Hozzá.

Hányan meg hányan látják a templom két tornyát, esténként még pazarul kivilágítva is, de észre sem veszik. Elmennek mellette.

Mi magunk is hányszor jártunk már erre anélkül, hogy belépünk volna a templom gazdájához, Jézushoz, köszönteni Őt. Néha egész elképesztő dolgokkal találkozik az ember. Jó múltkorában beszéltem egy budapesti születésű, itt élő egyetemi hallgatóval, aki még nem járt fenn a Várban, a Mátyás templomban. Képtelen voltam ezt megérteni, de a kedves papáját, mamáját sem.

Hozzá kell tennem, nekünk, krisztusiaknak a templom nemcsak szép épület és nemcsak műemlék, hanem a lényege az, hogy ott vár bennünket mindig a mi Megváltó Jézusunk!

Sőt, nemcsak némán és mozdulatlanul vár, hanem a legeleveníbb kapcsolatot akarja velünk!

Szól hozzánk és Önmagát adja a szentmisén. Az első részben maga az Isten, maga Jézus szól hozzánk a Szentírás meg a homília szavaiban. A második részben jelenvalóvá válik Jézusunk megváltó keresztáldozata. Ezt itt az oltáron velünk együtt mutatja be. Annyira eleven, hogy önmagát is teljesen nekünk adja a szentáldozásban. Ha csak egy picit is megértjük ezt, akkor szinte tanácstalanok vagyunk, hogy hogyan köszönjük meg igazán Istennek templomunkat.

Engedjék meg, hogy egy kicsit segítsek ehhez. Még ha messziről is látjuk is bármely templom tornyát, simogassuk meg hálásan a tekintetünkkel, a lelkünkkel. Ha pedig mellette megyünk el, legalább egy keresztvetésre lépünk be és köszöntsük a mi Jézusunkat.

A szentmisével kapcsolatban viszont nem is mondom, hogy kalkuláljuk bele minden vasárnapunkba, hiszen e nélkül nem tudunk krisztusiak lenni! Legyünk itt már az első kereszttvetés-kor és ne menjünk el a végső áldás előtt. Ezt a tiszteletet megérdemli a velünk élő Megváltó Jézus.

Igaz, hogy nehéz elszakadni a gondjainktól és könnyen el is szórakozhatunk, hiszen a koncentráció képességünk egyre gyatrább lesz. De legalább egyetlen gondolatot szívleljünk meg, egyetlen gondolatot vigyünk haza minden egyes szentmise isteni tanításából. Próbáljuk nagyon-nagyon megörvendezni a második részt, amikor a szentmise misztériumában jelen lehetünk Krisztus megváltó kereszttáldozatán. Lenyűgöző, igazán boldogságot jelentő ajándékként szívünkbe fogadhatjuk magát a szent-ségi Jézust a szentáldozásban. Ha még hozzá gondoljuk a kereszttkút kegyelmeit, a gyóntatószékek csodáit, a bérmlásnak és a házasság szentségének kegyelmi ajándékait, amit itt kapunk a templomban, akkor nem botránkozunk meg a mai példabeszéd kemény föltételén, hogy ébernek kell lennünk abban az utolsó pillanatban. Amikor már nem úgy jön el hozzánk a mi Megváltó Jézusunk, hogy éltesen és erősítsen földi életünkben, hanem úgy, hogy magával vigyen az örök boldogságba. Addig viszont szeressük nagyon ezt az isteni találkahelyet, érezzük egészen a miénknek és használjuk ki minél jobban templomunkat.

Ámen!

Olvasmány: Iz 12,1-5

Evangelium: Jn 2,1-12

A karácsonyi eseményeken kívül nem sokat tudunk Jézus gyermekségéről és fiatal éveiről. Közel 30 éves már, amikor nyilvános működésének mintegy nyitányaként azok közé a bűnbánók közé áll, akiket János, a Keresztelő megmerít a Jordán vízében. Akkor erősítette meg ünnepélyesen a Mennyei Atya Keresztelő János sejtését, hogy a Názáreti Jézus a megtestesült Isten Fia.

Ugyancsak akkor történik, hogy Jézus megismerkedik néhány emberrel, s közülük ötöt maga mellé hív és velük tér vissza Galileába, hogy eleget tegyen egy régebbi lakodalmas meghívásnak.

Érdekes, hogy egyedül János apostol ír Evangeliumában erről a kánai menyegzőről.

Ez persze nemcsak azért van, mert az evangélisták közül egyedül ő volt szem és fültanúja ennek az eseménynek és nem is csupán azért, mert bizonyítani akarta ezzel, hogy Jézus annyira ember volt, hogy nemcsak az emberi szenvedéseket vette magára a keresztfán, hanem tudott örülni is.

Hanem főként azért, mert emléket akart állítani Jézus Anyjának, Máriának. Akit őreá bízott Jézus a keresztfán, de aki az Evangelium megírásakor már nem volt életben.

Bizonyára két igen fontos igazságra akarta felhívni a figyelmet és ezt akarta áthagyományozni az egész kereszténységnek.

Először is egy kézzelfogható példával akarta elmondani, hogy Mária milyen figyelmességgel, milyen finom érzékkel és milyen hathatósan jár közbe az emberi élet nehézségeiben Szent Fiánál. Olyan jó tudni, hogy Jézus legelső csodája tulajdonképpen Mária közbenjárására történt. Mária észrevette, hogy a több

napos vidám lakodalom folyamán a bor fogyóban van, és ez zavart kelthet. Bizalommal szól Fiának, mert biztosra veszi, hogy Ő majd megoldja a kényes helyzetet. Jézus ugyan nem látja elérkezettnek az Ő óráját – kétségtelen, hogy a megváltás órája csak a kereszthalál sötéttségében fog ütni, csak a föltámadásban dicsőül meg Jézus véglegesen, de Mária most, mintha előre tolná a mutatót Jézus óráján.

Azonnal szól a fölszolgálóknak, mert tudja, hogy Jézusnak isteni hatalma és dicsősége már most itt, Kánában fölcillan, a megváltás már itt megkezdődik.

Mária tehát ott áll a mi bajaink és Jézus isteni hatalma között. Félreértés ne essék, nem Ő a közvetítő Isten és az ember között, hiszen ilyen közvetítő egyedül a Megváltó Jézus. De Jézusnál, Szent Fiánál Mária a mi leghatalmasabb közbenjárónk és szószólónk. Évszázadok, sőt közel két évezred híveinek milliói bizonyítják, hogy ez így van. De a kezdet, a legelső közbenjárás, ami igazi csodát eredményezett, Kánában történt. A csodához, Mária közbenjárásán kívül, még más valami is kellett: az, hogy hallgassanak Mária szavára. „Tegyetek meg mindent, amit Fiam mond nektek.”

Igen, ez is föltétel. Ez az utolsó mondat, amit az evangélisták Mária ajkáról följegyeztek. Ez tehát mintegy végrendelete Máriának a mi számunkra!

János apostol bizonyára többször is hallotta ezt Máriától és úgy írta le Evangéliumában, hogy bennünket is figyelmeztessen: tegyük meg mindazt, amit Jézus mondott, amire tanított minket. Máriának ez az egyetlen kívánsága tőlünk! Ez az egyetlen föltétele, hogy egészen biztosan hathatós közbenjárónk és eredményes szószólónk legyen Szent Fiánál, Jézusnál.

Mostanában olyan sokszor hallja az ember: igaz, hogy az egyház másképp tanítja, de én így és így érzem.

Vigyázzunk! Ha valaha, hát napjainkban világosan láthatjuk, mire vihethetnek az érzéseink! Szerte az egész világon oly sok helyen látjuk, hogy az érzéseket követve hová jut az ember. Micsoda szörnyűségekre, micsoda pusztításokra képes! Próbáljuk megérteni, hogy Krisztus által megváltott igazi emberi életet

egyedül csak Jézus tanítása szerint élhetünk! Ezt a tanítást pedig egész világosan és csalhatatlanul csakis Krisztus egyháza tárja eléink. Nincs más módunk!

Hallgassunk a Szűzanyára, tegyük meg, amit Jézus kíván tőlünk és akkor nagyon-nagyon bízhatunk az Ő hathatós közbenjárásában is! Mária minden bajunkban közbenjárónk és szószólónk. De Ő is csak akkor tud hathatósan segíteni nekünk, ha megtesszük azt, amit Szent Fia mond. A kánai csoda is csak úgy történhetett meg, hogy a fől szolgálók hallgattak Jézus szavára és megtöltötték a korsókat vízzel. Mi is hallgassunk Jézus szavára, s akkor biztosak lehetünk Mária közbenjárásában. A kánai menyegző csodája napnál világosabban bizonyítja ezt nekünk.

Ámen!

Szentlecke: Gal 4,4-7

Evangelium: Lk 1,26-28

Amikor Szent István királyunk országalapító uralkodásának gondjaiban és küzdelmeiben elfáradva halálát érezte, tele volt aggodalommal. Senkire sem tudta nyugodtan rábízni koronáját. Fiú gyermekei meghaltak, Velencében élő nővérenek fia, Péter jöhetett volna még számításba, de ő idegenben élt és nem ismerte a magyarságot. Nos, ebben a tanácstalanságban Szent István az országnagyok és a vezető emberek jelenlétében, ünnepelesen Szűz Máriának ajánlotta országát és népét.

Aki egy kicsit is ismeri a Mária-tisztelet történetét tudja, hogy Szent István cselekedete milyen újszerű és zseniális volt. Alighanem Cluny apátjával, Szent Odilóval való levelezése nyomán született meg benne ez a ragyogó ötlet. Annyira elsőként a világon, hogy csak több, mint fél évezred múlva követték őt ebben Bajorország, Franciaország és Lengyelország uralkodói.

Szent István följajnlása aztán ismertté vált az egész országban. Ősi nyelvemlékeink tanúskodnak róla, hogy a XIII-XIV. században már az egész országban Nagyasszonynak, Boldogasszonynak, a Magyarok Pátronájának tisztelték Jézusunk Édesanyját, Máriát. A későbbiek folyamán a magyarok szinte lefoglalták maguknak a Szűzanyát. Címereiken, pénzeiken, zászlóikon hordozták képét. A középkor magyarjai pedig Jézus és Mária nevét kiáltva védték életüket a tatárokkal, a törökökkel szemben. A történelem bizonyítja, hogy nem hiába fohászokdtek az ország Védőasszonyához. Tény, hogy történelmünkben sokszor voltak egészen képtelen konfliktusok, szörnyűséges pusztulások és igen keserves háborúk, de a magyarság a legnehezebb helyzetből is ki tudott keveredni, életben tudott maradni.

A mai helyzetben nagy szükségünk van Égi Édesanyánk különös

oltalmára, pártfogására. Buzgón kérjük áldott Nagyasszonyunkat, hogy vegye különös pártfogásába a magyar apákat, hogy keményen, felelősséggel és hittel állják a mai idők nehéz küzdelmeit. Kérjük buzgón a Magyarok Nagyasszonyát, hogy oltalmazza és erősítse a magyar édesanyákat, hogy minden erejükkel tartsák össze családjaikat. Felelőségük tudatában, gyermekeikből minden nehézség ellenére is neveljenek igaz és hívő embereket. Kérjük, hogy terjessze ki anyai oltalmát ifjúságunkra, hogy emberségben, tudásban és hitben, a romboló divat ellenére – szinte önmaguk fölé növekedve – rádöbbenjenek nagy felelőségükre és képessé váljanak egy boldogabb magyar jövő kimunkálására. Kérjük, hogy álljon hathatós pártfogásával az idősek, az elesettek mellé, hogy szenvedéseik türelmes elviselésével és kikerülhetetlen fájdalmaik felajánlásával ők is hozzásegítsenek a jelenlegi válságból való kijutásunkhoz. Kérjük, hogy járjon közbe Szent Fiánál hazánk vezetőiért és azok megtéréséért, akik önző módon akadályozzák hazánk talpraállítását. Mindannyiunknak van kérnivalója rengeteg.

De van tennivalónk is. Van mit javítani önmagunkon mindannyiunknak, hogy segíteni tudjon rajtunk Szűzanyánk pártfogása. A Szentírás Mária kevés szavát őrizte meg, de egyet nagyon is – amit a Kánai menyegző csodája előtt mondott a fől szolgálóknak: „Tegyétek azt, amit mond.” Ez Mária örök szava hozzánk. Tegyétek meg mindazt, amit Fiam mond nektek! Föl kell tennünk a kérdést: tesszük-e azt, amit Jézus mondott, amit Jézus tanított, amit az Evangéliumokból megismertünk? Megvalósítjuk-e azt életünk minden napján? Mert ha nem, akkor üres, semmitmondó és hiábavaló minden kérésünk, minden fohászuk Máriához, a Magyarok Nagyasszonyához.

Ezen kell elgondolkodnunk most.

Tudnunk kell mindenképpen, hogy csak, ha igazi hívő, áldozatos, szeretettel teljesebb emberré iparkodunk válni, akkor figyelmeztethetjük eredményesen Máriát ősi Máriás-himnuszunkkal: „Magyarországról, édes hazánkról, ne feledkezzél el, szegény magyarokról!”

Ámen!

A közösség ereje (az adományozók névsora)

Ábrahám Katalin, dr	Domonkos Mária	Gyurgyik Péterné
Adamis Géza	Dutka Judit	Hadicsay Gáborné, dr
Adamis Krisztina	Edit, Ágnes, Gábor	Haidegger Tamás
Adamisné Szánthó Judit	Egry Zsuzsa	Halmos Ilona
Ágostházy család	Eiles Károly	Harsányi József
Albert Éva	Elő Erika	Hatvani József
Asztalosné Fekete Katalin	Entz László, dr	Hauser család
Balogh Lászlóné	Entz Géza	Hegedűs Béla és családja
Balyó Károly	Erődi-Harrach Béla, dr	Heinrich Ferenc
Bánki Erzsébet	és Adrienn	Hering Béláné
Baranyainé	Éry Gábor	Herold Győző
Tutschek Andrea	Faigl Ilona, dr	Hideg György
Barcza Tiborné	Fárizs Lajosné	Holényiné Koronghy Erika
Bedő Anna	Farkas Andrásné, dr	Homo Futurum
Begovits István	Farkas Dezsőné	Pedagógiai Fejlesztő Bt.
Benke Mária Magdolna	Farkas Zita, dr	Hornoh Lászlóné, dr
Benkő Jánosné	Farkasné Dobos Krisztina	Horog család
Berlász Piroska	Fazekas Beatrix	Horváth Ágnes
Bézi Erzsébet, dr	Fekete Jenő György	Horváth Ernő
Bidló Gábor, dr	Fekete Józsefné, dr	Horváth Józsefné
Bodolay Gyuláné	Feller Antal	Horváth Ottó
Bojta Cecília	Ferenczi Józsefné	Horváth Ottóné
Borda Gáborné	Fodor Zsolt	Hoyos Áron
Boros László	Fövényi Istvánné	Hranecz Sándorné
Borsodi család	Fülöp Ákos János	Humayer Károly
Borsodi Mária	Fülöpp Róbert	Iara család
Brokés Ágnes	Füzes Elekné	Ilésty Györgyné
Brokés Józsefné	Gaál Károlyné	Institőrés Györgyné
Bújdosó Ferencné, dr	Gajdoczky Tibor	Isoo Gyuláné
Büki György	Gál Gáborné	Istenes Ildikó
Czifra Jánosné	Gál Józsefné	Jakkel Ottó, dr
Cselényi Lászlóné	Gál Tibor, dr	Jancsó Katalin
Cseffalvay Mária	Galambos Lászlóné, dr	Jekelfalussy Gáborné, dr
Cserkúti József	Gálné Palágyi Erzsébet	Juhász Klára
Csirszka család	Gallyas László	Juhász Melinda
Csuri Zoltánné	Gedeon József, dr	Juhász Miklósné, dr
Dalkó Jánosné	Gombos Miklósné, dr	Juhász Sándor, dr
Damenijáné,	Gombos Miklósné, dr	és Zsófia
dr Almási Erzsébet	Göndöcs Margit, dr	Kádár Irén
Demény Sándorné, özv	Grabovszky Kamill	Kajtár Márton
Dencsik László	Gschwendtner család	Kalabay László, dr
Dévényi Lajos	Gulyás Kálmánné	Kállay Emil SchP, dr
Domonkos Imréné	Győry Jánosné	Kállay József

Kalmár Istvánné	Lassu Béla	Nagy Lajosné, özv
Karácsony Margit	László Ágota	Nagy Lászlóné,
Karsay Károlyné	Leitlébenné Bokor Mária	Franciska, dr
Kaszás Dóra	Lengyel Balázs és családja	Nagy Tiborné
Kaszás Szabolcs	Légár Erzsébet	Nagypál Béláné
Katona János	Logodi Katalin	Nagypál Károlyné
Kázmér család	Lovas Györgyné	Németh Ardienn
Kelemen Zoltánné	Luchterhand család	Németh Ardienn, dr
Keresztfalvi család	Major Gyula és felesége	Németh József és családja
Keresseő Zsoltné	Major Mária	Németh Márta
Kerti Józsefné	Major Péter és Gyöngyi	Németh Szilvia
Kintzly Béláné	Márialigeti Kati	Nobilis Kornél
Király László	Márki Judit	Noëll Józsefné
Kiss család	Martin Gábor	Nógrádi Áron
Kiss Júlia	Martinné Staszny Éva	Nyíró Mária
Kiss Rita, dr	Maschl Ildikó	Oláh Veronika
Kiss Sándorné	Mátrai Miklós	Paál Ákos
Kissné	Mátyási Mária	Pajtás András és családja
Tavaszi Marianna, dr	Megyeri Szilvi	Pál Hajnalka
Klopló Jánosné	Menyhárt Józsefné	Pál László
Klopp Gáborné, dr	Mezőfi Tiborné	Pál László Sándor
Kocsis Katalin	Mészáros család	Palágyi Jánosné
Komáromi Éva	Meskó Orsolya	Pálos Jenő és Mária
Komécny Éva	Méri Tamás	Pálosi Lászlóné, özv.
Komondy család	Mihájlovits Pálné, dr	Pápai Gyula és felesége
Kontor Andrea, dr	Moldoványi Cecília	Papp Erika
Kontra család	Moldoványi család	Parádi Gyula, dr
Kontz Angyalka	Moldoványi Judit	Párdányi Teodóra
Koronghy Elemér	Molnár Ferencné	Parditka Gábor
Kórus	Molnár György	Pataki Imre
Kovács Ádám	Molnár Zoltán, dr	Pataky Tibor
Kovács Ferencné	Molnárné Vécsei Éva	Pék Edit
Kovács Helga	Monostori Rezsőné	Perjés Andrea
Kovács Károlyné	Mosonyi Györgyné	Perjés Istvánné
Kovács Lajosné	Mosonyi Györgyné	Pfisztner Nándorné
Kovács Lóránt	Muhits Tamásné	Piber Mária
Kovács Márta	Murvai Sándorné	Pogány Petra
Köch Gyuláné	Musza Istvánné	Polna Valéria
Kővári Győzőné	Müller György	Pomeisl András József
Kriszka Barbara	Müller Rezső	Porhajás László
Kriszka Réka	Müller Zsófia	Porubszky Éva
Krisztel Imre	Nagy A. Kata	Potásy Jánosné
Kriszán Dávid	Nagy Ernő és családja	Pozsga József
Kurucz Csilla és Zoltán	Nagy Ervinné	Pöhl Tamásné
Láng Tivadarné	Nagy Jusztina	Prekker László

Prékopa András, dr
 Pulai Gabriella
 Pulai Veronika
 Pusztai Mária
 Rácz Ferencné
 Radeczky Géza, dr
 és családja
 Radics Lászlóné
 Radványi Mária
 Rajcsányi Lajosné, dr
 Rátkai család
 Rauschenberger Rita
 Rauscher Józsefné
 Reiner Endréné
 Romhányi Beatrix
 Romhányi György
 Romhányi Györgyné
 Rozványi Balázs
 Rozs Júlianna
 Sánczi Ferenc
 Sándorfi Mária
 Sánta Ernőné
 Sári Istvánné
 Sárközyné, dr
 Scholtz Gyuláné
 Scholtz Róbertné
 Serfőző Sándor
 Sibalszky Mária
 Sinkó Imréné
 Skolik Lászlóné
 Skultéty Istvánné
 Somfai Rózsa
 Soós Lajos
 Soós Tamás
 Stipkovits István
 Stipkovits Istvánné
 Stumpf Jánosné, dr
 Süle család
 Süveges Antal és Edit
 Szabó Attiláné
 Szabó Borbála
 Szabó Eszter és családja
 Szabó István
 Szabó Istvánné
 Szabó Józsefné

Szabó László, dr
 Szabó Lászlóné
 Kondray Mária, dr
 Szalai család
 Szalay Imréné
 Szalmayné
 Ungváry Andrea, dr
 Szász György és felesége
 Szathmáry Gábor, dr
 Szautner család
 Széchenyi Kinga
 Szécsényi Rezsőné
 Szegvári Irén és Lajos
 Szekres Gizella, dr
 Szekszárdi József
 Szentimrevárosi Egyesület
 Szepesy Béla és felesége
 Szijártó Jánosné
 Szilágyi Andrea, dr
 Szilágyi Ildikó
 Szilágyi Ildikó
 Sziráki-Pénzes család
 Szittner Antalné, dr
 Szladovics Dezső
 Szollát Klára
 Szolláth Sándorné
 Szomdits Anikó
 Szontágh Pálné
 Szókefalvi-Nagy
 Zsuzsanna, dr
 Szőnyi Tibor
 Szörényi Istvánné
 Szuhaj Eszter
 Szűcs Endre
 Szűcs Katalin
 Szűcs László
 Tarnai István
 Tarnai Istvánné
 Tasnády Istvánné
 Tavaszy Lászlóné
 Tél Tamás, dr
 Télási-Szatmári házaspár
 Temesváry Katalin
 Tevely Erzsébet
 Tevely Thyra

Till Gabriella, dr
 Tímár István
 Timlés család
 Tóth Gergely
 Tóth Istvánné
 Török Tamás
 Turcsányi Bálintné
 Turza Zsolt
 Tutschek Józsefné
 Túri Istvánné
 Udvarhelyi Zsuzsanna
 Ughy Jenőné
 Ujfalussy család
 Urbányi Zoltán
 Üрге Dezsőné
 Vágó Veronika
 Vajda Sándor
 Valkó Miklós
 Válóczy Mária
 Vándorffy Kálmán, dr
 és felesége
 Várbiró Soltné
 Várbiró Szabolcs
 Tamás, dr
 Varga család
 Varga Dorottya és András
 Varga Lászlóné, dr
 Varga Orsolya
 Várhelyi Ferenc
 Vattamány Viktória
 Végh János
 Vejkey Imre, dr
 és családja
 Vira Györgyné
 Vízvárdy Endre
 Vizsnyicai Lászlóné
 Vukman Nándorné
 Wilde György, dr
 Wilde Györgyné, dr
 Witnerné
 Molnár Erzsébet, dr
 Zádor Józsefné
 Zádory Krisztina, dr
 Zaránd Attila
 Zilcz Györgyné